

Vörösvári Újság

Werschwarer Zeitung

IX. évf. 9. szám

2003. SZEPTEMBER

Ára: 150 Ft

KÖRKÉP TANÉVKEZDÉS UTÁN

2015 tanuló számára csengettek be szeptember 1-jén városunk iskoláiban. Művészeti oktatásban 300-an részesülnek, a gimnázium esti tagozatára 102-en iratkoztak be.

Szokásos tanév eleji összefoglalónkat a 8-9. oldalon olvashatják

Önfeledten csúszdáznak a szünetben a Templom Téri Általános Iskola első osztályos tanulói

F. A. felvétele

317 millió forintot nyert a város a német nemzetiségi gimnázium bővítésére

(Cikkünk a 6. oldalon)

A képen látható **Siluet** konyhabútor ára hagyományos felső sarokszekrényel ~~459 520+áfa~~ **367 620+áfa**

Fürdőszobabútor mosdótállal ~~314 707+áfa~~ **251 767+áfa**

Vörösváriaknak

20%

kedvezmény!

A Bányai Bútorok továbbra is kedvezményt nyújt a Pilisvörösváron beépített konyha és fürdőszobabútoraira.

Cégünk júniustól egy kedvezőbb ár-fekvésű konyhabútorcsalád gyártását kezdi meg, így már mindenki könnyebben kiválaszthatja a neki leginkább tetsző konyhabútort.

Keresse fel bemutatótermünket Pilisvörösváron, vagy Budapesten a Váci út 91. szám alatt, ahol kollégáink készséggel állnak rendelkezésükre!

Bányai Bútorok Kft.

www.banyaibutorok.hu

Pilisvörösvár, Bécsi út 20/A

Tel.: (06-26) 330-341

Budapest, Váci út 91/A

Tel.: (06-1) 452-0102

Szeged, Kossuth Lajos sgt. 72.

Tel.: (06-62) 452-687

XXXX:

Íme hát középkorúvá vált, megemberesedett egykori középiskolánk, a negyedik X-et hagyta el ez év szeptemberében. De azért még nem az az öreg alma mater, ahogy emlékeink mindent behavazó messzeségében megjelenik. Nem oly öreg még, csak tán mi letünk vénék: akik néha meg-meghajlunk a mindennapok súlyai alatt. Micsoda pompás ajándékot kapott a negyvenedik születésnapjára ez a szeretett-szidott iskola: a postás betoppant, és 317 millió forintból szóló csekket hozott. Tantermek, fiúkollégium, tornaterem épülnek belőle, bővül, szépül, csinosodik majd újra az épület. Lassan nem marad köve, amelyet a régi híres tanárok koptattak egykor.

Ó azok a régi tanárok... Sokszor bolyongok a folyosókon, vitrinek, serlegek, üvegüket vesztett tablók között, s szellemüket keresem. Valahogy-valahol most is itt vannak velem. Nem a kő a fontos, nem a nemes burkolat, bársony fotel, csipketerítő, hanem az egykoron elhangzott szavak, szózatok, biztatások, bölcselmek, amelyek útjelzőivé váltak életünknek.

Ó, hogy nem hallgattunk mindenkoron intelmeinkre, felrúgtuk olykor a jelzőkarokat, vad ingoványon vergődünk, az igaz utat nem lelve.

„Nem baj, ha a sorsod kacsaringós, a lelked legyen egyenes” – mondanák ők

elnéző mosollyal, ők, a bölcsék, akik közül már egynéhányan az iskola panteonjába költöztek.

A kiválók közt is első: Csonka igazgató úr. A legszigorúbb EMBER. Így, nagybetűsen. És egyben a leghitelesebb is. Kökemény és következetes pedagógia, szilárd erkölcsiség, megingathatatlan hit az emberben: ezek jellemezték őt. Örökös igazgatónk, példaképünk, erkölcsi iránytűnk lesz elménk hunyitáig mindnyájunk számára, akik valaha ismertük őt.

Dr. Rübl, a tudós tanár, a szellem nagy játékos: szellemisége, humánuma, játékossága, tudós kíváncsisága ma is bennünk él és babonákat űz. A természet örök csodájának, a tudománynak, a ráció diadalának tanár-bajnoka ő. Ül otthonában kedves enciklopédiái közt – Isten tartsa őt meg sokáig –, és az élet kincses-keserves keresztretjévé fejtegeti. Ő tudja már a titkokat, „a nagy csodát”. Tudja a súlyos és igaz válaszokat. Miközben mi még dadogni tudjuk csak a kérdéseket is.

Pajor tanár úr, az ironia nagymestere: sziporkázó humor, kaján, gyermekien kétkedő mosoly, érdeklődő tekintet, empátia. Vele mindig mindenről tudunk beszélni: a szextől a matrjoskababáig. Ma is mindannyiunk nevét tudja. Számon tart minket, tartozunk neki. – Hát a bátyád, hogy van? – kérdi, majd tíz év múlva, amikor ismét találkozunk: – Add át neki feltétlen az üdvözetemet...

Kistakács: – ő már csak Kistakács maradt igazgatóként is – kedves, törekeny hölgy. Tekintélyét jósága adja. – Gyermekem, mi van veled? – búg bele mély hangon a telefonba, és én valóban gyermeke vagyok. Csüggyve figyelem szavát, örülök mosolyának és aggódva figyelem, vajon talál-e bennem feddni, kivetni valót.

Oláh Imre igazgató úr: imponáló tudás, ragyogó elme, európai szellemiség, igényes beszéd és öltözködés, példamutató személyiség. „Fehérek közt egy európai”. Nehéz elhinni, hogy már ő is nyugdíjban van. Még sok kérdésünk lenne hozzá, még nem dobhatja el a jegyzeteit, tanmenetét, még nem akaszthatja a szögre fehér tanári köpenyét... Még tanulni szeretnénk tőle...

Ahogy a többiektől is – e negyvenéves tanoda valahai és mostani tanáraitól. Égi és földi katedrákról szólnak ők hozzánk, értelmünkre hatva, szívünkbe markolva. Mondataik, vesszoraik, vegyületeik, képleteik, sípszavuk egyetlen közös zúgásba olvad össze, s felszáll a magasba, a végtelenbe, mint ahogy ballagáskor száll az ég felé a „Gaudeamus”, hogy utat találjon a csillagpor között, lélektől lélekig az örök-kévalóságban.

Kedves iskolánk, alma materünk, Isten éltesen negyvenedik születésnapodon!

Fogarasy Attila

Ünnep

Nektárt csepegtetett az idei nyár és az őszi Vörösvár szőlővesszein. Más gyümölcsösök megsínylették a hosszú, aszályos napokat, a szőlőnek azonban meg sem kottyant a szárazság, gyökereit olykor több tucat méterre is belemélyeszteti a földbe, és kútmélységből szívja fel az életető nedvességet. Mondják a szőlősgazdák, ilyen jó termésük régen volt már, s nem akarnak hinni a szemüknek, amikor a must cukorfokát megméri. A száraz időnek köszönhetően a ragályok is messze elkerülték a szőlősöket, a peronoszpóra és a lisztharmat nem tudott kárt tenni a fűrtökben. Ha van miért zsörtölődniük: a kevés savtartalom, ami a bor illatát csökkenti. De a gondos gazda erre is talál megoldást, s pincéjének boszorkányhonyájában zamatos borok születnek majd.

Ki hozta be az első vesszőt Vörösvárra, ki nem, a vörösváriak mindig is termeltek szőlőt a falu környéki dombokon, az Órhegy aljában, a Kálvárián, s míg a filoxérra ki nem pusztította szinte az összes tőkét, a Placsán és a Garancson is.

A szőlővel sokat kell törődni, bajlódni, „derékfájós egy gyümölcs”. Emlékszem, nagymamám mennyit hajlongott a ker-

tünkben lévő néhány sor szőlő tőkéi között: kacsolt, kapált, kötözött, s milyen mérges volt, amikor egyszer – mi, vásott kölykök – szédobáltunk néhány fűrtöt a pirosló gyümölcsből. Most már értem fel-

Születő koszorú 1937-ben

nőtt fejjel: mintha a saját vérét ontottuk volna akkor...

A szőlő azután meghalálja a hordók érlelő homályában a vele való törődést, és zamatos nedűvé válik. Ünneplésre ad ez okot, a barátok, rokonok izlelgetik a prэшázak hideg padjain ülve az újbort, és a dicsérő szavak idő után énekbe csapnak át, éltetve a gazdát és Noé apán-

kat, aki a szőlővesszőt annak idején a bárkájába vette.

A szőlő és a bór legnagyobb ünnepe Vörösváron a szeptember végi szüreti mulatság és bál. Szépen illeszkedik ez az ünnep a sváb hagyományok közé, pedig a betelepült németeknél ez korábban nem volt szokásban: a magyaroktól vették át egészen.

A felvonulás a találkozásokra is lehetőséget ad, és arra is, hogy előkerüljenek a szekrényből a gyönyörű sváb ruhák, s felhangozzanak az ősök rigmusai és dalai.

Fölfelé megy borban a gyöngy;

Jól teszi.

Tőle senki e jogát el

Nem veszi.

Törjön is mind ég felé az

Ami gyöngy;

Hadd maradjon gyáva földön

A göröngy.

– írja Vörösmarty Mihály Fóti dalában. Mi sem mondhatunk mást: hagyjuk a munkát, a göröngyöt, élvezzük ízét a gyöngyöző bornak, és adjuk át magunkat az ünnep örömeinek.

F. A.

Álljunk meg egy szóra

Grószné Krupp Erzsébet polgármesterrel

– Tisztelt polgármester asszony, engedje meg, hogy először is gratuláljak ahhoz a sikerhez, amelyet az Önkormányzat a gimnázium épületének bővítésére beadott pályázatával aratott. Úgy vélem, ezzel a több százmilliós beruházással nem csak a gimnázium, hanem városunk minden lakója gazdagodni fog.

– Végtelenül boldog vagyok, hogy harmadik próbálkozásra megnyertük a pályázatot. Tekintetünket azonban már az ezzel kapcsolatos feladatokra kell vetni. Az Önkormányzat feladata az, hogy a tervek megvalósításával, az iskolabővítési és felújítási munkák elvégzésével egy jól funkcionáló épület-együttest hozzon létre. Kötelessége továbbá, hogy az 1800 m²-rel bővülő intézmény működtetéséről gondoskodjon...

– Megfogalmazódtak olyan aggodalmak, hogy az Önkormányzat esetleg beleszól a tervekbe, és a pályázati pénzek egy részét a legrégebb épületrészek felújítására, például ablakcserére fogja fordítani...

– Ezek az aggodalmak alaptalanok, nem kívánunk változtatni a tervben megfogalmazott eredeti célokon, és ezt nem is tehetnénk meg. Azt kell megvalósítani, ami a pályázatban szerepel. Kötelességünk azonban a most elnyert összeggel jól gazdálkodni, és egy jól előkészített és ütemezett építési engedélyes tervdokumentációt készíttetni. Úgy gondolom, akkor jár mindenki a legjobban, ha ezt a közel négyszáz milliós beruházást a legrövidebb időn belül valósítjuk meg. Ha jól gazdálkodunk pénzzel és idővel, nem tartom kizártnak, hogy a régi épület felújítására is tudunk majd fordítani bizonyos összegeket. A továbbiakban erre feltétlenül további pályázati forrásokat is kell keresnünk.

– A gimnázium bővítésének legnagyobb tétele egy – a későbbiek folyamán három részes tornacsarnokká bővíthető – tornaterem. Felmerül a kérdés, nem lenne egyszerűbb és olcsóbb most felépíteni a további két részt is, mint a szabadidőközpont területén egy teljesen újat megterveztetni és felépíteni?

– Természetesen végig fogjuk gondolni a lehetőségeket, azonban véleményem szerint, ha sikerül is az elkövetkezendő években

megépíteni a gimnázium tornacsarnokát, ez nem váltja ki a városi tornacsarnokot. Ennek legfőbb okát abban látom, hogy egy nagyobb rendezvény alkalmával nem tudnánk itt megfelelő számú parkolóhelyet biztosítani.

– A szeptember 11-i képviselő-testületi ülésen nem vártam ugyan, hogy pezsgőt bontanak a képviselők a város által elnyert 317 millió forint megünneplésére, de még csak nem is jött szóba...

– Ennek az ülésnek nem ez volt a témája, hanem az előttünk álló konkrét feladatok...

– Örömet és gondot is jelent egyben a pályázat megnyerése?

– Megmondom őszintén az öröm mellett valóban gondot is jelent ez számunkra, mivel a beiskolázási időszak azt bizonyította, hogy Vörösváron ugyanazokkal a gondokkal küzdünk, mint az országban bárhol: a beiskolázandó gyereklétszám csökkenésével. Már a budapesti középiskolákban is lasszóval fogják a gyerekeket...

– Pedig minél kevesebb az épülethez viszonyítva a tanulók létszáma, annál gazdaságosabb az intézmény működtetése...

– Éppen ezért is folytatunk tárgyalásokat az Országos Német Önkormányzat vezetőjével, a támogatásukat kérve az intézmény működtetéséhez.

– Ez megvalósulhat egy intézményfenntartói társulás keretében is?

– Ezt sem tartanám elképzelhetetlennek... De ez nemcsak az anyagi terhek elosztását jelentené, hanem a szakmai feladatok együttes meghatározását is. A cél mindenképpen az, hogy ez az intézmény ennek a kistérségnek az oktatási központjává váljon, ami az oktatás színvonalának a növekedését is maga után vonja.

– A város jelenleg legfontosabb tervezett beruházása: a szabadidőközpont. Szokás szerint most is megkérdezem, hol tartanak az előkészületek...

– Megint előre léptünk egy lépéssel, megnyertük ugyanis a megvalósíthatósági tanulmány elkészítésére kiírt pályázatot. Fontos megjegyezni, hogy a megvalósíthatósági tervvel együtt meg kell tervezetnünk, hogyan oldhatjuk meg a csapadékvíz elvezetését a jövőbeni Városliget területén, amely köztudottan Vörösvár legmélyebb területe.

– Örömteli tény, hogy az Önkormányzat járdaépítési programba kezd, hogy úgy mondjam „felesben” az ingatlan tulajdonosokkal. Ez egyelőre csak a Fő útra vonatkozik?

– A Fő úton nagyon sok üzlet található, így méltán számíthatunk jelentős vállalkozói pénzekre is a járdaépítésben, amely mindnyájunk közös érdeke. De természetesen – bár a határozat egyelőre a Fő utat említi – a szándékunk az, hogy a város többi utcájában is hasonló módon épülhessenek járdák, azaz 50 %-os önkormányzati támogatással.

– Mi van akkor, ha mindenki egyszerre rohanja meg az Önkormányzatot a támogatásért?

– A Képviselő-testület minden évben egy bizonyos összeget fog erre a célra a költségvetési rendeletében megállapítani. A lakóközösségek benyújtják majd igényüket egy-egy járdaszakaszmegépítésére, és mi ezeket addig tudjuk támogatni, amíg a rendelkezésünkre álló összeg el nem fogy. A járdaépítést a határozatunknak megfelelően csak a szilárd útburkolatú utcákban fogjuk támogatni.

– Még a járdáknál maradva: a Fiber-net azért állt le a kábeltévé-rendszer felújításával, mert az Önkormányzat ragaszkodik ahhoz, hogy a kábelek lefektetése után viacolor járdát építsen közterület-megváltás címen. Az így kialakult helyzet senkinek sem jó, főleg a polgároknak nem...

– Magam is úgy gondolom, hogy a polgárok érdekében el kell kezdeni a tárgyalásokat, és meg kell keresni a kompromisszumos megoldást az Önkormányzat és a szolgáltató vállalat között.

– Nap mint nap tapasztalja mindenki, hogy rendkívül nagy problémát jelent a Fő úton a parkolás. Vannak-e elképzelések a probléma megoldására, vagy legalábbis enyhítésére?

– Már el is készítettünk egy tervet a Fő úti menti parkolóhelyek kialakítására vonatkozóan. Szándékaink szerint a terv alapján ott történik majd meg először a parkolók kialakítása, ahol a viacoloros járdák is megépülnek.

– Egy korábbi elképzelés szerint halaszalkaszerűen kellene kialakítani a parkolóhelyeket, azaz rézsút a Fő útra. Úgy tudom, ezt a megoldást a Pemák nem engedélyezik...

– Így van, a nagy forgalomra való tekintettel csak az úttal párhuzamos parkolás megengedett.

– Elkészült a Fő úton a parkolóudvar, a kapui azonban egyelőre csukva vannak. Mikor vehetik birtokukba a parkolót az autósok?

– A szeptember 11-i képviselő-testületi ülésen nem sikerült közös álláspontot kialakítanunk a parkoló üzemeltetésére vonatkozóan. Én azt gondolom továbbra is, hogy vállalkozó kezébe kellene adni a parkolót, aki karbantartaná a területet, és gondoskodna az autók biztonságos őrzéséről. A téma hamarosan újra a képviselő-testület elé kerül.

– Jogi problémák akadályozzák a döntést a Fő út 91. hasznosítására vonatkozóan – ahol esetleg egy második parkolóudvar is ki lehetne alakítva. Mit jelent az erről szóló határozatban a „jogi lépések” kifejezés?

– Az ingatlan egyik épületében jelenleg jogcím nélkül tartózkodik egy lakó. Amíg ezt a helyzetet meg nem oldjuk, nem tudunk érdemben az ingatlan hasznosításáról tárgyalni.

– Mikor kezdődik az Okmányiroda új épületének kialakítása?

– Amire ez az újság megjelenik, várhatóan birtokában leszünk az érvényes építési engedélynek, és így hamarosan elkezdődhetnek a munkálatok.

Tájékoztató a Képviselő-testület határozatairól

Járdaépítés a Fő úton 50 %-os önkormányzati támogatással
Díszpolgári címek és Pilisvörösvárért emlékérmek adományozása

Szeptember 11.

Rendkívüli ülés

Rendelet száma: 16/2003. (IX. 17.) Kt. sz.
Határozatok száma: 129-153. (IX. 11.) Kt. sz.

Regionális hulladékgazdálkodás

A Képviselő-testület úgy döntött, hogy csatlakozik a Duna-Vértes Köze Regionális Hulladékgazdálkodási rendszerhez és elfogadja a program célkitűzéseit. A Kt. felkérte a polgármestert a szándéknyilatkozat aláírására.

129/2003. (IX. 11.) Kt. sz. határozat. 15 igen szavazattal.

Ablakcsere a Vásár téren

A Képviselő-testület határozott arról, hogy biztosítja a Német Nemzetiségi Általános Iskola nyílászárócserejéhez szükséges (további) 3.420.221 Ft összeget, és egyben felhatalmazta a Polgármestert, hogy a Hofstädter Kft.-vel a vonatkozó szerződést kösse meg. A Kt. a szükséges pénzügyi fedezetet a felújítási célú intézményi keret terhére biztosította.

130/2003. (IX. 11.) Kt. sz. határozat. 15 igen szavazattal.

Pénzügyi átcsoportosítás

A Képviselő-testülete (a konyhák átadásából következő) feladatmegszűnés miatt:

– a Német Nemzetiségi Általános Iskola dologi kiadásából 200.000 Ft összeget,

– a Napos Oldal Szociális Központ személyi jellegű juttatásaiból 111.250 Ft-ot, a járulékokból 30.480 Ft összeget,

– a Német Nemzetiségi Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola személyi jellegű juttatásaiból 2.721.655 Ft összeget, a járulékokból 1.224.369 Ft összeget,

– a Német Nemzetiségi Óvoda személyi jellegű juttatásaiból 1.488.477 Ft összeget, a járulékokból 555.711 Ft összeget,

– a Templom Téri Általános Iskola személyi jellegű juttatásaiból 525.860 Ft összeget vont el, melyeket az Önkormányzat általános tartalék keretébe csoportosított át.

A Templom Téri Általános Iskola járulék előirányzatából 161.875 Ft összeget vont el, melyet az intézmény dologi kiadásaihoz kialakított étkező hiányzó bútorainak megvásárlásához (6 asztal 24 szék) csoportosított át.

131/2003. (IX. 11.) Kt. sz. határozat. 14 igen szavazattal.

Ingatlan hasznosításáról

A Képviselő-testület úgy döntött, hogy a Pilisvörösvár, Fő u. 91. szám alatti ingatlan hasznosítása érdekében a szükséges jogi lépéseket jogi képviselője által megteszi, egyben felhatalmazza a polgármestert az ehhez szükséges nyilatkozatok megtételére.

132/2003. (IX. 11.) Kt. sz. határozat. 15 igen szavazattal.

Okmányiroda kialakítása

A Képviselő-testület a Pilisvörösvár 3714

hrsz-ú ingatlanon kialakítandó Okmányiroda kivitelezési költségeihez szükséges 9,5 millió Ft összegű költségvetési fedezetet az alábbiak szerint biztosítja:

– a Polgármesteri Hivatal épület felújításra, okmányiroda elhelyezésére elkülönített összeg 5.750 eFt,

– a felújítási célú intézményi keret maradványa 3.622 eFt,

– a Költségvetési és Pénzügyi Ellenőrző Bizottság kerete 128 eFt.

A Képviselő-testület felhatalmazza a Polgármestert a Heer és Társa Bt.-vel a kivitelezési szerződés aláírására.

133/2003. (IX. 11.) Kt. sz. határozat. 12 igen, 2 nem és 1 tartózkodás szavazattal.

Járdaépítés

A Képviselő-testület a Fő úton – azon ingatlanok előtt, ahol az érintett ingatlanulajdonosok a kivitelezési költség 50 %-át átvállalják – a járda térkő burkolattal való ellátását támogatja az alábbi feltételek fennállása esetén:

– a járdaépítéssel érintett út meglévő szilárd burkolattal rendelkezzen,

– egységes összefüggő járdaszakasz keletkezzen,

– a Képviselő-testület évenként megállapított költségvetési keretösszegéig.

A Kt. felhatalmazta a Polgármestert, hogy a kivitelezési költség 50 %-ának befizetését követően a kivitelezési szerződést kösse meg.

134/2003. (IX. 11.) Kt. sz. határozat. 15 igen és 1 tartózkodás szavazattal.

A Képviselő-testülete határozott arról, hogy a Fő út 66. szám alatti ingatlan előtti járdát térkő burkolattal látja el. (Fedezet: a Pénzügyi Ellenőrző Bizottság kerete.)

A Kt. felhatalmazta a Polgármestert, hogy a kivitelezési szerződést kösse meg a legkedvezőbb ajánlatot tevő kivitelezővel.

135/2003. (IX. 11.) Kt. sz. határozat. 16 igen szavazattal.

Ingatlan értékesítése

A Képviselő-testület határozott arról, hogy a Pilisvörösvár 0143/18 hrsz alatt felvett ingatlan eladja a Maco Technik Kft. részére négyzetméterenkénti 10.000 Ft-os áron, ezzel egyidejűleg felhatalmazza a polgármestert az adásvételi szerződés megkötésére.

138/2003. (IX. 11.) Kt. sz. határozat. 13 igen szavazattal.

Ösztöndíjpályázat

A Képviselő-testület csatlakozni kíván a Bursa Hungarica ösztöndíjpályázathoz, elfogadja az Általános Szerződési Feltételeket és ennek megfelelően hajlja végre a szociálisan hátrányos helyzetű helyi fiatalok felsőoktatási tanulmányainak támogatását.

A Kt. a mellékletek szerinti tartalommal kéri az A és a B típusú pályázatokat. A támogatásokat 500 eFt összeghatárig a 2004. évi költségvetés fedezi.

139/2003. (IX. 11.) Kt. sz. határozat. 10 igen, 4 nem és 2 tartózkodás szavazattal.

Szerződéskötés gyermekorvossal

A Képviselő-testület kinyilvánította azon szándékát, hogy amennyiben dr. Breierne dr. Kovács Ildikó gyermekorvos a praxis működéséhez szükséges engedélyeket beszerzte, a jogszabályban előírtakat teljesítette, dr. Kemény Cecíliaval a praxis működtetési jogának átvételéről megegyezett, valamint a Képviselő-testület által elfogadott Szerződést elfogadja, az Önkormányzat területi ellátási kötelezettség mellett szerződést köt vele.

140/2003. (IX. 11.) Kt. sz. határozat. 14 igen szavazattal.

Díszpolgári cím adományozása

A Képviselő-testület *Manhertz Józsefné Ipolyvölgyi Katalin* részére érdemeinek elismeréseként Pilisvörösvár Város Díszpolgára posztumusz címet adományoz.

144/2003. (IX. 11.) Kt. sz. határozat.

Pilisvörösvárért emlékérmek

A Képviselő-testület érdemeik elismeréseként Pilisvörösvárért emlékérmeket adományoz *Kapitány Györgyné Lieber Ida* részére (posztumusz).

Steckl János részére (posztumusz)

Péts József részére

Dr. Harmath Attiláné részére

Németh János részére

145-149/2003. (IX. 11.) Kt. sz. határozatok.

Felterjesztések kitüntetésre

A Képviselő-testület felterjesztette Pest Megye Önkormányzatának Közgyűlése által adományozható kitüntetésekre:

Rubányi Istvánnét több évtizedes közszolgálatban eltöltött kiváló munkájáért a Nyáry Pál Díjra.

Jákli Ferencné pedagógust több évtizedes kiemelkedő pedagógiai tevékenységének, magas színvonalú szakmai felkészültségének elismeréseként Arany János Pedagógiai Díjra.

A *Pilisvörösvári Önkéntes Tűzoltó Egyesületet* Pilisvörösvár és környékén a tűzoltás terén, valamint megelőzés terén elért kiemelkedő munkája elismeréseként Pest Megye Katasztrófavédelemért Díjra.

Angeli Mártonnét több évtizedes kiemelkedő munkássága elismeréseként Szegényekért és Elesettekért Díjra.

150-153-149/2003. (IX. 11.) Kt. sz. határozatok.

További határozatok:

136/2003. (IX. 11.) Kt. sz. határozat a 10-es számú főút közterületi elnevezéseinek megállapításáról. 137/2003. (IX. 11.) Kt. sz. határozat a búcsúról szóló határozatok visszavonásáról. 141/2003. (IX. 11.) Kt. sz. határozat első lakáshoz jutó fiatal házások kamatmentes kölcsön kérelmének elutasításáról. 142/2003. (IX. 11.) Kt. sz. határozat átmeneti szociális segély kérelem elutasításáról. 143/2003. (IX. 11.) Kt. sz. határozat átmeneti lakásfenntartási támogatási kérelem elutasításáról

Rendelet: 16/2003. (IX. 17.) Kt. sz. rendelet a költségvetésről szóló 2/2003. (I. 27.) Kt. sz. rendelet módosításáról

(A 141-153. határozatokat a Képviselő-testület zárt ülésen hozta.)

Összeállítottuk a Képviselő-testület szeptember 11-i ülésének jegyzőkönyvi kivonata alapján

Sikeres intézményi pályázat

317 millió forintot nyertünk a gimnázium bővítésére

2003. tavaszán dr. Guth Zoltán igazgató kezdeményezésére az Önkormányzat – immár harmadízben – pályázatot nyújtott be az Oktatási Minisztériumhoz a gimnázium épületének bővítésére. Az előző évek elutasításai után ezúttal felénk billent a mérleg nyelve. A Kistérségi Fejlesztés Cél-támogatás elnevezésű pályázaton az Önkormányzat 317,7 millió forint állami támogatást nyert.

A Német Nemzetiségi Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola az elmúlt évtizedben dinamikusan fejlődött, képzési kínálata bővült, tanulólétszáma közel háromszorosára nőtt. Az 1993-ban jelentősen kibővített épület a későbbi évek során is újabb és újabb épületrészekkel gazdagodott. A megújulás ugyanakkor teljesen érintetlenül hagyta az iskola tornatermét, amely méreteinél fogva (10 m x 20 m) ma már nem tudja biztosítani a testnevelés feltételeit. Elengedhetetlenül fontossá vált tehát egy új tornaterem, illetve lehetőség szerint egy tornacsarnok megépítése. A szakképzés erősödésével szükségessé vált új tantermek kialakítása is. Erre a legkézenfekvőbb megoldást a főépület tetőterének beépítése jelentené. Az elmúlt években az iskola sok jelentkezőt vesztett azzal, hogy csak leánykollégiummal rendelkezik. Ezért ugyancsak fontos lenne egy fiúkollégium felépítése.

Míndez állami támogatás nélkül eddig elképzelhetetlen lett volna.

Az idén tavasszal beadott pályázat „A” variánsa 353 millió forint beruházási költség megjelölésével a következőket tartalmazza:

- a tetőtérben előadóterem, nyelvi labor, két tanterem, két csoportszoba, két szertár és vizesblokk kialakítását;

- 26x15 méteres tornaterem felépítését, amelyet a későbbiek során északi irányban két ugyanekkora résszel megtoldva akár tornacsarnokká is lehet bővíteni;

- 32 fős fiúkollégium építését (a tornaterem szociális helyiségei fölé) társalgóval, tanulószobákkal, tanári-, vendég- és betegszobával, vizesblokkal;

- a konyha korszerűsítését és az 50 fős ebédlő 150 fősre bővítését.

Az „A” variáns címzett támogatási igénye 317,7 millió forint, a pályázati önrész (saját erőforrás) 35,3 millió forint. (A pályázati önrészt teljes egészében a gimnázium állja. Az intézmény az iskolabővítésre a Német Belügyminisztériumtól 13 millió Ft-ot, Gröbenzell önkormányzatától: 7 millió Ft-ot kapott. A maradék összeget saját bevételeiből pótolja ki.)

A pályázatot két változatban kellett benyújtani. A „B” variáns 436 millió forint beruházási költséget jelöl meg, a céltámogatási igény 392,4 millió forint, a saját erőforrás 43,6 millió forint.

Ez a változat a háromrészes tornacsarnok második részének megépítését is tartalmazza.

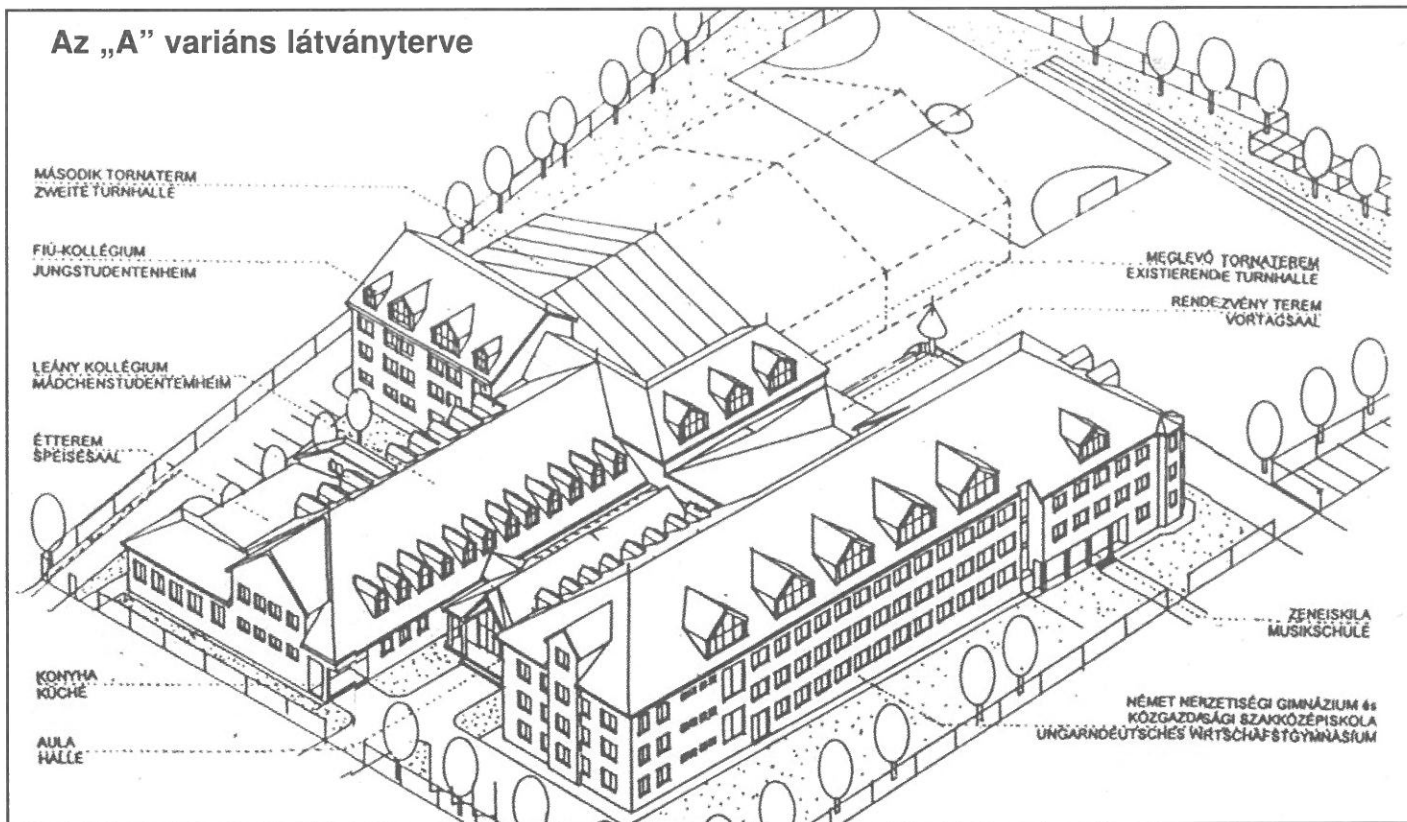
A Képviselő-testület a „B” variánst támogatta.

Cikkünk bevezetőjéből is kiténik azonban, hogy a város az „A” variáns alapján nyerte el az állami céltámogatást. Ez ugyan 75 millió forinttal kevesebb, de így is olyan jelentős összeg, amelyre még nem volt példa Pilisvörösvár eddigi történetében. Az épület bővítésével nemcsak a gimnázium, de egész városunk gazdagodni fog. A kialakuló épületkomplexum lehetőséget biztosít majd a következő nemzedékek számára, hogy korszerű körülmények között tanulhassa a német nyelvet, tehessen le az érettségi vizsgát és végezzen el különböző tanfolyamokat.

– Nagyon örülünk az elnyert állami támogatásnak. A pályázati kiírásban a regionális és nemzeti célok megvalósítása volt a legfontosabb szempont. A jövőre induló beruházással ezért nem csak Pilisvörösvár lesz gazdagabb, hanem a régióban élő német kisebbség is – nyilatkozta újságunk számára dr. Guth Zoltán igazgató, kifejezve egyben köszönetét azoknak az önkormányzatoknak, cégeknek és magánszemélyeknek, akik hozzájárultak a pályázat sikeréhez: – Megköszönöm Pilisvörösvár Önkormányzata Képviselő-testületének, hogy támogatták a pályázat beadását, köszönöm Grósné Krupp Erzsébet polgármester asszonynak, hogy sikeresen lobbizott a pozitív döntés érdekében. Köszönöm az országos és a helyi Német Nemzetiségi Kisebbségi Önkormányzat támogatását. Köszönöm a Bajor Szabadállam Belügyminisztériumának és Gröbenzell önkormányzatának, hogy igen jelentős összeggel járultak hozzá a pályázati önrész előteremtéséhez. Külön köszönet illeti dr. Bernd Rieder polgármester urat, aki a kilencvenes évek eleje óta fáradozik azon, hogy létrejön és eredeti szándékok szerint működjön a Német Nemzetiségi Képzési Központ. Köszönöm az MSZP helyi szervezetének a támogatását. Köszönöm annak a körülbelül 40 cégnek az anyagi támogatását, akik rendszeresen szakképzési hozzájárulásaikat az iskola számlájára fizették be, és ezzel lehetővé tették a pályázat beadását. Köszönöm a környékbeli német kisebbségi önkormányzatok pénzügyi hozzájárulását, és mindazok erkölcsi támogatását, akik drukoltak nekünk, hogy harmadízben beadott iskolabővítési pályázatunk ezúttal végre sikerrel járjon. Az építkezés várhatóan 2004 nyarán kezdődik el főépület tetőterének beépítésével. Az erre vonatkozó kiviteli tervek már korábban elkészítettük. A további épületbővítéseket még meg kell tervezetni.

(Folytatás a 7. oldalon)

Az „A” variáns látványterve

Átadták a felújított konyhákat Közétkeztetés a Sodexhóval

Szeptember 4-én a Képviselő-testület tagjai megtekintették a város felújított konyháit. A munkálatokat a közétkeztetést szeptember 1-jétől ellátó Sodexho Magyarország Kft. finanszírozta. Délután öt óraker a Templom Téri Általános Iskola felújított és kibővített ebédlőjében fogadást rendeztek a konyhák átadása alkalmából. A fogadáson Grószné Krupp Erzsébet polgármester és Tátrai István, a Sodexho regionális igazgatója ünnepélyes kézfogással erősítette meg azt a szerződést, amelyet az Önkormányzat kötött a Sodexho Magyarország Kft.-vel 10 év időtartamra a város közétkeztetésének ellátására.

– Választóvonalhoz értünk – jelentette ki Grószné Krupp Erzsébet polgármester a konyhák átadása alkalmából tartott rövid köszöntőjében utalva arra a radikális változásra, amely a közétkeztetésben történt Vörösváron, éveken át tartó bizonytalanság után ugyanis mostanra végleg eldőlt, hogy óvodáinkban és iskoláinkban, valamint a Napos Oldal Szociális Központban egy külső beszállító cég, a Sodexho fogja megoldani az étkeztetést.

A cég a szolgáltatás biztosítása érdekében a nyár folyamán felújította a város intézményeiben lévő konyhákat. A legnagyobb változás a gimnáziumban történt, ahol a főzőkonyhát megszüntették, és a HACCP szabványoknak megfelelően melegítőkonyhává alakították át. Az ebédlőt egyharmadával megnagyobbították. A Templom Téri Általános Iskolában is je-

lentős átalakítások voltak, megnagyobbították a tálalókonyhát és egy szomszédos tanterem egybenyitásával duplájára növelték az ebédlőt. Az Önkormányzat költsé-

A Templom Téri Általános Iskolában egy tanterem átalakításával növelték meg az ebédlőt

A gimnáziumban egyharmadnyival növekedett az ebédlő alapterülete

Grószné Krupp Erzsébet polgármester és Tátrai István területi igazgató ünnepélyes kézfogása

általános iskola tanulói rövid műsorral kedveskedtek a megjelent vendégeknek – önkormányzati képviselőknek, intézményvezetőknek és a Sodexho munkatársainak.

F. A.

Dr. Guth Zoltán igazgató az intézmény bővítésével kapcsolatos további tervekről a következőket mondta:

– Remélem, a szerencse a továbbiakban sem szegődik el mellőlünk. Az elmúlt napokban tárgyaltam egy német alapítvány képviselőivel, akik jelentős pénzeszegekkel – több tízmillió forinttal – támogatják az intézmény fejlesztését. Ennek mindössze az a feltétele, hogy az eredeti célok valósuljanak meg a jövőre induló beruházás során. Azaz, az eredeti tervekől nem szabad eltérni. Sajnos, volt már rá példa, hogy a németek visszaléptek azért, mert a támogatásukat más célokra használták fel. Én a továbbiak során azt sem tartom elképzelhetetlennek, hogy az eredetileg három részes tornacsarnokot is teljes egészében felépítjük. Ebből egyelőre egy tornateremnyi rész szerepel a tervekben. Európai Unió támogatások megszerzését is – komoly eséllyel – lehetségesnek tartom. S bízom benne, hogy az eredeti elképzeléseknek megfelelően helyre lehet állítani a Német Nemzetiségi Képzési Központ működőképességét. Tárgyalásban vagyunk az Országos Német Önkormányzattal is az intézmény fenntartásának átvállalásáról. Úgy látom, az országos önkormányzat hajlik arra, hogy egy-két éven belül részben vagy egészében átvállalja az intézmény fenntartását és tehermentesítse a városi önkormányzatot. Addig azonban még sok munkánk van. A pályázatot ugyan megnyertük, de a java még hátravan... F. A.

Bemutatjuk a Sodexhót

A Sodexho Magyarország a világ vezető szolgáltató csoportjának, a Sodexho Alliance-nak a tagja.

Pierre Bellon 1966-ban Marseillesben hozta létre vállalkozását a család több emberöltőre visszanyúló tapasztalatai alapján. A Sodexho 1978-ban kibővítette szolgáltatásai körét, és az éttermi, intézményi valamint a folyami hajókon történő étkeztetés mellett elindította szolgáltatási utalvány üzletágát.

A Sodexho Alliance világ-viszonylatban Multi-Services keretében emberekhez, épületekhez kötődő és üzletmenetet támogató szolgáltatásokat nyújt; 74 országban, 24 700 üzleti egységben 315.000 alkalmazottat foglalkoztat, és évi 12,6 milliárd Eurót meghaladó forgalmat bonyolít le.

A Sodexho Magyarország 1993-tól napjainkra dinamikus fejlődése révén, a hazai szolgáltatási piac egyik vezető szereplőjévé vált. Árbevételük 2002 évben zárult gazdasági évben meghaladta a 4,5 milliárd Ft-ot. Munkavállalóinak száma közel 1500 fő.

Körkép tanévkezdés után

Templom Téri Általános Iskola

A város legnagyobb iskolájában 849-en tanulnak. Négy első osztályában 105 kisdíák ismerkedik a betűvetéssel és a számolással.

A Képviselő-testület erre az évre engedélyezte a 6. napközis csoport működését. A napközisek száma összesen 182, és közel 300 gyerek ebédel az iskolában.

A tantestület létszáma 58. A szakosellátottság teljes.

A nyár folyamán a főzőkonyha felújításával párhuzamosan az ebédlőt megnagyobbították a mellette lévő tanteremmel, a negyedik első osztály számára pedig a gazdasági irodát alakították át tanteremmé. A felújított helyiségek mindegyikében új ablakokat építettek be és kicserélték a radiátorokat is. (Továbbra sincs saját osztályterme az egyik hetedik osztálynak, amikor a fizikakémia előadóban szakos óra van, kénytelenek egy üres terembe vándorolni.)

Breierné Kalmár Éva igazgató örül a nyári felújításoknak, de továbbra is aggasztja őt az épület legrégebbi, 1911-ben emelt részének

– különösen tetőszerkezetének – állapota. Az igazgató bizik abban, hogy a tavasszal beadott EU-pályázat az épület felújítására és a tetőtér beépítésére sikerrel jár.

Az iskolában sajnos kevés óra jut szakkörre, pedig a gyerekek körében nagyon népszerűek a különböző sportköri foglalkozások (atlétika, labdajátékok) és az informatikai szakkörök (internet, programozás). Ahogy az elmúlt években, az idén is a szakkörök egy része a felzárkóztatást, más része a versenyekre való felkészülést szolgálja. A művészeti szakkörök is igen népszerűek, de a kevés óraszám miatt ezeket társadalmi munkában működtetik.

Az iskolában folyó minőségbiztosítási program ebben a tanévben a befejező szakaszához érkezett. (F. A.)

Német Nemzetiségi Általános Iskola

A Vásár téri iskola tanulóinak száma 499, a tantestület 35 pedagógusból áll – tájékoztatta lapunk olvasóit Fogarasy Attiláné igazgató.

Az most indult tanévben kiemelt fontosságot tulajdonít az iskola vezetősége az iskolán belüli még intenzívebb mozgásnak, a közös kirándulásoknak, kerékpár és síturáknak.

Az iskolai szünetben folytatódott a részleges tanterem felújítási program, az idén ez két termet érintett, a padlótól a mennyezetig. A szeptember végén kezdődő, régóta

várt 18 millió forint értékű ablakcserét a Hofstädter cég végzi el, párkánnyal ellátott műanyag ablakokkal váltják fel az elöregedett nyílászárókat. A felújítás során az iskola vezetősége számít a szülők társadalmi munkájára, hiszen az önkormányzati költségvetés a beültetést követő utólagos fal-munkákat már nem tudja felvállalni.

A rendkívül optimista igazgató szerint, az iskola nagy falatjának számító tetőtér be-

Majd' kiesnek a padból a kisdíák a Vásár téri általános iskola 1. osztályában

építést és ezzel összefüggő tetőcserét informatikai terem kialakítására és felszerelésére vonatkozó EU pályázatból – ha nyernek – hozhatják létre, mivel a jelenlegi adottságok máshol nem teszik lehetővé számítástechnikai szaktanterem kiépítését. Márpedig az utánpótlást illetően a beiskolázási létszám üteme változatlan, idén is 54 gyermek kezdte el tanulmányait a Vásár téri iskolában.

Az iskola élen jár a minőségbiztosításban a város intézményei között. A Comenius 1. minőségbiztosítási modell 2001-ben vált teljessé náluk. Egy sikeres pályázatra építve az iskola most Comenius-klubot szervez, ennek keretében konferenciákat, továbbképzéseket fognak szervezni más iskolák pedagógusai számára.

(T. Z.)

Mutnyánszky Ádám Szakképző Iskola

Oktatási intézményeink közül az idén a legnagyobb változás a szakképző iskolában történt: július 1-jétől megyei fenntartásban működik. A váltás úgyszólván zökkenőmentes volt, a pedagógusok közül senki sem váltott munkahelyet, az iskola iránt – a bezárásról szóló híresztelések elültével – ismét megnőtt az érdeklődés. Igazából egyetlenegy problémával kerültek csak szembe: a megyei előírások szerint 15 főnél kevesebb nem indíthatnak szakképzést, míg a város képviselő-testülete 1999-ben ezt 8 főben

határozta meg. Jelenleg vannak olyan szakmák, ahol az oktatott diákok száma 12, 11, illetve 9. Ezen szakmák oktatását tehát meg kellene szüntetni és a diákokat más intézményekbe kellene irányítani.

Balázs László igazgató ezert levelet írt Szabó Imre úrnak, Pest Megye Közgyűlése elnökének, amelyben kérte, hogy kifutó rendszerben folytathassák ezen szakmák oktatását is, és felkészíthessék a tanulókat a szakmai vizsgára.

Az iskolában jelenleg 225 diák tanul. A 9. évfolyam két osztályába 75 tanulóat vettek föl. (A vörösváriakat lehetőség szerint előnyben részesítik.) A jelentkezők száma alapján három osztályt is indíthattak volna, az intézmény Alapító okirata azonban erre nem nyújt lehetőséget.

Balázs László igazgató szerint, ha az érdeklődés az ideizhez hasonló lesz a továbbiakban is, lehetővé kellene tenni, hogy kettőnél több osztályt indíthassanak. A tapasztalat szerint 400 fős tanulólétszámmal válik egy oktatási intézmény rentábilissá.

Az intézményben ebben az évben a következő szakmákat oktatják: asztalos, kőműves, épületburkoló, karosszerialakatos, élelmiszer és vegyiáru-kereskedő.

A tanári kar létszáma 18, ebből ketten gyesen vannak.

Az épületben az elmúlt hónapokban felújították a lapos tető szigetelését, a mosdókat, járdákat építettek és öt tantermet kifestettek. A munkában alaposan kivették részüket az intézmény diákjai is. (F. A.)

Német Nemzetiségi Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola

Az iskolában jelenleg 442 nappali tagozatos tanuló képzése folyik. Az idén szeptemberben indult esti gimnáziumba 80-an, az irodavezetői szakképzésre 22-en jelentkeztek. Az felsőfokú akkreditált képzés csak jövőre indul, mivel a szükséges 25 fő helyett csak 19-en jelentkeztek. A következő év szeptemberében ismét megszervezik a 0. évfolyamot, ahol a gyengébb nyelvi tudással rendelkező tanulókat kívánják felzárkóztatni.

A nappali szakközépiskola 13. évfolyamán ebben a tanévben marketing- és reklámügymintázókat képeznek.

Az intézménybe az eltávozottak helyébe öt új tanárt vettek föl – 28 jelentkező közül.

– Szisztematikusan szembenézünk a problémáinkkal, megkeressük a gyenge pontjainkat, módszertani továbbképzéseket szervezünk, rendbe hozzuk, felszereljük a tantermeket, új táblákat, függönyöket, audiovizuális berendezéseket, szemléltetőeszközöket, tanári segédesszközöket vásárolunk – foglalja össze az oktatás minőségének javítása érdekében teendő lépéseket dr. Guth Zoltán igazgató. – Nagy súlyt fektetünk az idén a különböző tantárgyi felmérésekre, versenyekre. Ezek összehangolásával megbízhat egy tanártársamat. A pedagógiai munkában előtérbe kerül a minőség. A kiugró teljesítményeket, kiugróan fogjuk jutalmazni.

(F. A.)

Yksi, kaksi, avagy egy, kettő

A Cziffra György Zeneiskola Ifjúsági Fúvószenekara az ezer tó országában

Sok-sok izgalom, szervezés és próbák után augusztus 16-án reggel falfehér arccal és remegő lábakkal várunk a beszállásra a Ferihegyi repülőtéren, hogy végre eljuthassunk az „Ezer tó országába”, Finnországba. Mindenki feltűnően izgatott volt, vajon hogy fogunk szerepelni, milyen Finnország és a finn emberek?

A csaknem két és fél órás repülőút után szerencsésen landoltunk Helsinkiben, ahol busz várt ránk. A következő 6 órát utazással töltöttük, de nem unatkoztunk, hanem gyönyörködtünk a finn tájban (tavak, fák, sziklák). Miután megérkeztünk Juankoskiba, a helyi zenekarvezető megmutatta a koncerttermet, és elkísért minket a szállásra, ahol felkészülhettünk az esti koncertre. Bár fáradtak voltunk, mégis nagyszerű érzés volt játszani a lelkes közönségnek. A fellépés után még vacsorával is megleptek minket.

Mivel igen későn kerültünk az ágyba, a vasárnapot pihenéssel töltöttük. Sokan sétálni indultunk a szállás körül, ekkor tapasztaltuk igazán, hogy milyen csodálatos helyre kerültünk. A táj egyszerűen mesés volt, bár az időjárás kissé zordon. A hűvös délutánon ellátogattunk egy szabadidőparkba, ahol a házigazda lovas kocsival vitt körbe minket. Miután megmáztunk egy közeli hegyet, nyáron sütött kolbászt vacsoráztunk. Az este vidáman telt el.

Hétfő délelőtt koncertet adtunk a juankoskii diákoknak. Néhányan még táncrea is perdültek a Bamba Tropical c. darabunkra. Ezután gyorsan összekapoltunk, buszra szálltunk és meg sem álltunk Kuopioig, mely lényegesen más volt, mint Juankoski, egy igazi nagyváros.

A szállás elfoglalása előtt még meglepettük a kuopioi zeneiskolát és annak 1200 fős koncerttermét. Mindenki nagyon izgult az esti fellépés miatt, ennek ellenére fantasztikus szerepeltünk. Repertoárunkban töb-

bek között szerepelt: Brahms: V. Magyar tánc, Erkel: Palotás, Carmen, Sinatra és dél-amerikai dallamok. Felemelő érzés volt a finn Ifjúsági Fúvószenekarral együtt játszani. Felcsendült a finn és a magyar himnusz is. A koncert végén a karvezetők megköszönték egymásnak és a zenekaroknak az együttműködést, és országukra jellemző ajándékokat adtak át egymásnak. Mindannyian nagyon boldogok voltunk. Este a zenekar felszárdultán szórakozott a szálláson.

Másnap délután kipróbálhattunk egy igazi finn szauzát tóban fürdéssel (néhányan az igazi finn hagyományokat követve...). Később a finn zenekar is csatlakozott hozzánk, sokakkal összebárátkoztunk.

A következő napon ellátogattunk egy iskolába, ahol a gyerekek meghallgatták előadásunkat. A finn iskolai menzával is megismerkedtünk: saláta minden mennyiségben, tej, no meg egy kis lasagne. Délután hajózázni vittek minket. Természetesen ekkor is

esett az eső, de így is felhőtlenül boldogok voltunk, miközben ettük a szokásos salátát és a finn specialitást: a zabkását eperlekvárral.

Este a kuopioi filharmonikusok koncertjén hallgathattunk Mozart, Beethoven, Brahms és Csajkovszkij műveket.

Az utolsó nap fakultatív program volt: volt, aki vásárlással töltötte el az idejét, volt, aki a kilátóba ment, de volt olyan is, aki este még ellátogatott a filharmonikusok koncertjére. Fáradtan, sok-sok élménnyel értünk a szállásra, majd éjfélkor elindult a busz Helsinkibe, a reptérre. Hazafelé jövet arról beszélgettünk, hogy milyen jó lenne, ha ez a kapcsolat továbbra is fennmaradna!

Köszönjük Hoós Sándor igazgató úrnak, hogy lehetővé tette számunkra ezt a felejthetetlen utazást. Jó volt ismét együtt zenélni! Röviden csak ennyi: Keetos!!!

Miskó Róza, Stocker Anna,
Witzenleiter Tünde

Cziffra György Zeneiskola és Művészeti Iskola

Hoós Sándor igazgató nagyon elégedett, hogy sikeresen alakult az együttes finnországi turnéja és öröme már csak azért is teljes, mert a 4 millió forintos utazási költség, ha több forrásból is, de összejött. Kérésnek eleget téve írjuk le az utazás finanszírozásában közreműködő feleket: Pilis-vörösvár Önkormányzatának Képviselő-testülete, Penta Kft., Waldi Kft. és Mátrai Mátvás.

Az utazást követő évkezdés hétköznapi feladatokat hozott az iskolai vezetés részére. A júniusi beiratkozások alapján teljes a felvehető létszám (300 fő), ennek természetesen örül az igazgató, de ugyanakkor a 2 fő státuszhiánnyal már nehéz munka volt, az óraleosztások összehangolása. (A tantesztület létszáma: 21 fő.)

Rég nem használt hangszereket vettek elő, és úgy tűnik, hogy a hangszerfelújítá-

sokra fordított összegek ebben a tanulmányi évben sem csökkennek. Új beszerzésekre a jelenlegi pénzügyi helyzetben nem nyílik lehetőség, ugyanakkor idén október 11-én a kempingben megrendezésre kerülő „Zenészek a zenéért” koncert várható bevételét új hangszerek megvásárolására költetheti az intézmény.

A koncertevadról szólva elmondta, hogy pontosan még nem állt össze a műsorrend, jelenleg folyik az egyeztetés, de az is lehet, hogy pénzügyi miatt nem szerveznek ebben a tanévben koncerteket. De ha mégis – a tavalyi tapasztalatok alapján úgy látja, hogy – inkább kamaraegyüttesek, zenekarok fellépésére van igény, szemben a szólóestekkel, és szeretné, ha több, különböző műfajt képviselő közül válogathatnának a zenekedvelők.

A jövő tavasszal 10 éves jubileumát ünneplő zenekar rendhagyó műsorral fog fellépni, és ezt közforgalomba kibocsátott CD-n is megörökítik.

Az iskolában zajló Európai Unió által támogatott csereprogram a zeneiskola esetében az uniós támogatás megvonása miatt abbamaradt, a képzős iskola esetében folytatódik a megkezdett program. Ennek részeként jelenleg Norvégiában képviselteti magát az iskola.

Az iskolai zenekar ez évi nagy utazásának célpontja, a feltételek teljesülése esetén, Spanyolország lesz.

A leállított zeneiskolai csereprogram némi ellensúlyozásként, minimális uniós támogatással, az iskola részt vesz egy teljesen új, régiós zenei pályázaton, „Eugródeszka” néven.

A régió, Magyarország és Szlovákia egymáshoz viszonylag közel eső zeneiskoláit foglalja magában és célja ennek a kezdeményezésnek az érintett iskolák tanulóinak bemutatató jellegű fellépései, ezáltal a résztvevő iskolák zenei teljesítményeinek kölcsönös megismerése.

(T. Z.)

Akire büszkék vagyunk

2002. Pilisvörösvárért emlékérmesei: Dornbach Ferencné

Dornbach Ferencné szül. Szatura Anna szeretetreméltó, csendes, szerény ember és kiváló pedagógus. Pedagógiai munkája során gyermekek százait nevelte és okította, bevezetve őket a matematika rejtelmeibe és a természet varázslatos világába, megismertette velük anyanyelvünk törvényszerűségeit és helyesírási szabályait, az éneklés és a zene örömét, és megszerettetve velük a testedzést is.

A Budapesti Tanítóképző Főiskola elvégzése után a Vásár téri iskolában kezdett tanítani és 33 év szolgálat után az elmúlt évben innen is ment nyugdíjba. Tantárgycsoportos oktatás keretében 3. és 4. osztályban tanította a matematikát, a környezetismeret, az ének és a testnevelés tantárgyát. 1985-től munkaközösség-vezető, 1989-től igazgatóhelyettes és 1991-től 1993-ig megbízott igazgató.

Kitüntetései: Dicséző Oklevél (két ízben), Arany János-díj, Pilisvörösvárért emlékérem, Arany katedra díj, Szolgálati emlékérem.

– 1970-ben kezdtem tanítani a Vásár téri iskolában. Hogyan emlékszel vissza a pályakezdés éveire?

– Nagyon szép emlékeim vannak a Csonka-féle iskolából. Kollegiális légkör fogadott, olyan kiváló pedagógusokból állt a tantestület, akik nemcsak hogy magas szintű tudással rendelkeztek, hanem mindig vevők voltak minden újra is. Úgy érzem, kezdő tanítóként jól megálltam a helyem, köszönhetően annak, hogy a tanítóképzőn módszertanilag erős képzést kaptam, és még a készségtantárgyakból is igen jól felkészítettek. 33 éven keresztül mindig a 3.-4. évfolyamon tanítottam, ebből a legtöbbit Jáklai Ferencnével, akivel nagyon jól össze tudunk dolgozni. A munkánkat rendkívüli módon megkönnyítette, hogy a hozzánk kerülő gyerekeket az alsóbb évfolyamokon olyan nagyszerű pedagógusok tanították, mint Kapitány Györgyné, Bokor Árpádné, Albel Attiláné, Janka Andrásné és Andrusch Józsefné.

– Ki az, aki a tanári karban személyesen a legnagyobb hatást gyakorolta rád?

– Mindenekelőtt Csonka József, az igazgató. Ő mindig is a példaképem volt. Látszólag rideg ember volt, de igazságos a végtelenségig. Nagyon büszke vagyok rá, hogy már az első évben összetegeződött velem. En ezt kiütetésnek vettem, ugyanis a tegeződés akkoriban még nem volt olyan mindennapos a tantestületben, mint manapság. De nagyon sokat tanultam dr. Rühl Jánostól is, aki Csonka József helyettese volt.

– Milyenek voltak akkoriban a gyerekek?

– Sokkal nyugodtabbak, mint manapság. Nemigen emlékszem fegyelmezési problémákra. A Csonka iskolája szigorú iskola volt.

– Milyen volt a kapcsolat a szülőkkel?

– A szülők ahogy most is, akkor is nagyon sok áldozatot hoztak gyermekeikért. Nekem mindvégig nagyon jó volt a kapcsolatom a szülőkkel, és ez sokat segített a pedagógiai munkában.

– 1975-ben összevonták a két iskolát, de te továbbra is abban az épületben maradtál, ahová a tanítóképző elvégzése után érkezted...

– Igen, mivel az alsó tagozat a Vásár téren maradt. El kell mondanom, hogy az összevonas éve alatt magas szintű szakmai munka volt, és ez köszönhető a munkacsoportok létrehozásának. E nélkül ebben a nagy iskolában nem lehetett volna komoly pedagógiai eredményeket elérni. Ezt a módszert Sebők Dezső igazgató fejlesztette ki, akinek a tevékenységét mindig is nagyra értékeltem.

– A rendszerváltáskor a két iskolát azután összevonták. Ebben a nagyon nehéz időszakban bíztak meg a Vásár téri iskola irányításával.

– Nehéz időszak volt, igaz, hiszen a tanítás mellett vállaltam az igazgatóságot, de a kollégáim rengeteget segítettek. A szétválás után az egész iskolát újra kellett szervezni, és folyt az építkezés a második emeleten. Négy tanteremmel bővült ekkor az épület. Rengeteg dolgunk volt, de mindenki lelkesen állt hozzá az iskola átszervezéséhez és az épületbővítéshez. Nagyon akartuk, hogy jól sikerüljön, hogy megteremtődjenek az eredményes oktatómunka feltételei.

– Úgy tudom, te egyszer sem pályáztad meg az igazgatóságot...

– Amikor megbíztak velem, elvállaltam a feladatot, de én tanítani szerettem igazán...

– Mit jelentett számodra a tanítás?

– A gyerekek világa egy őszinte világ, és ők formálhatóak, alakíthatóak. Az ember le tudja mérni munkájának eredményességét, a gyerekektől állandóan visszajelzéseket kap.

– Mit üzensz a pályakezdő pedagógusoknak?

– Szeressék a gyerekeket, legyenek mindig felkészültek, következetesek és határozottak, és ami nagyon fontos: derűsek.

– Mit tartasz a pedagógus legfontosabbnak jellemvonásának?

– A legfontosabb jellemvonás a tolerancia. Ha a gyerekeket és a szülőket elfogadjuk partnernek, ha mindig megértők vagyunk velük szemben, ha átérzzük gondoljaikat, örömeiket, akkor ők is elfogadják minket. Mindig minden körülményben hitelesnek kell lenni. Aki erre képes, jó pedagógus válik belőle.

F. A.

Tanévkezdés

Ebbe a nyárba sok minden belefért, kitartó forróság, K és H ügy, budapesti mű-beach, és egy csipetnyi Közoktatási Törvény módosítás is. De legalább a gyerekek rendszeresen nyaraltak és pihentek. A lényeg, hogy eldőlt, 2003. szeptemberétől is életbe lépnek változások, ám a módosítások zöme, majd csak jövő év szeptemberétől hatályos.

Azt már megszokhattuk, hogy a parlamenti választások négyévenként újnak tűnő csapatokat küld fejünk fölé, ám hozzá kell szoknunk ahhoz is, hogy minden új kormány előbb-utóbb, de mindig előbb belenyúl az iskolák életébe és csavarint egyet a tantverrendszeren. Most épp Magyar Bálint kanyarodott vissza 1998-ban elhagyott NAT-jához, minek következtében a kerettanterv rendszer kötelezősége megszűnik.

Viszont remekül felismerte, hogy a magyar iskolarendszer leginkább túlerhelt áldozatait, az általános iskolák alsó tagozatos kisdíákjai. Gyakorló szülőként nem kis bravúrnak érztem eddig is gyermekem teljesítményét, aho-

gyan 8 éves fejvel megpróbált megfelelni az aktuális követelményrendszernek, de úgy istenigazából nem értettem, hogy mire is jó ez az egész hajtás.

A törvény módosítása jelentős többletmunkát ró a pedagógusokra, hiszen az iskoláknak és évben több olyan anyagot kell kimunkálniuk az iskolafenntartó önkormányzat felé, melyek alapján 2004. szeptemberétől a legtöbb törvényben meghatározott változás életbe léphet.

Az iskolapedagógiai program átdolgozása máris határidős feladatként jelentkezik, ennek részeként új értékelési, egészségnevelési, környezetvédelmi-nevelési fejezeteket kell létrehozni. Minden intézménynek emellett kötelező elkészíteni egy minőségfejlesztési programot is.

A tananyag és óraszámcsökkentés ez évi bevezetése miatt, az általános iskola első és ötödik osztályában csökkentett kerettanterv alapján folyik a tanítás, a második, harmadik osztályosok esetében megmaradt az eddigi kerettanterv, a negyedikeseknél a NAT adja a tantervet, a hatodik, hetedik osztályo-

soknál ismét kerettanterv szabályoz és a nyolcadikosoknál pedig még él a régi tanterv. Legalább a párhuzamos osztályoknál nincs különbség!

Fontos változás a pedagógusok titoktartási kötelezettsége, mely ez évtől már új alapokra helyezheti a diák-tanár kapcsolatot. A tanárra bízott titok kiszolgáltatása a törvény megszegése, ugyanakkor a titok jellegétől függően a tanárnak lehetősége van érintkezésbe lépni a szociális vagy igazságszolgáltató hálózattal is. A lényeg, a pedagógusra nem véletlenül bízott titok nem szivároghat közvetlenül ki a szülő felé. Sokak szerint nem túl szerencsésen szabályozza a titokkezelést a törvény, hiszen az egyik fő cél a szülők partnerként történő bevonása az iskolai életbe, miközben a törvénynek ezen passzusa pontosan a szülő kirekesztését vonja maga után. Kábítószert, nem kívánt terhesség, öngyilkossági szándék mind olyan esetlegesen csak a pedagógussal megosztott titkok, melyek kezelését a szülőtől függetlenül nem igazán lehet elválasztani.

T. Z.

Díszpolgáraink

BERENCSVÁRY GYULÁNÉ
tanítónő, iskolaigazgató
(1993. - posztumusz)

FOGARASY-FETTER MIHÁLY tanár
(1993.)

HIDAS GYÖRGY
tanár
(1993. - posztumusz)

JÁKI LAJOS
tanár
(1993. - posztumusz)

MARLOK ISTVÁN
apátplébános
(1993.)

LABBANT LAJOS
plébános
(1994.)

DR. BERND RIEDER
polgármester
(1996)

CSONKA JÓZSEF
iskolaigazgató
(1996. - posztumusz)

VASS MÁRTON
kántor
(1999. - posztumusz)

DR. RÜBLI JÁNOS
tanár
(2001.)

MIRK JÓZSEFNÉ
(2002. - posztumusz)

MANHERTZ JÓZSEFNÉ
IPOLYVÖLGYI KATALIN
óvónő
(2003 - posztumusz)

Pilisvörösvárért emlékérmesek

PILISVÖRÖSVÁRI SPORT CLUB (1994)
MANHERTZ MÁTYÁSNE óvónő (1995)
ZEMPLÉNYI JÓZSEFNÉ óvónő (1995)
ALBEL ATTILÁNÉ tanítónő (1995)
FETTER OTTÓNÉ, az OTP helyi fiókjának volt vezetője (1996)
GROMON ANDRÁSNÉ, a Hagyományörző Egyesület elnöke (1997)
ÖNKÉNTES TÚZOLTÓ EGYESÜLET (1997)
DR. VÁRADI MONIKA MÁRIA szociológus (1997)
DR. FRANZ WALPER atya (1997)
DENK FERENC, az Önkéntes Tűzoltó Egyesület tiszteletbeli elnöke (1998)
DR. HIDAS ISTVÁN háziorvos (1998)
MEZŐ BARNA, a Magyar Terranova Kft. volt igazgatója (1998)
DR. KEMÉNY CECÍLIA gyermekorvos (1999)
ID. STIFTER FERENC futballedző (2000 - posztumusz)
DEÁK VILMOSNÉ LÖFFLER JÓZSA (2001)
OLÁH IMRE címzetes igazgató (2001)
BRAVI BUAM együttes (2002)
DORNBACH FERENCNÉ nyugdíjas tanítónő, iskolaigazgató (2002)
DR. MANHERZ KÁROLY, az ELTE BTK dékánja (2002)
DR. RAJKAI SÁRA sebész (2002)
DR. HARMATH ATTILÁNÉ tanár (2003)
KAPITÁNY GYÖRGYNÉ LIEBER IDA tanítónő, igazgatóh. (2003 - posztumusz)
NÉMETH JÁNOS zenetanár (2003)
PÉTS JÓZSEF kórustitkár (2003)
STECKL JÁNOS futballedző (2003 - posztumusz)

Elfeledett díszpolgárunk

DR. HÓMAN BÁLINT
kultuszminiszter
(1938)

Hóman Bálint Pilisvörösvár első díszpolgára volt. Neki köszönhetjük a polgári iskola új épületét. A falu vezetői hálájukat e cím adományozásával kívánták kifejezni. Politikusi tevékenysége a 40-es években igen ellentmondásos volt, és ma is vita tárgyát képezi. A díszpolgári címet azonban – tudomásunk szerint – ennek ellenére a település soha nem vonta meg tőle.

Hóman Bálint főbb művei:

A magyar városok az Árpádok korában
Magyar pénztörténet 1000-1325
A magyar királyság pénzügyei és gazdaságpolitikája Károly Róbert korában
A Szent László-kori Gesta Ungarorum és a XII-XIII. századi leszármazói
A magyar hun hagyomány és hun monda
A forráskutatás és forráskritika története
Magyar történet (1458-ig)
Egyetemes történet (I-IV. Szerkesztette Hóman Bálint, Szekfű Gyula, Kerényi Károly Bp., 1935-1937)
Művelődéstörténet

2003 díszpolgára: Manherzt Józsefné Ipolyvölgyi Katalin óvónő

1930-ban Pilisvörösváron született. Szülei, felmenői is vörösváriak voltak. 1949-től, az óvónői oklevél megszerzésétől néhány évig Perbálon, majd áthelyezése után nyugdíjazásáig végig Vörösváron tanított. Két évi tanítás után már továbbképzéseket vezetett, egészen nyugdíjazásáig. Szakmai munkájáért több kitüntetés, érdemérmeket kapott. Ennek betetőzése az Arany János pedagógiai díj volt. Az igazi elismerést azonban számára is a gyerekek szeretete jelentette.

„Nemcsak a gyerekek imádták, a szülők szeretetét is kivívta. Végtelen szeretetéből, derűjéből mindenkinek jutott. A vele való találkozás az öröm forrása volt.”
(Lajos atya szavai Kató néni temetésén)

Díszpolgáraink, emlékérmeseink

A Vörösvári Újság „Akikre büszkék vagyunk” című cikksorozatában évről évre bemutatja a város díszpolgárait és emlékérmeseit. Kitüntetett figyelem illeti őket, hiszen sokat tettek, áldoztak ők a közösségért. Szeptember 11-én a Képviselő-testület újabb hat polgárunknak adományozott városi kitüntetést, amelyet Grószné Krupp Erzsébet polgármester ad majd át az október 23-i ünnepségen a gimnáziumban.

A Nagyságos Fejedelem... 300 éve tört ki a Rákóczi-szabadságharc

300 évvel ezelőtt fegyvert fogtak ősünk, hogy kivívják hazánk függetlenségét, szabadságát. A harc élére egy olyan személy állt, kinek felmenői között sok ismert, bátor, Magyarországért tenni akaró személy állt. (Elég, ha csak édesanyjára, Zrínyi Ilonára, illetve nevelőapjára, Thököly Imrére gondolunk.)

A főnemesi családból származó Rákóczi 1703 és 1711 között vezette a róla elnevezett szabadságharcot a Habsburg-uralom ellen. Bár a kurucok vereséget szenvedtek, a nyolc éven át tartó küzdelem révén sikerült olyan kedvező pozíciót kicsikarni Magyarország számára, mely két évszázadon keresztül biztosította az országnak különleges státusát a Habsburg Birodalmon belül.

Rákóczi apja erdélyi fejedelem volt, mostohaapja pedig Thököly Imre, ki török segítséggel vezetett Habsburg-ellenes szabadságharcot. 1685 és 88 között Rákóczi édesanyja, Zrínyi Ilona mellett az ostromlott Munkács várban élt. A vár eleste után elszakították anyjától, és egy csehországi jezsuita kolostorban neveltették. A bécsi udvar óhajával ellentétben a hatalmas családi birtokok örököse nem lett szerzetes; nagykorúsága elérésekor Bécsbe költözött. 1693-ban itáliai körutazást tett, majd hazatérve Sáros vármegye örökös főispánjának nevezték ki. 1697-ben a hegyaljai Tokaji-felkelés vezetői felkérték mozgalmuk élére, de az ajánlatot ekkor még visszautasította.

Három év múlva Bercsényi Miklós rábeszélésére mégis Habsburg-ellenes szervezkedésbe kezdett, de XIV. Lajos francia királyhoz írt segélykérő levelét elfogták, és Rákóczit börtönbe zárták. 1701-ben felesége segítségével megszökött, és Lengyelországba menekült. 1703-ban itt kereste meg Esze Tamás, tarpai

jobbágy és hívta haza egy Habsburg ellenes felkelés vezetőjének. Rákóczi engedve a kérésnek hazatért, hogy a nemzet élére álljon. Itthon kiáltványban hívta harcba a magyarokat,

szabadságot ígérve a hadba vonuló jobbágyoknak. A felkelőkhöz a nemesség egy része is csatlakozott, és így lett a felkelés évszázadok után a legegységesebb magyar nemzeti mozgalom. 1704-re szinte az egész országot felszabadították. Ugyanebben az évben Rákóczit Erdély fejedelmévé választották. A következő évben, Szécsényben a „magyarországi szövetség-

kezett rendek vezérlő fejedelmévé” kiáltották ki. Az azóta is élő szállóige szerint „...eb ura fakó, József császár nem királyunk...” Rákóczi komoly diplomáciai szervezkedésbe kezdett, hogy a szabadságharc ügyének támogatást szerezzen. XIV. Lajos francia király anyagiilag támogatta a felkelőket, de a svéd királytól nem sikerült segítséget szereznie. I. Péter cárral kötött szövetsége sem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. A szabadságharc 1707-ben érte el csúcspontját. Ekkor az ónodi országgyűlés kimondta a Habsburg-ház trónfosztását. A következő évi trencsényi katonai vereség azonban már előrevetítette a közelgő bukást. 1711-ben Rákóczi távollétében Károlyi Sándor generális, a majtényi síkon letette a fegyvert. A Lengyelországban tartózkodó Rákóczi nem fogadta el a békét, és inkább az emigráció keserű kenyerét választotta.

1713-ban a francia udvarba utazott, majd 1715-ben kolostorba vonult. Két év múlva azonban meghívást kapott a török szultántól, aki hadjáratot szervezett Ausztria ellen, és együttműködést ajánlott Rákóczinak. Törökországban mégis csalódás várt rá, 1717-ben ugyanis a szultán békét kötött a Habsburgokkal. Ettől kezdve élete végéig a törökországi Rodostóban élt, és írással, illetve asztalosmunkával múlatta élete utolsó 20 évét. Hú társa volt az emigrációban Mikes Kelemen, aki képzeltbeli nagynénjének írt leveleivel állított emléket az emigrációban élő Rákóczinak.

A „Nagyságos Fejedelem” azonban a mondanak tovább élt Magyarországon, mint a kuruc felkelés vezetője és szimbóluma.

Rákóczi szimbólummá vált a magyar történelem vérzivataros évszázadain át. Az önfeláldozás, a szabadság szimbólumává.

Rohanó világunkban álljunk meg egy pillanatra, és hajtunk fejet mi is a „Nagyságos Fejedelem” előtt.

Krizsán Pál

Rákóczi és a vörösváriak

A történelem bonyolult szövedékét nehéz felfejteni a századokkal később élt generációknak. Országos események, helyi történetek, emberi sorsok, érdekek, szokások, nézetek, kapcsolatrendszerek, indulatok, stílusok, tudományos nézetek zsúfolódnak egy-egy szeletébe az időnek és térnek, és még a tudósok is nehezen vágnak ösvényeket ebben a szövevényben. Hát még az átlagemberek, akik tankönyvből tanulták a történelmet, és az egyszerűsítést, a stilizálást szokták meg, és legtöbbször azt is igénylik. Mit is kezdenének a história sokrétegű, irgalmatlan adathalmazával?

Aki aztán egy kicsit is beleás a múltba, és szembesül az egymással sokszor ellentmondó adatokkal, sokféleképpen értelmezhető tényekkel, rájön, hogy minden összetettebb, bonyolultabb, árnyaltabb, mint ahogy a tankönyvekből tanulta. Rádöbben arra, hogy a történelem az valami más.

Most, amikor fejet hajtunk egy fényes csillag előtt, amely 300 éve ragyog a magyar szabadság egén, és sugára újabb és újabb szabadságmozgalmaknak mutatta rendületlenül az utat, most, amikor a vezérlő fejedelem, II. Rákóczi Ferenc tetteit méltatjuk és emberi nagyságát dicsőítjük, nem feledhetjük el azt sem, hogy 300 évvel ezelőtt Vörösvár népe gyűlölte Rákóczit és a kurucokat.

Már hogy ne gyűlölte volna, amikor a kurucok is minden németet gyűlölték, darulábúak, szarkaorrúnak csúfolva őket.

*Darulábú, szarkaorrú
Nyomorult nemzetség
Fut előttünk, retteg tőlünk,
Nyomorult nemzetség!*

Ez nem egy fajgyűlölő nóta?

Hogy szerettük pedig általános iskolában! Teli tudóval fújtuk a német származású köművesek által emelt épületben, amely ma a Német Nemzetiségi Általános Iskolának ad otthont.

(Soha nem felejttem el: egy alkalommal osztrák unokaöcsém belenézett nálunk a Tenkes kapitánya című – számunkra kedves és roppant szórakoztató – tévésorozat egyik jelenetébe. Öt perc sem telt bele, felháborodva, magából kikelve rohant ki a szobából utolsó aljas, bolsevik propagandának nevezve a labancokat szerencsétlen félhülyéknek ábrázoló filmet.)

A kurucok nemcsak a külhoni labancokra haragudtak, de a betelepült németekre is. Egyik gúnydalukban így énekeltek:

*Kutyaházi germánok, hoj! hoj!
Betelepült galádok, hoj! hoj!
Hős Rákóczi megjelenik hamarost, hoj! hoj!
Kiadja az utatok, hoj! hoj!*

(Tán csak nem innen vették a szkinhedek Oi! Oi! csatakiáltásukat?)

Ha Rákóczi nem is, de a kurucok gyakran megjelentek Vörösvár környékén. Különösen nehéz idők jártak 1704 tavaszán a vörösváriakra. A be-betörő kurucok sok vörösvárit megöltek, sokan meg elmenekültek a környék erdeibe, barlangjaiba. Az anyakönyvek megőrizték az elesett vörösváriak nevét. A szükszavú bejegyzésekből emberi tragédiák bontakoznak ki. Vajon mit vettek azok a szerencsétlen parasztemberek – azon kívül, hogy németül beszéltek –, akiket kaszálás közben öltek meg kuruc portyázók. Johann Czigler, hármójuk közül az egyik labanc, mindössze 22 éves volt.

A háború gyűlölködést, szenvedést, rettegést, halált és éhezést hozott a Pilis vidékére is. Különös módon azonban némi haszna is volt. A felkelés kezdetekor a vörösváriak és a szántóiak elfoglalták ugyanis a csobánkaik földjeit, amelyek a Placskától a Garancsig húzódtak. Tették ezt azért, mert az ottani földbirtokos Rákóczi pártján állott. Egy 1711-ben készült csobánkaik összeírásában ez olvasható: „...kevés a mezőgazdaságilag hasznosítható terület, mert a vörösváriak és a szántóiak elvették... mégpedig azért, mert Vattaynak a lázadáskor nem volt senki kéznél, aki erre ügyelt volna.”

Lám, a történelem annyiféle, ahányan megéljük...

F. A.

Forrásmunka: Fogarasy-Fetter Mihály:
Pilisvörösvár története és néprajza

Akik érted haltak, szent Világszabadság

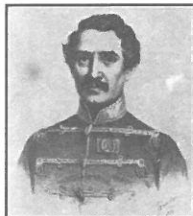
Öten a tizenháromból

Közeledik október 6-a, Batthyány Lajos miniszterelnök és a 13 honvédtábornok vértanúságának napja. E kiváló emberek a magyar történelem panteonjának örökbecsű tagjai. Az életüket adták egy igaz ügyért, a magyar szabadság kivívásáért. Pedig közülük csak kevesen voltak magyar származásúak, sőt néhányuk csak törte a magyart. De a szívük a helyén dobogott, és a néhez körülmények között, némely magyar tiszték gyanakvása ellenére is mindig tudták, hogyan kell cselekedniük.

A 13-ból öten voltak német anyanyelvűek. Megérdemlik, hogy őket külön is méltassuk:

Aulich Lajos

Láhner György

Gróf Leiningen-Westerburg Károly

Lovag Poeltenberg Ernő

SCHWEIDEL JÓZSEF a Bács megyei Zomborban született 1796-ban, vagyontalan német polgári családból. 1848-ban csatla-

AULICH LAJOS Pozsonyban született 1793-ban német polgári családból. 1848-ban átlép a honvédségbe és felesküszik a magyar alkotmányra. „...Harcunk, melyet Európa két elbizott hatalmassága ellen vezetünk, nem a nemzetiség, hanem a közszabadság harca az abszolútizmus ellen. Győzelmeink elődiadalai a

világszabadságnak” – olvasható egyik hadparancsában. Világosnál esik fogságba. Hetediknek hal halálos halált a bitón.

LÁHNER GYÖRGY 1795-ben született a Túróc megyei Neczpálon német polgári családból. Magyarul alig tudott, de az általa szer-

met főnemesi családból. A felesége magyar volt, Pozsonyban éltek. 1848-ban jelentkezett honvédseregbe, 1849 júniusában kap tábormoki kinevezést. Hatodiknak végzett vele a hóhér.

LOVAG POELTENBERG ERNŐ 1814-ben született, osztrák nagybirtokos nemesi családból. 1848-ban felesküszik a magyar alkotmányra és a szabadságharc ügyéhez haláláig hű marad. Magyarul csak káromkodni tud, de így vall magáról: „Csak a nyelvem német, szívem magyar, mert a szabadságért dobog!” Elsőnek halt meg a bitón.

vezett fegyvergyárakban öntött ágyúk felirata ez volt: „Ne bánts a magyart!” Harmadiknak akasztották fel.

GRÓF LEININGEN-WESTERBURG KÁROLY a hesseni nagyhercegség Ilbenstadt nevű városában született 1819-ben elszegényedett né-

kozott a magyar függetlenségi mozgalomhoz. Buda visszafoglalása után a főváros városparancsnoka. Golyó általi halálra ítélték. Szemét a kivégzések nem engedte bekötni.

(Forrásmunka: Aradi vértanúink. Bp., Tankönyvkiadó, 1988.)

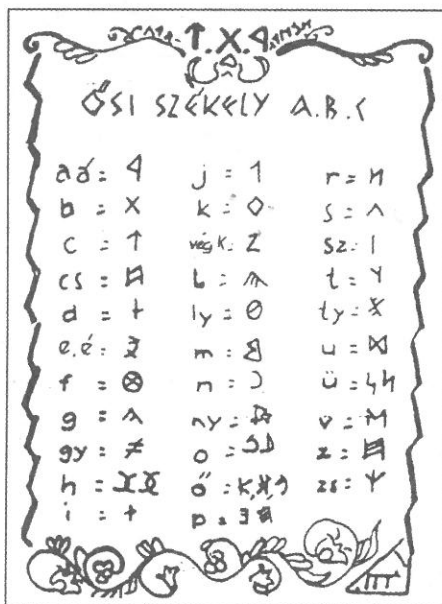
GYÖKEREK

Ósztól rovásírást is tanulhatnak a gyerekek a Vásár téri általános iskolában. A diákok egy-egy osztályfőnöki óra keretében rövid ismertetőt kaphatnak erről az ősi írásmódról. A fakultatív foglalkozásokon pedig, szakköri munka keretében tanulhatják meg ezt az ősi, de ma is élő tudományt. A képzést **Kováts Ágnes** gyógyítói vezeti.

– Miért fontos, hogy a gyerekek megtanulják a rovásírást?

– Mert a rovásírás olyan kincsünk, ami az egész világon egyedülálló. Most csatlakozunk az EU-hoz. A rovásírás olyan örökségünk, amellyel a többi országot is gazdagíthatjuk. A székeley magyar rovásírás 50%-ban megegyezik a föníciai rovásírással, tehát nagyon régi gyökerei vannak. És mégis, a mai napig használható, minden hang, minden betű megtalálható benne. Ha az ősi írásmódokat megvizsgáljuk, azt látjuk, hogy először a képírás alakult ki, ezt követte az ékírás, majd a rovásírás. A németeknek például rúnáírásuk volt. De ők ezt már nem használják, nem foglalkoznak vele, nem ismerik. Csak a magyar rovásírás él a mai napig is. A rovásírás annak a magyar nyelvnek a része, amely egyébként óriási jelentőségű az egész világ számára. Tudományos körökben köztudott, hogy a magyar etimológia segítségével lehet például értelmezni az

egyiptomi képírásokat. Aki ezzel foglalkozik, annak vagy meg kell tanulnia magyarul, vagy magyar szakértőt kell segítségül hívnia. Különben nem boldogul. (Ez viszont érdekes kérdéseket vet föl a magyarság eredetkutatásával, illetve a mai hivatalos, iskolában tanított elméle-

Rovásírás ábécé 1929-ből

tekkel kapcsolatban – a szerk.) Ismerjük hát meg ennek a csodának, a magyar nyelvnek az ősi, írásos változatát! Talán kevesen tudják, hogy a rovásírásból alakult ki a latin nagybetűk is. Magyaror-

szágon egyébként egészen a legutóbbi időkig használták a parasztemberek a rovásírást. Szent István király idejében kezdték ösztönözni a papságot, hogy álljon át a latin írásmódról, de a nép körében megmaradt a rovásírás. Ma is van olyan templom hazánkban, amelynek falában rovásírással följegyezve ott található a kőrákó mester neve, és hogy mikor építette a falat.

– A rovásírással ezek szerint történelmi ismereteinket (is) gyarapíthatjuk. Mire használható még?

– A rovásírás, ma is működő, használható írásforma. Roppant izgalmas dolog például ilyen módon levelezni. De ennél sokkal nagyobb értéke, hogy a rovásírásban nem balról jobbra, hanem jobbról balra írunk, pontosabban rójuk az ábrákat. Ezáltal agyunknak olyan részeit is használjuk, amelyeket egyébként szinte sosem. Az emberi agyban hatalmas tartalékok rejlenek, tudományos vizsgálatok szerint azonban agykapacitásunknak csak alig néhány százalékát használjuk ki. A rovásírás többek között ezt az arányt is javítja. Ma általában racionálisan gondolkodunk, és kevésbé bízunk a megérzéseinkben. A rovásírás segítségével ezt a képességünket is fejleszthetjük. Ennek a múltban gyökerező tudásanyagának az ismerete ma is a javunkra válik.

„Szeretek dolgozni, szeretem az embereket”

Beszélgetés Vörösvári nénivel múltiról és jelenről

Nagymamám javaslatára kerestem fel **Vörösvári Mariska** nénit, aki az idén márciusban ünnepelte 91. születésnapját. Idős kora és betegsége ellenére ma is hajnalban kel, főz, süt és gondozza a kertet. Sokszor még most is árulja virágait a hentesbolt (Kultúrházzal szemben) előtt, mert szereti az embereket, és szívesen találkozik régi jó ismerőseivel. „Nem hagyom el magamat. Muszáj dolgozni” – mondogatja beszélgetésünk során többször is.

Mariska néni rengeteg fotóval várta, hogy ezek segítségével meséljen családjáról, életéről, a régi Vörösvárról. „Először bemutatkozok” – kezdte, és elővett egy családi fotót az 1940-41-es évekből. „Schreck Mária vagyok és ez itt a Schreck család” – folytatta. A tizenegy testvérből ma már csak négyen élnek, három fiútestvére a háború miatt halt meg. „Köztünk egy óra harag nem volt” – hangsúlyozta. Aztán további fotók kerültek elő: aranylakodalomról, 60. házassági évfordulóról, 90. születésnapról, temetésekről, külföldi zarándoklatokról. Egyik emlék a másikat követte.

„Vörösvár régen nagyon szép volt, még most is látom a szemeim előtt. Akár le is tudnám rajzolni. Annak idején nem nagyon tudtak Vörösváron magyarul. Svábok és zsidók éltek itt, és nagyon jól kijöttek egymással. A svábok dolgoztak, a zsidók pedig üzleteltek.

Én nem járhattam iskolába, vigyáznom kellett a gyerekekre. Az első négy osztályt végeztem el, de mindig a legjobbak közt voltam. Egyszer jött a tanfelügyelő, és nem tudtam neki magyarul elmondani, hogy azért nem voltam az iskolában, mert a nagymamám jött dagasztani, és a kenyeret el kellett vinnem a pékhez. De a leckét mindig tudtam, sőt, én tanítottam a társaimat. Tanítónőnk Kesselbauerné Hangya Mária volt, még asszony koromban is mentem hozzá tanulni.

Nagyon szegények voltunk. Amikor férjhez mentem, mindenki munkanélküli volt. Férjem és én két tanúval elmentünk a templomba, utána kaptunk egy reggelit, és ment mindenki a dolgára. Mivel a húgom korán férjhez ment, nekünk lakbérbe kellett mennünk. Először a mai hentesbolt épületében laktunk. Sokat dolgoztunk a férjemmel, de a háború teljesen tönkre tett minket. Az iparos korban voltunk, vezetük az Ipartestület kocsmát. Aztán a férjemet elsőként a településről behívták katonának. Második gyermekünk hét hetes volt, amikor a férjem megtudta, hogy lánya született. Alig töltött két hetet itthon, és kapott egy újabb behívót. Nem akart el-

menni, de jöttek érte a csendőrök. Ebben az évben még háromszor behívták, aztán a frontra került, majd orosz fogságba. Nagyon sokáig nem jött haza, már eltűntnek nyilvánították. Sokan azt mondták, hogy meghalt. De egy napon mégiscsak hazajött. Igaz, akkor nagyon beteg volt.

Mariska néni a virágai között

Az iparos körből így mennünk kellett, még egy poharunk se maradt. A háború után folytathattuk volna, de semmink se volt. Újból elkezdtünk dolgozni, és lassacskán megint gyarapodtunk. Egész életünkben csak dolgoztunk. Bizony több volt a szürke, mint a fényes napunk. De, ahogy ezt svábul mondják: Sau wie es khumt, muas ma aunehmen. (Mindent úgy kell elfogadni, ahogy jön.)

A férjem, Vörösvári József tíz éve halt meg. Nagy sportember és zenész volt. A Mauterer zenekarban hosszú évekig első szárnykürtös volt és hegedülni is tudott. Nick János bácsi után 1961-ben vette át a Mauterer zenekar vezetését. Nem voltak iskolái, mégis nagy sikereket aratott a zenekar.

Nagyon szeretem a virágokat. Ez talán annak is köszönhető, hogy anyámék vol-

tak az első virágosok Vörösváron. Volt nekik Óbudán egy standjuk, és a hátukon vitték be oda a virágot, mivel akkoriban még nem járt a vonat. Óriási gyümölcsös kertünk volt, sok virággal. Ha olyan virágot láttam valahol, ami nem volt a kertünkben, biztos, hogy megvettem. Volt baromfiudvarunk is. Sokat dolgoztunk vele, de nagyon szerettük. Sokan megcsodálták az udvarunkat. Mondjuk akkor még más volt az éghajlat, a természet.

Mindig szép ruhákban jártunk. Sokan azt hitték, hogy Budapesten csináltattuk. Addig vasaltuk a nyersanyagot, míg el nem estünk a fáradtságtól. Vasárnaponként eljártunk a nagymisére, a litániákat sose hagytuk ki. Tudtunk szépen énekelni. Kedvencünk az In dem tiefen Thal, steht ein Bliemelein... című ének volt.

Minden szombaton nagytakarítás volt, nyitott ablaknál, énekszóval. Nagyobb ünnepek előtt, mint például a búcsú, nagy készülődés volt. Egész héten sütöttünk. Volt olyan is, hogy éjeleken át, hiszen napközben dolgozni jártunk. Ilyenkor összejöttünk az unokatestvérekkel és a barátainkkal.

Régen sokkal nagyobb volt a szeretet. Jobban tiszteltük egymást. Mindenki ismerte a rokonokat, most szinte még a testvérek se ismerik egymást. Hála a Jóistennek, ez a mi családjunkban nem így van. Családom nagyon odafigyel rám, öt dédunokám gyakran ellátogat hozzám.”

Kedves Mariska néni, további jó egészséget kívánunk!

Sax Ibolya

Vörösvári néni napi imáiból:

*Engel Gottes schütze mein,
Lass mit dir empfohlen sein.
Steh in jeder Not uns bei,
Und halte mich von Sünden frei.
Führe mich in deiner Hand,
in das himmlische Vaterland.*

*Unser Herrgott Edelstein,
Bricht ihm sein heiliges Bein.
Geht ein heiliger Mann vorbei,
Das soll der Heilige Antoni sein.
Antoni, Antoni schau mich an,
was mir die Feinde hab'n getan.
Meine Augen sind gebrochen,
mein Blut ist vergossen und
die Sünden sterben. Amen.*

Honnan ered a Vörösvári vezetéknev?

Vörösvári József édesapját, Spiegelberger Márton az első világháborúban tanúsított hőstettei elismeréseként vitézzé avatták. Ehhez azonban magyarosítania kellett a nevét, így lett a családneve Spiegelbergerből Vörösvári.

A Német Nemzetiségi Önkormányzat hírei

Szakmai gyakorlat

Az Észak-Magyarországi Német Önkormányzatok Szövetségének Kulturális Bizottsága előadás- és szakmai gyakorlat sorozatot indít, mely segítséget ad a már működő néptánc együttesek vezetőinek és táncosainak, valamint mindazoknak, akik mélyebben szeretnének foglalkozni a hazai németiség népzenei és néptáncos kultúrájával.

A téma feldolgozását 10 alkalomra tervezte a Szövetség, melyek rendszeresen, havonta, a hónap 3. szombatján kerülnek megrendezésre. A sorozat célja, hogy a résztvevők megismerjék és segítsék egymás munkáját, mind a gyűjtések, mind a hagyományörzés területén.

Az előadók országosan elismert, a magyarországi németek népi kultúrájával foglalkozó népzenei, néptáncos és néprajzos szakemberek lesznek.

Az első foglalkozás időpontja: 2003. szeptember 27., szombat 10 óra. Helyszín: Petőfi Művelődési Ház, Szigetújfalu, Vasút u. 24.

Téma: Konzultáció az észak-magyarországi német nemzetiségi táncgyűttek helyzetéről. (Vezeti: Huszák Gézáné és Wenczl József).

A magyarországi nemzetiségek tánc hagyománya – német néptáncok.

Táncgyakorlat: polka, keringő, mars, mazurka (Vezeti: Manninger Miklós)

A részvétel ingyenes!

Tanfolyam

A Magyarországi Német Ének-, Zene- és Tánckarok Országos Tanácsa, a Methodik Centrum szakmai közreműködésével 120 órás, akkreditált, német nemzetiségi gyermektáncoktatási tanfolyamot indít, mely négy szakaszból áll, szakaszonként 30 óra.

Tematikája: népismeret, tánc- és mozgáselemlétek, zenei alapismeretek, mozgás- és táncgyakorlat, pedagógiai, pszichológiai és módszertani ismeretek, dramaturgiai és esztétikai ismeretek.

A tanfolyam a német nemzetiségi nyelvet oktató, illetve az erre készülő pedagógusoknak is használható tudást ad.

Az első szakasz 2003. október 9-10-11-én lesz Szigetújfaluban. Részvételi díja bentlakással: 20.000.-Ft, bejárással 15.800.- Ft.

Jelentkezési határidő: 2003. szeptember 30. Jelentkezési lap beszerezhető a Kisebbségi Önkormányzattól.

Nincsen tanulmányi ösztöndíj-pályázat az idén

Amint az már megszokottá vált, a középiskolai oktatási intézményekben tanulók minden év júniusában, míg a felsőfokú oktatási intézményekben hallgatók minden év szeptemberében pályázhattak a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért Közalapítványnál havi 5.000,- Ft illetve havi 10.000,- Ft juttatásra.

Az idén, úgy tűnik, a Kuratórium szakítani kíván ezzel a gyakorlattal, mert úgy vélik, hogy a benyújtott pályázatok több szempontból is objektíven nem voltak értékelhetők, illetve a határozataik az érintettek körében számtalan feszültséget okoztak. Így nem volt igazán értékelhető a tanuló, illetve a hallgató valós kulturális tevékenysége, az anyanyelvi

követelmények sem voltak egységesíthetők, nem volt világos az sem, hogy egyáltalán mely középiskolai oktatási intézmény valósít meg nemzetiségi oktatási programot, a felsőfokú oktatási intézményekben a tanulmányi ered-

Immáron minden olyan magyar állampolgár jogosult a nyugdíj-kiegészítésre, aki itt rendelkezik állandó lakóhellyel és öregségi vagy rokkantsági nyugdíjban részesül, akit a Szovjetunióba kényszermunkára elhurcoltak (1944. október 1-jét követően) vagy a hadifogság után kényszermunkán maradt (1945. augusztus 1-jét követően), aki ott legalább 3 évet töltött és ezután a károsulás után igényelt és kapott kárpótlást a kilencvenes évek során.

A nyugdíj-kiegészítés összege sávosan került megállapításra, a 3 évnél több és 5 évnél

Régi fotók vörösváriakról A Schreck család 1913-ban

mény bizonyult alkalmatlannak az összehasonlításra, ugyanis egyes szakokon és karokon más követelményrendszerek vannak hatályban.

Mivel változatlanul az a szándéka a Kuratóriumnak, hogy honorálja a fiatalok kulturális aktivitását, ezért a tanulmányi ösztöndíjat a már meghatározott tervek szerint ifjúsági díjra fogják átalakítani. Körvonalazódni látszik már az, hogy ezentúl nem pályáznak, hanem jelölni lehet majd a magánszemélyeket és szervezeteket a díjra minden évben. A részletes szabályokról, kiírásról és az elbírálás módszeréről előreláthatóan szeptemberi ülésén dönt majd a Kuratórium. Valószínűsíthető az, hogy az idén a díjat a Kisebbségek Napján (amit általában december 18-án szoktak megünnepelni a Parlamentben) fogják átadni, ennek a tervezett pénzügyi háttérét pedig egy 20 millió Ft összegű keret biztosíthatná.

Hadifoglyok is kaphatnak nyugdíj-kiegészítést

Az előző ciklusban a Kormány elfogadott egy Kormányrendelet, amely rendelkezett a különféle elhurcolások és fogva tartások károsultjainak nyugdíj kiegészítéséről. Furcsa jogértelmezés következtében azonban sokan kimaradtak a kedvezményezett köréből, így ebben a ciklusban a Kormány egy másik Kormányrendelet segítségével orvosolta a problémát, viszont nem körülménytelenül, ezért az Alkotmánybíróság megsemmisítette a jogellenes megkülönböztetését a Szovjetunióba kényszermunkára elhurcoltak és a hadifogság útján kényszermunkán maradtak között.

kevesebb idő után 20.000,- Ft / hó összegű, 5 évnél több és 10 évnél kevesebb idő után 30.000,- Ft / hó összegű, 10 évnél több idő után 40.000,- Ft / hó összegű nyugdíj-kiegészítésre jogosult az érintett saját jogán, házastársi jogán pedig a vonatkozó összeg 20 %-ra.

A nyugdíj-kiegészítést az illető nyugdíj-folyósító szerveknél csakis írásos formában lehet igényelni, a nyugdíjas törzsszámot feltüntetve és a kárpótlási határozat hitelesített fénymásolatát csatolva.

Naptár

2003. augusztus 15-én megjelent az a magyar-német nyelvű naptár, amelyben megpróbált a Német Nemzetiségi Önkormányzat egy több hónapon keresztül tartó gyűjtőmunka eredményeként olyan képeket közzé tenni, amelyek templomunk 300 éves történetéhez kapcsolódnak. A naptárban a régi és új fotók mellett az adott hónapnak megfelelő bibliai idézetek is találhatóak. A naptár kapható: a Nagytemplomban, a Könyvesboltban, a Halmschlager Trade Rt. üzleteiben, a Foto Mária Fő út 45. sz. alatti üzletében, a Fetter Fodrászatban, a Müller Kávézóban, a Piehl virágüzletben, a Havas Trafikban, Peregéi Mártonnál, Füzi Ernőnél, valamint a Német Kisebbségi Önkormányzat tagjainál.

A Német Nemzetiségi Önkormányzat következő ülését 2003. október első hetében tartja a Művelődési Ház 1. emeleti irodájában.

Tíz éve írták

Egy évtizeddel ezelőtt a **Pilisvörösvár Ma** című újság szeptemberi száma beszámolt a Tájház és a Mentőállomás avatásáról, bemutatta Neubrandt Istvánt, a Német Nemzetiségi Általános Iskola új igazgatóját és közölte Labbant Lajos plébános írását Szent István királyunkról. A községi hírek című rovatban olvasható, hogy elkészült a Szabadság út folytatásaként a Dugonics utcáig terjedő útszakasz aszfaltozása. Botzheim István polgármester egy krónikaíró pontosságával számol be az augusztus 10-én fellobbant erdőtüzről és eloltásának körülményeiről.

Az **Új Pilisvörösvár ma** című újság (akkoriban két hasonló nevű újságot szerkesztettek Vörösváron) szó szerint idézi Gromon András széphalmi plébános szavait, amellyel felszentelte a Falumúzeumot és Fogarasy-Fetter Mihály német nyelvű beszédét. Az újságban olvashatunk továbbá a Mauterer zenekar múltjáról és jelenéről és a vörösvári zsidók történetéről is egy-egy érdekes cikket. A gondolatok minden hétre rovatban Ujházy András jelentkezik egy mélyen szántó gondolatokkal teli, szép, vallásos írással.

A 10 évvel ezelőtti újságok megjelent példányai megtalálhatóak a gimnázium könyvtárának nemzetiségi és helytörténeti gyűjteményében.

Gromon András könyörgése a Falumúzeum felszentelésekor

Istenünk, mennyei Atyánk! A hálaadás és a könyörgés szavával fordulunk Hozzád ezen az ünnepen.

Hálát adunk öseinkért, akiknek emlékét őrizi ez a Falumúzeum; ők messze távolból költöztek ebbe az országba; ők adták nekünk tovább az élet és a hit lángját!

A 10 éves Tájház

Hálát adunk mindazokért, akiknek jóvoltából és segítségével ez a múzeum létrejöhett, s akik bármilyen formában támogatták megvalósulását!

Hálát adunk az itt elhelyezett tárgyakért is, melyek gyökereinkre és hovatartozásunkra emlékeztetnek minket: egy-egy családra, egy falu-

ra – de a nagyobb családra, egyházunkra és hazánkra is.

Kérünk, Istenünk, legyen áldásod ezen a múzeumon, mindazokon, akik létrehozták, és mindazokon, akik majd meglátogatják. Ne

Konyharészlet a Tájházból

csak a múltra emlékeztessen, hanem a jelen és a jövő feladataira is! Ne csak kulturális értékeket adjon tovább, hanem lelkieket és szellemieket is! Tanítson a múlt megbecsülésére, a jelen szolgálatára és a szebb jövőbe vetett reményre.

Kérünk, Istenünk, áraszd ki bőséges áldásodat erre a házra, hogy mindazok, akik Neked tetszően használni fogják, Tőled testi-lelki erőt és üdvösséget nyerjenek!

Krisztus, ami Urunk által, Amen.

(Új Pilisvörösvár Ma, 1993. szeptember)

Wofon in Werischwar geplaudert wurde...

Der Ziegler Tóni lieferte einmal Reibsand nach Altofen. Als er den Reibsand verkaufte, besuchte er das Kehli Wirtshaus. Nach dem er stark betrunken war, taumelte er eine weile lang an dem Ufer der Donau, dann lehnte er sich an einem Baum. Daneben wurde eben eine Parkbank gestrichen. Als der Maler fertig war, kam eine alte Frau. Sie hatte einen Hörapparat im Hals und wollte sich eben niedersetzen. Da sagte Tóni zu ihr:

– „Gnädige, die Bank ist frisch gestrichen!”

Die Frau setzte sich ruhig auf die Bank, dann nahm sie den Hörapparat zu ihrem Ohr und fragte:

– Wie bitte?

– Grün – antwortete Tóni.

Hinter dem letzten Schlemmungsee stand damals das Grünbaum-Wirtshaus. In den Faschingszeiten war hier oft Musik und Tanz. Einmal brach während des Tanzen eine grosse Rauferei aus, und entstand ein Durcheinander. Der Pfarrer, der eben mit seiner Gessellschaft Karten spielte, wusste sich zu helfen, sammelte alle Mundstücke zusammen und ging nach Hause. So verstummte die Musik, und damit auch das Tanzen. So wurden die Burschen und Mädchen in alle Winde zerstreut.

Resi Base war ein sehr fromme Frau. Vor den Weinachten ging sie fleissig in der früh in die Kirche. Einmal – wie immer – tat sie den Topf mit Bohnen auf den Ofen. Ihr Mann und ihre Söhne assen gerne Bohnensuppe, besonders dann, wenn auch Speck oder geselchtes Fleisch darin liegt. Unterwegs traf sie den Jauschi Nachbar.

– Wohin eilen Sie sich so schnell – fragte der Nachbar.

– Guten Morgen, Jauschi. Ich eile mich auf dir Rorate. Ich glaube, dass ich schon wieder verspäte, weil ich noch die Bohnensuppe auf den Ofen stellte zum kochen.

– Und was machen Sie mit dem grossen Stück Speck unter Ihren Arm?

Wetterregel für September:

Mit dem September beginnt der herbstliche Brauchtumskreis, in dessen Mittelpunkt das Einbringen der Früchte und die Vorbereitung des nächsten Wirtschaftsjahres steht.

Anfang September machen sich auch die Zugvögel auf den Weg nach Süden, am 8. September wird gesagt: "Mariä Geburt, fliegen die Schwalben fuort."

Wenn sie aber bis Ende September, bis zum Michaelitag (29. September) bleiben, so ist ein schöner, langer Herbst zu erwarten.

Franz Josef in Werischwar

Nachdem König und Kaiser Franz Josef im Jahre 1896 in Budapest die erste Untergrundbahn eingeweiht hatte, fuhr er nach Tschawa und betrachtete das neue Soldatenlager.

Nachmittag ist er wieder nach Budapest gefahren. Unterwegs hat er in Werischwar, vor dem Gemeindehaus Halt gemacht.

Gross und Klein der ganzen Gemeinde hat dem Kaiser feierlich empfangen. Martin Hasenfratz, der Richter hat eine kurze Rede gehalten. Nach der Begrüssung fragte der Kaiser:

– Was ist los in Werischwar? Ist alles in Ordnung?

– Jawohl, Herr Majestät, es ist alles in Ordnung, nur die Hitze is zu gross, und es brennt alles aus. Regen hätten wir nötig.

– Es tut mir leid, einen Regen kann ich nicht geben, ich bin doch kein Gott – antwortete der Kaiser, und fuhr in die Richtung der Hauptstadt weiter.

Die ganze Gemeinde war zornig und empört auf den dummen Richter. Statt regen hätte er lieber was wertvolles verlangen sollte – meinten die Leute. Von nun an nannte die die Bevölkerung den Martin Hasenfratz: „Dummer Bauer”.

Seit diese Zeit ist sein Spitzname: „Tumbau”. Im nächsten Jahr wurde ein neuer Richter gewählt. Sein Name war Johann Müller.

Fogarasy-Fetter Mihály gyűjtéséből

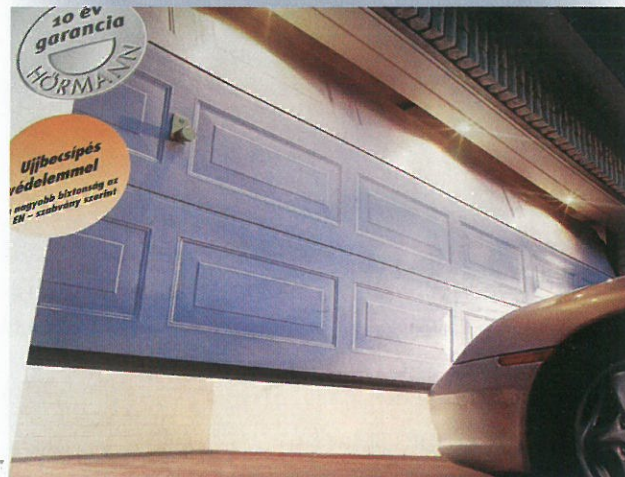

Schreck kárpitosINKU-PARTNER
GARDENIA MÁRKABOLT**Tímea** függőnyszalon és lakástextil2085 Pilisvörösvár,
Puskin u. 1.
(Fő út sarok)
Telefon: 26-331-440
Mobil: 30 9331-440**Szolgáltatásaink:**

Kiváló minőségű import függönyök bőséges választéka
Katalógusainkból ötleteket meríthet a tervezéshez.
Helyszíni felméréssel segítünk kialakítani lakásának
legmegfelelőbb arculatát.
Lakása berendezéséhez igazodva kiváló minőségű
karnisokat és ehhez tartozó kiegészítőket kínálunk.
Kárpitozás, antik bútorok javítása és teljes felújítása

Kínálatunkból:

Szőnyegek, padlószőnyegek rendelésre
Minőségi lakástextília, ágyneműk, terítők
Bútorszövedek széles választéka
Karnisok
Egyedi feliratozású törölközők rendelésre
Kárpitos kellékek
Habszivacs (méretre), matracok, ágypetétek

**Hörmann garázskapuk,
kertkapuk telepítése,****mozgatása és egyéb
lakatos munkák.**Pilisvörösvár, Bocskai u. 21.
Tel.: 06-20-9888-686

Vállaljuk légifotók készítését elérhető áron!

Civertan Bt.1064 Budapest, Izabella u. 69. fsz./2., Tel./fax: 332-3261
E-mail: civertan@civertan.hu, www.civertan.hu

2085 Pilisvörösvár, Fő út.12.

(Hősök tere)

Tel.: 06/26-332-333; 06/26-530-073

06/20-939-13-94; 06/20-954-22-82

Fax: 06/26-334-124

E-mail: taking95@axelero.hu

Ingatlanforgalmazás

Ingyenes regisztráció és érték meghatározás

Állandó internetes hirdetés

Tulajdoni lapok beszerzése

Helyszínrajzok beszerzése

Telekkönyvrendezés

Hitelügyintézés

Értékbecslés

www.taking95.hu

Több mint 300 fényképes ingatlanhirdetés!

Ügyvédi Iroda

Ingatlan jogi ügyek

Polgári peres ügyek

Családjogi ügyek

Cégalapítás

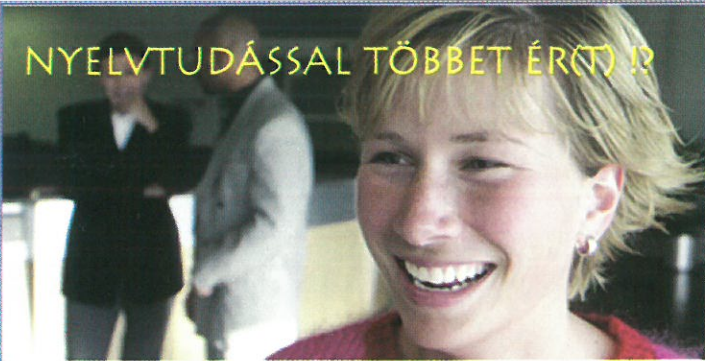
Bejelentkezés: 06/20-9-391-394

Expressz
KÉPES HÍRŐ**Expressz**
KÉPES AUTÓ**Expressz**
KÉPES INGATLAN**Expressz**
KÉPES HESZONJEFELMŰ

Ne utazzon, hirdessen nálunk az Expressz magazinokban!

A tarifák megegyeznek, bármelyik
Expressz hirdetés felvevő irodáéval!
A 3 képes magazinba fényképeit ingyen elkészítjük!

NYELVTUDÁSSAL TÖBBET ÉRTEK!

PÉLEUSZ

NYELVISKOLA NYELVVIZSGAHELY

NAPRAKÉSZ: WWW.PELEUSZ.HU
(E-MAIL: PELEUSZ@INTERNET.HU)

AKKREDITÁLVA: AK-XVI/21/2003,
OKÉV ENG. SZÁM.: 07-0291-03.

- ✓ **Őszi kurzusok: szeptember 15-től folyamatosan!**
- ✓ **Államilag elismert nyelvvizsgahely!**
angol - EURO és német - ITK ORIGO (Rigó utca) vizsgák
- ✓ **Szakképzett, vizsgáztató nyelvtanárok!**

Legközelebbi vizsgaidőpontok, jelentkezési határidők:

Német - alapfok, felsőfok	jan. 10. (vizsga)	nov. 30. (jelentkezés)
Német - középfok	jan. 17. (vizsga)	nov. 30. (jelentkezés)
Angol - alapfok - B1	dec. 6. (vizsga)	nov. 7. (jelentkezés)
Angol - középfok - B2	dec. 13. (vizsga)	nov. 14. (jelentkezés)

PÉLEUSZ NYELVSTÚDIÓK:

- ✓ Esztergom-kertváros, Wesselényi u. 35-39. T: 33/ 512-439
- ✓ Pilisvörösvár, Fő út 33. T: 26/ 330-542
- ✓ Solymár, Templom tér 23. T: 26/ 330-542
- ✓ Piliscsaba, Klotild tér 3. T: 26/ 330-542
- ✓ Vác, Dr. Csányi László krt. 63. T: 27/ 518-217

Dzsébri Szoft Computer Szalon

Sulinet
expressz

Szeretne Ön készpénz nélkül, több év adójóváírás lehetőségét összevonva (akár 3x60.000 Ft értékben) új számítógéphez jutni? Ha IGEN, akkor keressen fel minket! Üzletünkben számítógépek és számítástechnikai alkatrészek nagy választékát kínáljuk! Nyomtatópatronok a legkedvezőbb áron! Internet előfizetések, telefonkészülékek. Analóg, ISDN, ADSL vonalak. Számítógépek 10% kezdőbefizetéssel, akár 36 hónapos futamidővel!

2085 Pilisvörösvár, Fő út 75. (a rendőrséggel szemben) Tel: 06-26-530-188
info@dzsebrisoft.hu www.dzsebrisoft.hu

matáv **P**ont

Hivatalos partner

DZSÉBRI
szoft

2095 Pilisszántó, Kossuth L. u. 39.
Tel.: 06-26-349-542, fax: 06-26-349-510

E-mail: kbe@mail.datanet.hu
Weboldalaink: www.kbe.hu, illetve www.kbe-wintergarten.at

**Faablakok és alumíniummal burkolt faablakok
gyártása, egyedi méretekben.
Bejárati ajtók gyártása igény szerint,
egyedi kialakítással
Helyszíni felmérés – beépítés
Télikertek komplett kivitelezése**

Most legalább **500 000**
forintot megtakaríthat!

* Az MGE hivatalos, 2003. júliusi statisztikája alapján, a h2 kategóriában.

Használja ki a piacvezető Ford **Transit** ajánlatai közül az Önnek legkedvezőbbet, és tegye sikeresebbé saját üzletét!

- Legalább 500 000 Ft megtakarítás minden 2003-as Ford **Transit** modellre.
- Használt gépjármű beszámítása, akár félmillió forinttal a piaci ár felett.
- Egyes modelleinken akár 900 000 Ft árcsökkentés.
- 4 év vagy 100 000 km ingyenes szervíz, beleértve a futóműbeállítást, olajcserét és a kopó-forgó alkatrészek cseréjét is.

Ennél több hasznot már csak Ön lesz képes kihajtani vadonatúj Ford **Transit** kisteherautójából!

Részletek az akcióban részt vevő kereskedésekben, a FordVonalon: 06 40 200 024 vagy a www.ford.hu weboldalon!

FordTransit

Minőség. Megbízhatóság.

Dealer:

**Solymár-Szalay Kft. 2083 Solymár, Sport u. 1506/1 Tel: 06-26-560-910, 06-26-560-920, 06-209-345-345
Fax: 06-26-560-911, 06-26-560-921 E-mail: info@solymar.dealernet.hu www.fordsolymar.hu**

További információk a FordVonalon vagy a www.ford.hu-n.

Az új Ford **Transit**

Jó levegő (pilisszentiváni fenyves erdő)

Nagy kert (1000 m²)

Kis csoportlétszám (10-15 fő)

Családias környezet

Kis és nagy medence

Egész napos németnyelv-oktatás

Napi háromszori étkezés

Fedett 200 m²-es játszótér

Jóga – Lovaglás, úszás (képzett oktatókkal)

Extra programok (kirándulás, színház, koncert stb.)

Német és magyar anyanyelvű gyerekek vegyesen

A magyar és a német hagyományok ápolása

Gyermekek szállítása reggel, délután

Balesetbiztosítás, állandó orvosi felügyelet

HEIDI

Német Nemzetiségi Magánóvoda
PILISSZENTIVÁN

Szabadság út 219. Tel./fax: 367-369
06-30-931-9517. E-mail: vallai@axelero.hu
www.heidi.hu

Nyitva: H-P 7³⁰-16⁰⁰

Ganztagsbereitung mit Verpflegung

Deutschsprachig mit Ungarischunterricht

Reiten (mit Reitlehrer)

Schwimmen (mit Schwimmenlehrer)

Arztliche Betreuung

Versicherung

Haus mit Garten

Schwimmbad im Garten

Leistungen

Drei Mahlzeiten pro Tag

Transport mit eigenem Kleinbus

Joga: Wir beginnen den Tag mit Joga

Extra Programme:

(Ausflüge, Konzerte, Ausstellungen)

Pilisvörösváron történt...

Józi bácsi esete a videóval...

Sokszor fordul elő, hogy több ezer forintot takarítunk meg vásárlóinknak azzal, hogy a nekik legmegfelelőbb terméket tudjuk ajánlani. Ilyen volt például azaz eset is, amikor egy idős bácsi mintegy haladva a korrallal, bejött az üzletbe és egy HIFI sztereó videó után érdeklődött. Valahol akciós áron 40 000 Ft-ért látott egyet. Amikor megkérdeztük tőle milyen célból választotta ki a terméket, azt felelte, hogy amikor nincs otthon szeretné kedvenc sorozatait felvenni. Erre a célra nem biztos, hogy egy sztereó videó kellene – hangzott a válasz értékesítőnkől. Végül is a bácsi nagy örömeire 13 000 Ft-ot spórolt azzal, hogy egy neki tökéletesen megfelelő készülékkel térhetett haza. Csupán azért mert egy szakember segítette neki a döntésében. Józi bácsi azóta is törzsvásárlónk...

Bemutkozás helyett...

Tizenéve kezdtünk kollégáimmal a műszaki kiskereskedelembe dolgozni. Nagy multi cégeknél mindannyian. Hat éve már, hogy egy csapatba kerültünk. Elborzasztott minket a modern, nyugati üzletpolitika: személytelenség, „**álakciók**”, a „**profit mindenáron**” jelszó. A vevő nem a középpontban hanem az utolsó helyen áll. Persze kívülről mást mutatnak, és akcióznak... Elég tapasztalattal és szakmai ismerettel a hátunk mögött, két éve döntöttünk úgy, hogy nyitunk egy saját üzletet. Vecsés és Dorog után Vörösváron nyílt augusztusban immár a harmadik szaküzletünk.

Kedves Vásárlóink!

Elsődleges célunkként tűztük ki magunk elé, hogy a város színvonalas, vevőközpontú üzletévé váljunk, ahol nem csak az **ÁR** számít, hanem egy személyes olykor már baráti kapcsolat Önök és kollégáink között.

S reméljük, hogy Ők lesznek azok akik segítenek Önnek a „**csak ma**”, a „**csak Önnek**” és a „**legolcsóbb**” ajánlatok között.

Meggyőződésünk ugyanis, hogy akkor hozható jó döntés egy-egy termék kiválasztása során, ha az Ön által elképzelt igények maximális kiszolgálása mellett, a megvásárolt termék kezelhetőség, energiafogyasztás, és praktikussági szempontok alapján is megfelel az elvárásainak, röviden ha a termék ár-érték aránya megfelelő.

Mind ezek figyelembevételével alakítottuk ki választékunkat. Üzletünkben a legegyszerűbb akciós termékek mellett a legigényesebb vásárlóink is megtalálják a nekik megfelelő készülékeket.

A kiválasztott termékeket természetesen **részletre is megveheti**, amikor is több bank hitelkonstrukciója közül is válogathat.

A készüléket **ingyenesen házhoz szállítjuk**.

Végezetül köszönjük bizalmukat, és minden jót kívánunk!

Csékei Tamás

Programok Pilisvörösváron

Szeptember

27. Szüreti felvonulás (15 óra)
A Heimatverein szüreti bálja (20 óra)

Október

03. Bari Árpádné gobelinkiallításának megnyitója
(18 óra – Közösségi Ház)
04. Nyílt nap a Speciális Otthonban (15 óra)
11. Idősek napja (15 óra – Közösségi Ház)
11. Zenésztalálkozó (Halastó Kemping)
23. Nemzeti ünnep – városi ünnepség

A Német Nemzetiségi Fúvószenekar októberi programja:

05. Kismaros: nemzetiségi találkozó
11. Zenésztalálkozó a kempingben
12. Biatorbágy: fúvóstalálkozó
23. Nemzeti ünnep (Koszorúzás – Hősök tere)
25. Bläsertreffen 2003 országos fúvószenekari fesztivál,
döntő, Nagymányok

Ingyenes hangverseny a máriaremetei bazilikában

2003. október 11-én 19 órai kezdettel

Bach: János passió

a Carmine Celebrat Kórus és Zenekar előadásában

Szólísták: Zádori Mária, Németh Judit, Marosvári Péter,
Moldvay József, Sárosi Károly

Continuo: Szodényi Nagy Enikő, Nagy László Krisztián

Vezényel: Zimányi István

2003. október 23-a Pilisvörösváron

16⁰⁰ Gimnázium díszterme

Himnusz

Ünnepi beszéd

– tartja: *Grószné Krupp Erzsébet* polgármester

Ünnepi műsor

Díszpolgári cím és Pilisvörösvárért emlékérmek

ünnepélyes átadása

Szózat

17⁰⁰ Fáklyás felvonulás

Útvonal: Gimnázium – Szabadság út – Iskola utca
– Hősök tere

17³⁰ Hősök tere: Himnusz

Szavalat

Koszorúzás

Szózat

Programok a Dunakanyarban

Forrás: www.dunakanyar.hu

HÍDÜNNEP 2003. 09. 26-28.

A Mária Valéria híd átadásának évfordulója alkalmából megrendezésre kerülő háromnapos ünnepség keretén belül könnyű és komolyzenei, színházi és gyermekprogramokkal, kézműves vásárral várják az érdeklődőket.

Helyszín: Esztergom - Erzsébet park

HÍDFUTÁS 2003. 09. 28.

Futás az újjáépült Mária Valéria hídon keresztül Magyarországról Szlovákiába.

Helyszín: Esztergom - Mária Valéria híd

PILIS FONÓ 2003. 10. 16.

Hagyományőrző táncok, játékok, bemutatók. Utána táncház.

Helyszín: Piliscsaba - Pázmány Péter Katolikus Egyetem - Stephaneum épület, klub

II. ZENÉSZTALÁLKOZÓ

2003. október 11. (Halastó Kemping)

A bevételt a fellépő zenekarok a Cziffra György Zeneiskola és Művészeti Iskolának, valamint az Értelmileg Sérültek Napközi Otthona (Napos Oldal) javára ajánlják föl.

Fellépnek:

- Német Nemzetiségi Fúvószenekar Egyesület
- Ifjúsági Fúvószenekar
- Bravi Buam
- Pilischer Sramli
- Mondschein Kapelle
- Lustige Spatze
- Bolero
- Ungarndeutsche Jungs
- Schwäbische Jungs
- Start Együttes

Jegyek elővételben helyfoglalással válthatók:

- Cziffra György Zeneiskola és Művészeti Iskolában
(Pilisvörösvár, Szabadság út 21. tel: 332-218)
- Spanberger Zsoltnál (06-70-212-3478)
- Mirk Tamásnál (06-20-974-3180)

Jegyárak: Belépő 1000.-Ft Támogató jegy 500.-Ft

SZÜRETI MULATSÁG

Szeptember 27.

Program

14-15 óra között borkóstoló

a Fetter Vendéglő előtt

15 órától szüreti felvonulás

Útvonal:

Fetter Vendéglő – Fő út – Dózsa György utca

– Rákóczi utca – Széchenyi utca – Fő út –

Árpád utca – Szent István utca – Fő út –

Vásár tér

19 óráig a Vásár téren zene - tánc

20 órától szüreti bál a kultúrházban

(Zene: Bravi Buam)

Turbógenerátorral a békéért

Vajda Sándorné igaz történetei

Személyes történelmünk című rovatunkban az elmúlt években a II. világháború, az orosz fogság vagy a kényszermunkatáborok pokljárt vörösváriak visszaemlékezéseit olvashatták. Most induló új sorozatunkban a háború utáni és az ötvenes évek igaz történetei következnek. Elsőként Vajda Sándorné, született Bruckner Anna mesél nekünk XX. századi történelmünk e nehéz és ellentmondásos korszakáról.

NOMEN EST OMEN

Annus néni édesapját a háború után állandóan zaklatták, mivel szerencsétlen módon összekeverték az unokatestvérével, akinek szintén Bruckner József volt a neve. A családnak ez a tagja a helyi Volksbund vezetője volt, ezért félve a megtorlástól idejekorán elhagyta az országot. Igaz, hogy a nevük megegyezett, de természetesen nagyon különböztek. A rendőrségben őt összevevő ügynevezett „nemzetőröket” azonban ez nemigen zavarta. A halál torkából az éppen Vörösváron tartózkodó kommunista Ács Lajos* menekítette meg.

– Jóska bácsi, most még meg tudtam menteni, de a későbbiekben nem biztos, hogy lesz rá lehetőségem. Fogadja meg a tanácsomat, menjen egy-két évre külföldre, amíg rendeződnek a dolgok... – tanácsolta édesapjának Ács Lajos.

Bruckner József nem akarta elhagyni hazáját, de a körülötte kialakult bizalmatlan légkör, az állandó fenyegetettség érzése végül is néhány hónapon belül rákényszerítette. 1947-ben feleségével és legkisebb fiával, Lászlóval Németországba távozott. Két nagyobbik fia, György és Rudolf már egy évvel korábban – a kitelepítések megindulása – elhagyta az országot. Vörösváron a szénbánya miatt (szükség volt a sváb származású bányászokra is az ipar újraindításához) és egyes vélemények szerint Ács Lajos közbenjárásának is köszönhetően elmaradt a kitelepítés. A két Bruckner-fiú felment hát Piliscsabára és beállt a sorba. Senki nem kérdezte tőlük, kifélek, mifélek. Őket is bevagonírozták és vitték Németországba.

A család nagy része tehát Németországba távozott. A 21 éves Bruckner Anna azonban itt maradt Vörösváron. Ő nem mehetett, erős szálak kötötték ide: a szerelem elszakíthatatlan szálai. Két évre rá azután férjhez is ment Vajda Sándorhoz. A házasságukból született fiúgyermekük és annak családja ma szintén Németországban él.

A TURBÓGENERÁTOR

Ki ne látott volna még az ötvenes évek újságjaiban megjelent propagandafotókat öntudatos munkálányokról, traktoristákról, hősszónyainkról. A háború utáni újjáépítés megkövetelte, hogy a nők is beálljanak a férfiak mellé, és akár nehéz fizikai munkát is végezzenek. Akkor ez szinte természetes volt.

Bruckner Annát édesapja nem engedte továbbtanulni. Ezért eleinte felszolgálóként és háztartási alkalmazotként talált csak munkát. De ő többre vágyott. – Gyűlöltem a cselédséget – mondja még ma is indulattal.

Egy ismerőse, aki a Klement Gottwald Vilamosági Gyárban (a Ganzban) dolgozott, beprotezsálta őt a munkahelyére, ahol gyorsított tanfolyamon kitanulta a lakatos szakmát.

Anna hamarosan a Mareszjev Ifjúsági Brigád megbecsült tagja lett. Korán reggel kelt. Vonattal járt be munkahelyére. Napi nyolc órában turbógenerátorok lemezelésével foglalkozott. Gyakoriatok voltak a felajánlások, túlórák, kommunista szombatok. De Anna nem panaszkodott. Rendes, nem cselédnek való munkája volt, megbecsülték.

Egy korabeli újság (Újítók Lapja. 1953. május 20.) megfakult címlapján is láthatjuk őt, amint egy hatalmas, exportra készülő tur-

bógenerátor tetején, többemeletnyi magasban a felszerelésre váró lemezeket válogatja. A monstrum felett egy tábla lóg: „Exporttervünk minőségi és határidő előtt való teljesítéséért HARCOLUNK!”

Akkoriban ugyanis az emberek nem dolgoztak, hanem a „munka frontján harcoltak”. A propaganda, a politikai agitáció át meg át szította mindennapjaikat. A készülő gép állványzatán is egy tábla: „Választási békeműszak.” Az újság címlapjának alsó részén pedig egy – akkoriban szinte kötelező a Rákosi idézet: „Legyen a választás békés, szocialista fejlődésünk új határköve, új sikerek, új virágzás forrása!”

(Mint tudjuk, ez a választás azonban nem hozott Rákosinak sikereket. Hamarosan Nagy Imre kerül a kormány élére, enyhülést hozva a kommunista diktatúrában.)

Bruckner Anna három évig dolgozott a gyárban, sok békeműszakban részt vett, sokat túlórázott. A választási békeversenyben a brigádja kiváló eredményt ért el. A turbógenerátor befejezését is határidő előtt vállalták el.

– A főnökünk nagy kommunista volt, de jó hangja volt, és szépen tudott énekelni – emlékezik vissza Annus néni.

Amikor férjhez ment, otthagyta a gyárat, mert a férje nem nézte jó szemmel, hogy nehéz fizikai munkát végez. – Nagy kár – mondja – mert már éppen átvettek volna a motortekercselő részlegbe, a gombolyítók közé. Az sokkal könnyebb munka volt, mint a nagy szerelvényben a lakatosoké...

A FÉLELEM ÁRNYAI

Május 1-jén az egész Mareszjev-brigád kötelezően részt vett a május 1-jei felvonuláson. Nem lehetett távol maradni, mert mindenki figyelte a másikat, ott van-e, mit csinál, miket mond. A félelem és a terror kezdte megfertőzni az emberi kapcsolatokat.

– Mindenki félt akkoriban, nem nagyon beszélt bizalmas dolgokról másokkal. Hamar megtanultuk, hogy jobb, ha az ember tartja a száját... Különösen nem nézték jó szemmel, ha valaki vallásos volt. Amikor a fiamat beirat-tam hittanra, az üzemből külön kijöttek Vörösvárra ezt ellenőrizni...

ÉLET AZ ÖTVENES ÉVEK VÖRÖSVÁRJÁN

– Ha féltünk is, éhezni sohasem éhezünk – mondja Annus néni. – Leginkább a mai Gazdakör Vendéglő épületében lévő Csille boltban szereztük be az élelmiszert. Szórakozni is gyakran jártunk. A mai könyvtár mellett volt egy vendéglő, ide jártak a fiatalok szórakozni. Gramofonzenére táncoltunk. A mai Modern Presszóban volt régen a Blind-féle kocsmá, ennek az udvarán a Mauterer zenekar tartott táncos összejöveteleket. Sokat jártunk a Szakiba is (ma a Napos Oldal Szociális Központ található az épületben) és moziba. Általában régi magyar filmeket adtak. Nagyon szerettük Latabár Kálmán és Kabos Gyula filmjeit. El nem mulasztottuk volna egyikőjüket sem...

A TALÁLKOZÁS

Annus néni több mint tíz évig nem láthatta Németországba szakadt szüleit és testvéreit. Többször is beadott útlevélkérelmet, de elutasították. 1958-ban aztán végre behívták a rendőrségre, ahol egy tiszt alaposan kikérdezte:

– Miért akarok kimenni, miért mentek el a szüleim, én is volksbundista voltam-e? – ehhez hasonlókra faggattok. Végül megkérdezte, hogy ha semmi bűnöm nem volt, miért nem kaptam eddig útlevelet. „Talán az, hogy a múltban születtem” – válaszoltam. Hamarosan rá megkaptam az útlevelem. 1959. január elsején dr. Réthy Zoltán vitt be autójával a Keleti pályaudvarra, aki egy csomagot küldött általam Németországba. Ötéves kisfiammal együtt utaztam a szüleimhez. Nagy boldogság volt viszontlátni őket és a testvéreimet.

– Hát így éltünk mi az ötvenes években... Más idők voltak, sokat küszködtünk mindnyájan, de Istennek legyen hála, valahogy mindig túljutottunk a nehézségeken...

F. A.

KI VOLT ÁCS LAJOS?

Ács Lajos 1922-ben született Budapesten. 1945-ben belépett az MKP-be, Moszkvában pártakadémiát végzett. 1953. június 26-27-én, az MDP KV újraválasztásakor PB-tag lett. 1954-ben, az MDP III. kongresszusán a KV Titkárságának tagjává nevezték ki. A magyar párt- és kormánydelegáció 1956. októberi jugoszláviai útja idején Gerő Ernőt helyettesítette. Az 1956. október 23-24-re virradó éjszakán tartott KV-ülésen kiharadt a vezető testületekből, október 30-án a lengyel követésen kapott menedéket. 1958 őszétől a Magyar Nemzeti Bank osztályvezetője. 1961-ben Közgazdaságtudományi kandidátusi címet szerzett, két év múlva főosztályvezető-helyettesévé léptették elő. 1965-66-ban Ford-ösztöndíjjal az Egyesült Államokban tanult. Hazatérése után a Pénzügyminisztériumba került, főosztályvezető-helyettesként, nemzetközi pénzügyekkel és pénzelmélettel foglalkozott. 1968. szeptember 14-én munkahelyén öngyilkos lett.

Forrás: <http://www.sulinet.hu/tananyag/97110/on/szerviz/kislex/biograf/acs.htm>

Őszinte barátság a diktatúra árnyékában

30 évvel ezelőtt járt először Vörösváron a neuhausi együttes

1972 februárjában a Baden-Württemberg tartománybeli Wernauból meghívás érkezett a vörösvári táncsoport részére. Ma már nem kellene szenzációt egy ilyen hír, hiszen egyesületeinknek számos külföldi partnerkapcsolata van, s minden évben több meghívásnak is eleget tesznek. Jó három évtizeddel ezelőtt azonban más politikai légkör uralkodott. Ez lett volna az első alkalom, amikor Németországba kitélepített svábok fogadnak egy itthoni német nemzetiségi csoportot. A vörösváriak nagy örömmel fogadták el a meghívást, és izgatottan készülődtek a találkozásra. Az utazás hetében azonban a hivatalos szervek visszavonták az engedélyt. „A találkozónak revansista politikai színezete van!” – vélték. De mivel túl nagy blamázs lett volna a külföldi út betiltása, a járási pártbizottság bölcs vezetői a vörösvári táncsoportot az NDK-beli Merseburgba küldték, hogy vegyék fel a kapcsolatot az ottani művészeti együttesrel, amely ének- és zenekarból, valamint táncsoportból állott. A vörösváriaknak azonban nem tetszettek a merseburgiak által előadott munkásmozgalmi dalok, és a főntről kitalált barátságából sem kértek. A pártvezetők azonban nem adták fel, és újabb kísérletet tettek. Ezúttal azonban meghallgatták a Német Szövetség tanácsát is: lássák vendégül Vörösváron a neuhausi művészeti csoportot. Nem fognak csalódnni bennük.

A Magyarországi Németek Szövetségének akkori titkára, dr. Wild Frigyes, tudta, nem árul zsákbecsét, amikor őket ajánlja a kapcsolatfelvételre. Láttá ugyanis őket a schwerini fesztiválon, és nagyon tetszett a műsoruk. A kötelező munkásmozgalmi összeállításán túl ez az együttes igen színvonalas és értékes, népzenei és néptánc-hagyományokra épülő műsort adott elő. Magasan kiemelkedtek a többi együttes közül, s megérdemelten kapták meg a fesztivál legmagasabb kitüntetését. Dr. Wild Frigyes rögtön összeismerkedett az együttes vezetőjével, Hans Zirwással is, és meghívta őket magyarországi vendégszereplésre. Amikor a pártvezetők a véleményét kérték, rögtön eszébe jutottak a neuhausiak...

Igy 1973-ban, amikor ellátogattak Magyarországra, nemcsak Csolnokon és Máriahalmon léptek fel, hanem Pilisvörösváron is.

A vörösváriaknak nyomban megtetszett a

neuhausi együttes, az általuk képviselt stílus, és rövid idő alatt baráti szálak kezdtek szövődni a két együttes tagjai között.

A következő évben a vörösváriak látogattak el Neuhausba, s nagyon szívélyes fogadtatásban részesültek. (Neuhaus Thüringiában talál-

ható, Erfurttól 80 kilométerre délre, nem messze a bajor határtól. A német egyesítés előtt Suhl megyéhez tartozott.)

A barátság hamarosan elmélyült, és azóta is töretlen. Általában kétévénként találkozik egymással a két művészeti együttes. A harmincéves évfordulón a neuhausiak látogattak el hozzánk, és nagy sikerrel léptek fel a Vörösvári Napok keretében.

De nemcsak barátságok, szerelmek is szövődtek, amelyek nem ismernek országhatárokat, politikai rendszereket, pártokat. Harminc évvel ezelőtt, az első találkozáskor a vörösvári Peller Katalin és a vendég együttes vezetője, Hans Zirwas között szerelem lobbant lángra, amelyből egy évre rá házasság lett, és Katalin kiköltözött Németországba. Újabb egy évvel később lányuk született. Az évfordulón mindhárman ellátogattak Vörösvárra, és elbeszélgettek a rokonokkal, barátokkal, ismerősökkel. Wenczl Józsefet kultúrházbeli irodájában is felkeresték.

Wenczl József így emlékezik vissza a 30 évvel ezelőtt történetekre:

– Nagyon tetszett nekünk a neuhausiak mű-

sora, pont az az autentikus, tiszta forrású népművészet volt, amit mi is kedveltünk és műveltünk. De nemcsak az énekeik és táncuk tetszettek, hanem rendkívül megnyerőek voltak maguk a táncosok is. Tudtuk, hogy egy életre szóló barátság kezdődött el akkor... Amit felülről, pártutasításra nem sikerült elérni, a személyes szimpátia alapján rövid idő alatt saját magától kialakult.

– A nyolcvanas évek elejére olyan szorossá vált a két együttes közötti barátság, hogy az szemet szűrt nálunk a pártszerveknek – szövi tovább az emlékezés fonalát Zirwas úr. – Egyébként is szálka volt a szemükben ez a kapcsolat, mert nem a párt bölcs irányításával jött létre. Nem nézték jó szemmel, hogy a két együttes tagjai nemcsak turné keretében, hanem magánúton is meglátogatták egymást. A hivatalos politika fennhangon hirdette a két nép szocialista barátságát, de a személyes barátságok valójában idegesítették az államhatalmat, mert azokat nem tudták olyan jól ellenőrizni. Büntetésképpen aztán az együttesrel sokáig nem mehettünk Magyarországra. Mindenfelé küldtek miniket: a Szovjetunióba, Lengyelországba, Csehszlovákiába, de Magyarország tiltva volt. A 80-as évek végére oldódni kezdett a szigor, így jöhettünk el aztán az első Vörösvári Napokra, amikor fennállásának 300. évfordulóját ünnepelte a település.

– Feszült napok voltak azok – akkor nyitották meg a határt a magyarok a keletnémeteknek, itt vonult a sok tróbusz nyugat felé – teszi hozzá Wenczl József. – Izgultunk, nehogy valaki „dobbantson” a neuhausiak közül.

– Az uram volt az együttes vezetője – magyarázza Katalin. – Tudtam, ha az együttes tagjai közül bárki is kihasználna volna a kínálkozó alkalmat, őt vették volna elő otthon. Szerencsére mindnyájan hazatértünk.

Néhány évre rá aztán megszűnt az NDK és Németország egyesülni. Ma már szabadon látogathatják egymást a két együttes tagjai. Barátságuk túlélte a diktatúrát, leperegtek róluk a fennhangon hirdetett szocialista maszlagok barátságáról, testvériségről, és megmaradt az őszinteség, a megbecsülés, a tisztelet és a jó kedély. És ezt most már soha senki nem fogja elvenni tőlük.

Isten éltesse őket!

F. A.

Polgármesteri Közlemény

Értesítem Pilisvörösvár Város lakosságát, hogy a 8/2003. (IV. 1.) Kt. számú önkormányzati rendelet alapján az eddig rendezetlen és több szempontból bizonytalan házászámítás felülvizsgálatát a Polgármesteri Hivatal megkezdte. Hamarosan megkezdjük a szükséges házászámváltoztatásokat, illetve a házászámok hatósági megállapítását, melyről határozatban értesítjük az ingatlanok tulajdonosait és lakóit.

A lakcím Országos Személy- és Lakcímnnyilvántartóban történő átvezetésére a Polgármesteri Hivatal intézkedik. A lakcímet és személyi azonosítót tartalmazó kártyát (lakcímkártyát), illetőleg a forgalmi engedélyt kérelemre, a házászámot megállapító határozat be-

mutatása és a korábbi lakcímkártya, illetve forgalmi engedély egyidejű leadása mellett az 1990. évi XCIII. törvény d) pontja alapján illetéktelenesen az Okmányiroda kicseréli.

A címváltozást

– a cégbejegyzésben az 1997. évi CXLV. törvény 29. § (1) bekezdés alapján 30 napon belül,

– az egyéni vállalkozói igazolványban az 1990. évi V. törvény 6. § (2) bekezdés alapján 15 napon belül,

– működési engedélyben a 4/1997. (I. 22.) Korm. számú rendelet 6. § (1) bekezdés alapján haladéktalanul be kell jelenteni.

Ezen bejelentések – amennyiben más adatváltozás nem történik – az 1990. évi XCIII. törvény 33. § (2) bekezdés 26. pontja alapján illetéktelenek.

A fenti adatváltozások igazolására a házászámot megállapító jogerős határozatot be kell mutatni. Amennyiben az adatváltozás pontosítására, további igazolására van szükség, úgy ahhoz kérelemre a Polgármesteri Hivatal illetéktelenesen ad ki igazolást.

A további tudnivalókról és a házászámváltozás jelölésére vonatkozó kötelezettségekről a kiküldésre kerülő határozatból tájékozódhatnak.

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának a közterület- és városrésznevek, valamint a házászámítás megállapításáról, illetve azok jelöléséről szóló 8/2003. (IV. 1.) Kt. számú rendelete Pilisvörösvár Város honlapján, a www.pilisvorosvar.hu címen megtekinthető.

Grósné Krupp Erzsébet
polgármester

A vadaskert lakói

Őzek, dámvadak kecses alakjai tűnnek fel az erdő megfakult levelű fáit közt és tűnnek el pillanatok alatt a sűrűben. Mire felemelném a fényképezőgépet, már hire-nyomuk sincs. Szeptember eleje van, verőfény, száraz meleg az idő. A terepjáró kerekei alatt ropognak a kiszáradt gallyak. Persze, hogy minden állat elmenekül az itatótól, ahová tartunk. Pollák Barnabás vadással járjuk az erdőt. Az itt élő nemes vadakról, vadgazdálkodásról, vadászati szokásokról beszélgetünk...

A Pilis Parkerdő Rt.-nek 10 erdészete van. A városunk körüli erdőben mintegy 6200 hektáron a Pilisszentkeresztzi Erdészet gazdálkodik. Az erdőgazdálkodásnak része a vadászat és a vadgazdálkodás is. Ez utóbbinak Pollák Barnabás a vezetője.

A fiatal vadásznak és munkatársainak több száz állatról kell gondoskodnia az erdészet területén. Különösen nagy gondot jelent az idején aszályos, száraz nyár. Az erdőben lévő kutak kiszáradtak, lajtos kocsival rendszeresen hordanak vizet az itatókba és az egyetlen megmaradt dagonyába. A nyári forróságban a közhiellel ellentétben minden állat iszik vizet, nem elég nekik a növényekben lévő vízmennyiség. A fű szinte mindenütt kiszáradt, ezért a tápok és abrakok (kukorica, árpa, búza) mellett szálastakarmányt is kihelelyeznek az etetőbe. Az állatok itatása és etetése a nagy melegben akár egymillió forint pluszköltséget is jelenthet az idén az erdészeteknek.

A legnagyobb vadaskert közepén járunk, a vaddisznók kedvenc helyén, a dagonyázónál. Ha nem pótolnák a mélyedésben a vizet, már ez is rég kiszáradt volna. Körben a fák törzsét egy méteres magasságig mindenütt megszáradt sár fedi, a vaddisznók dörzsölték ide hátukról a sarat.

A vadaskerteket a 90-es évek végén hozták létre. Az Iluska-forrástól és a pirosárga jelzésű turistaútvonalától nem messze lévő három kertben intenzív vadtartás folyik. A drótkerítéssel körülvett erdőrészekben az átlagosnál több állat fordul elő, ez kedvez a vadászoknak. Mindenütt vadlesk emelkednek a tisztások szélén, ahová az állatok gyakran kijárnak az odaültetett csemegéért: csicsókáért, lucernaért.

A vadaskertek állatállományát – ellentétben a bekerítetlen területekkel – elég pontosan meg lehet becsülni. Körülbelül 200 vaddisznó, 120 muflon, 20 őz, 70 dámszarvas él itt. (Ez utóbbi kizárólag a vadaskert területén található meg.) A gímszarvasok számát nehéz becsülni, mert ők át tudják ugrani a kétméteres kerítést, és ki-be járnak. Télen az élelem miatt bejönnek, s akkor 30-an, 40-en is vannak. Most sokkal kevesebben.

(Meglehetősen óvatos állatok az erdő legnagyobb termetű vadjai, mert muflonokat,

őzeket, dámvadakat gyakran látok az erdőben, néha vaddisznókat is, de szarvassal hosszú évek óta nem találkoztam.)

Kirándulók mennek el mellettünk az egykori itt húzódo sárga jelzésen.

– Nem szólunk, ha békés turisták áthalad-

Gímszarvasok

Dagonyázóhely az erdő közepén

nak a kerten – néz utánuk a vadász. – Azt viszont nem szeretjük, ha kutyával jönnek, mert kárt tehetnek a vadállományban. Elég bajt okoznak nekünk amúgy is a kóbor kutyák. Előfordult már, hogy egyetlen éjszaka 14 muflont öltek meg. De a legnagyobb kárt az orvvadászok okozzák, mert válogatás nélkül lövik ki az állatokat. A vadkilövést szigorú törvény szabályozza, meg van határozva mikor, milyen korú állatot lehet elejteni. Az orvvadászok ezzel nem törődnek, így súlyos károkat okoznak a vadállományban. A lelőtt állat húsát aztán orgazdák veszik meg néhány tízezer forintért, miközben egy kifejlett szarvasbika tenyésztéke megközelíti az egymillió forintot.

Az erdészek és a rendőrök felvették a harcot az egyre agresszívabb orvvadászok ellen, átütő sikereket azonban egyelőre nem értek el. (Jómagam részt vettem egy olyan közös, ösz-

szehangolt éjszakai akcióban, amikor hajszál híja volt, hogy elcsípjék az állatállomány fosztogatóit.)

Közben odaértünk a másik etetőhöz. Néhány dámvad rebben szét a ritkás fák közt. Mire a fényképezőgéphez nyúlok, már csak a hátsó felüket látni. – A meleg miatt most a sűrűben hűsölnék az állatok, vissza kell jönni eszefelé, és föl kell menni az egyik magaslesre – tanácsolja a vadász. – Ma úgy tudom, nem lesz vendégvadász, nyugodtan fotózhatasz...

A vendégvadász szó pontosan kifejezi a lényegét, ő itt vendég, aki szórakozni jött. Egy tapasztalt vadász kíséri őt az erdészettől, aki pontosan tudja, melyik állatot lehet kilőni.

– Azt, hogy egy évben hány állatot lőhetnek ki a vendégvadászok, azt az éves vadgazdálkodási tervünkben szabályozzuk. Ezt a tervet több szakhatóságnak is jóvá kell hagyania. Az idén a hatóságok 20%-kal megemelték az előirányzatot. Ez megfelel az országos tendenciának. Az általános szakvélemény ugyanis az, hogy Magyarországon túltartott

a vadállomány és ez sok kárt okoz a mezőgazdasági területeken és az erdőben is gátolja a növényzet természetes megújulását. Ezért a nagyvadállományt csökkenteni kell.

Erdeti utunk lassan véget ér. Kiértünk a vadaskert alsó kapujához, nem messze a Szántó és Vörösvár között lévő elhagyott mészegetők-nél. Erdői vezetőm gondosan lelakatolja mögöttünk a kaput és lezárja a sorompót is. Ezek a sorompók jó szolgálatot tesznek, meggátolva azt, hogy teherautók szemetet, sított rakjanak le az erdőben. Nem gátolják meg azonban a motorosokat abban, hogy füstöt és benzingőzt okádvá nap mint nap felverjék az erdő csendjét és felzavarják az állatokat. Velük szemben – akár csak a vadászokkal – az erdészek egyelőre tehetetlenek.

Lehetőségeik korlátozottak, anyagi megbecsülésük szerény a szentkeresztzi erdészeteknek, de ezt a természet, az állatok iránti érzett csodálat és elhivatottságuk ellensúlyozza.

– Csak az jöjjön vadásznak, akinek nem elsősorban az anyagiak számítanak – mondja Pollák Barnabás. – Ezt szeretni kell, rá kell érezni az izére. Én a változatosságot szeretem benne a legjobban, és azt, hogy télen-nyáron kint lehetek a természetben. Különösen a tavaszi lombfakadó erdőt szeretem, amikor virágba borulnak a tisztások és a madarak boldogan csivitelnek. De a téli erdő is gyönyörű, nem tud betelni vele az ember...

Az erdő szélén leveszem kerékpáromat a terepjáró platójáról. Innen már magam megyek tovább. Mögöttem összeborul az erdő, egyre keskenyebb sávot alkotnak a fák, míg végül beérek a város széli víkendházak közé. Az erdő állatai még fülelnek egy kicsit, hogy hallják-e a vadász terepjárójának hangját, majd megnyugodva térnek vissza az etetőkhöz, és óvatosan ropogtatni kezdik az előző nap kihelyezett szénát...

Fenyveserdők Vörösvár környékén

A pilisvörösvári kopárok kialakulása

A XVIII. századból maradt ránk írásos emlék a település gazdálkodásáról. Az erdőben gazdag vidék fa eladásából biztosította a megélhetést a vörösváriaknak. Buda és Pest már ekkor nagyon jó piaca volt a különféle terményeknek, többek között a tűzifának. A XVIII. század végén és a XIX. század elején folyamatos pereskedés folyt az uraság és a jobbágyok között, elsősorban az irtvány és maradványföldek illetve az erdők ügyében. Ekkoriban a terület tulajdonosa a szegényedő Karácsonyi család volt, akik az erdők levágásával próbáltak pénzhez jutni. A legnagyobb problémát az jelentette, hogy a felújításokat nem, vagy csak részben hajtották végre, valamint bérbe adták a területet a falusiaknak legeltetés céljából. A természetes újulat és bármilyen más növényzet növekedését a túlzott legeltetés erőteljesen gátolta. Ennek hatására az erózió és a defláció gyorsan kifejtette hatását az erősen bolygatott területen. A fenti folyamatok lejátszódását nagyon jól tükrözik a különböző időpontban készült katonai térképek:

– 1782-85 között készült térképen Piliscsaba és Pilisvörösvár között még összefüggő erdőséget találunk.

– A XIX. század első felében készült felmérésen már cserjés-bozótos területként van feltüntetve.

– 1872-84 között a Katonai Földtani Intézet által szerkesztett térképen már kopárként tüntetik fel ezt a részt.

– A folyamatban jelentős szerepet játszottak még a XIX. század végén nyitott kőbányák.

A XX. század elejére így kialakult a sziklás kopár.

A kopárfásítás

A magyar kormány már 1913-ban, majd 1936-ban elrendelte az elkarsztosodott és kopár területek erdősítését és gazdasági hasznosítását. A lecsupaszodott hegyoldalak fásítása először 1926-ban az Órhegyen kezdődött meg. Ezt az erdősítést Karácsonyi Imre végeztette, az akkori szentendrei erdőgondnokság szakmai irányításával. Az ültetésnél gödrös módszert alkalmaztak, egy gödörbe 2-3 db fekete-fenyő csemétét raktak. A kopárfásítás az 1040/1954-es kormányhatározat után újabb lendületet kapott. Dévényi Antal erdészetvezető, Szénási Ferenc és Bertán József kerületvezető irányításával évente kb. 40-50 ha betelepítés folyt. Az erdősítéshez szükséges magot helyben, a téli időszakban, február környékén gyűjtötték az idősebb fekete-fenyő állományokról. Az erdősítés keskenypadkás talaj-előkészítés (50 cm széles, 1,5 m sorköz) után történt, elsősorban magvetéssel. A magvetéses eljárást Pilisvörösváron alkalmazták először sikeresen nagyüzemi méretekben.

A jobb termőhelyi adottságú részekre már ekkor megpróbálkoztak lombos fajok bevitelével. Ez általában cser és molyhos tölgy volt, amit csemeteként ültettek. Ez a telepítés egész a 70-es évekig tartott. Az erózió meggátolására a kopárokon több ezer darab kis méretű hordalékfóga gátakat építettek a meredekebb részeken. Ezeket elsősorban már a víz által kimosott árkokba helyezték.

A kopárfásítás költségeit az átadásig ráfor-

dításos rendszerben az állam megtérítette. Azonban a rendkívül költség- és munkaigényes tisztításokra, valamint a nevelővágásokra támogatás már nem járt, ezért egyes erdőrészekben maig szinte az eredeti ültetési hálózat maradt fenn. A 80-as években Szommer József

Megperzselődött öreg fenyők a sárga turista út mentén

Az Iluska-forrásnál az erdészet új asztalt és padokat helyezett el

erdőművelési ágazatvezető felismerte a további nevelési munkák fontosságát. Évente kb. 15-20 ha-on végezték el az éppen szükséges nevelővágásokat és az ezzel együtt járó feltétlenül fontos anyagmegsemmisítést. Így kb. 100 ha területen lettek elvégezve a munkálatok, de ez a 1990-es évek elején félbeszakadt.

Tűz a kopárokon

A tűz 1993. augusztus 10-én délután fél ötkor keletkezett a Pilisvörösvár 10 B erdőrészletben. Korábban már augusztus 7-én is volt egy kisebb tűz, akkor azonban úgy tűnt, ezt sikerült eloltani. Augusztus 13-án és 15-én a nagy szárazság, kánikula és a viszonylag erős légmozgás hatására újabb tűzfészkek alakultak

ki. Az úgynevezett ugró- vagy röptüzek koronatűz esetében szoktak fellépni. Az égő koronarészeket a szél akár több száz méterre is elviheti és itt ezáltal újabb tűzfészkek alakulnak ki. Az első napon kb. 14 ha erdő vált a tűz martalékává, a további napok során a tűz még tovább terjedt és összesen 98 ha égett le. A tüzet hatalmas munka árán végül augusztus 20-án sikerült megállítani a szélirány megfordulása és a szél erejének csökkenése után. A leégett 98 ha-on szinte azonnal az oltás után megkezdődtek a helyreállítási munkálatok. Elsősorban a leégett állomány maradványait kellett letermelni, ami mintegy 17 ezer m² faanyagot jelentett. Ezután az ismét kopárrá váló részeket gyakorlatilag újra lehetett kezdeni az évtizedekkel ezelőtti elvégzett munkát. A tapasztalatokat figyelembe véve, most is fekete-fenyő csemétét, valamint magvetést alkalmaztak, és a már némileg vastagabb termőréteggel rendelkező részeken molyhos tölgy és cser cseméket ültettek. A tűz vagy az idő által megrongált hordalékfóga gátakat is folyamatosan javították, erősítették, és ahol szükséges volt, újakat építettek.

Jelenlegi célunk

Jelenlegi célunk: a pilisvörösvári kopárok fekete-fenyves állományainak átalakítása egyes keménylombos állományokká

Az erózió veszélyes és ásványi rétegig lepusztult részeken a talajképződési folyamatok elindítása és védelme miatt a fekete-fenyő célállomány alkalmazása fontos lehet. A kopárfásítás során a fekete-fenyő eszköze egy folyamatban, védelmében más fajok is megjelennek a területen. Ugyanakkor a dolomit kopárra ültetett fekete-fenyő állományok

ne záródjanak teljesen, a záródottakat meg kell gyéríteni, ezáltal biztosíthatjuk az állomány alatt a kedvező fényviszonyokat, a kedvező fényviszonyok között képesek megtelepülni a lombos fa és cserjefajok.

Dolomit sziklagyepek

A területet évszázadokkal ezelőtti erdők borították, amelynek letermelése után, a terület nagy részén a talaj a pusztá dolomitig lepusztult. Az így kialakult másodlagos kopárokon sziklagyepek telepedtek meg. Mivel ezek a társulások szintén értékesek ökológiai szempontból, ezért azokon a

gerinceken, sziklakibúvásos foltokon, ahol az újraerdősítés a rendkívül extrém termőhelyi körülmények miatt nem célszerű, és ahol ennek összefüggő területe nem jelentős, század, maximum tized hektáros foltok, további erdősítést nem végzünk. Ezek területek jellemzően gerincek, sziklakibúvások, extrém felzíni alakzatok.

Piliszentkeresztzi Erdészeti

A fenti írást a Piliszentkeresztzi Erdészeti engedélyével vettük át – rövidítve és néhány szakkifejezést elhagyva – a következő weboldalról: http://quercus.emk.nyme.hu/oee/haszn/2002_pilis/pilis2.htm

Elkerülhetőek-e a civilizációs megbetegedések?

Erre a mindannyiunkat érintő kérdésre keresünk választ, megoldást gyakorlati szinten, közérthetően, most induló sorozatunkban. A tárgyalásra kerülő legtöbb témakör általánosan érint bennünket „modern embereket”, a szív és érrendszeri megbetegedések, a csonttritkulás, elhízás, cukorbetegség esetében, de tervezünk írni az E-számokról és azok hatásairól is.

Elsőként a csonttritkulással foglalkozunk, melynek elterjedése drámai méreteket öltött a fejlett országokban az elmúlt években. A csonttritkulás bizonyos mértékig természetes folyamat, jelenleg tapasztalható nagymértékű előfordulása azonban nem magyarázható önmagában a genetikával vagy az öregedéssel. Az újabb eredmények szerint egyéni életvitelünk jelentős mértékben befolyásolja a csontanyagcserét, azaz a megfelelő egészségvédő életmód következetes betartásával elkerülhető, vagy csökkenthető e népbetegség kialakulását előidéző kockázati tényezők.

A magyar nyelvben használatos kifejezés: csonttritkulás, jól érzékelteti a folyamat lényegét, mikor is a csontszövet mennyisége oly mértékben csökken, hogy a szilárdság gyengülése révén fokozottan törékennyé válik. Az alkartörés, a combnyaktörés, valamint az alsóháti-, és ágyéki csigolyák összeroppanásos törése a leggyakoribb. A nemzetközi adatok szerint a combnyaktáji törést szenvedettek 13 % a fél éven belül meghal, az életben maradtak

40%-a képtelenné válik az önellátásra, tehát tartós gondozásra szorul.

Magyarországon az ősszklakosság 8-10% -ánál, tehát nyolcszázézer, egymillió ember esetében beszélhetünk kimutatott csonttritkulásról, s ennek költségei éves szinten megközelítik a 15 milliárd forintot.

A csonttritkulást „néma járvány”-nak is nevezik, mivel kezdeti szakaszában semmi jelet nem ad magáról. Esetenként rövid ideig tartó fájdalommal jár, s csak akkor vehető észre a betegség, amikor már maradandó károsodást okozott. Például ha egyszerre több csigolya is összeroppan, gerincgörcsből, púpos testtartás alakulhat ki, a testmagasság csökken.

A megelőzést gyermekkortól kell elkezdni vitaminban és ásványi anyagban gazdag étrend, valamint mozgáskultúra kialakításával.

Az időskori csonttritkulás kockázata részben a D vitamin hiányához kapcsolódik. Alapvető fontosságú tehát, hogy az idős emberek is rendszeresen tartózkodjanak napfényen, mivel a csontanyagcseréhez fontos kalciferol (D-vitamin) napfény hatására képződik a bőrben.

A testmozgás hatására a csontszövet vérellátása javul, és olyan anyagcsere folyamatok kerülnek előtérbe, amelyek kedveznek a csontépítésnek. 2-3 naponta fél-egy órás gyaloglással már jelentősen csökkenthető, ill. megállítható a csonttritkulás folyamata.

A napfény, a testmozgás és lelki egyensúly mellett természetesen táplálkozásbeli szokásaink befolyásolják leginkább a folyamatot. A civilizált ember étrendjének mintegy 50%-át te-

szik ki a finomított termékek, mint például a fehér liszt, és a kristálycukor. Jó tudnunk, hogy pl. a fehér kenyérben a barna kenyérhez képest az ásványok és vitaminok csupán 20%-a marad meg. Finomított liszt helyett javasoljuk a teljes a kiőrésű lisztet, rozslisztet, Graham-lisztet.

A cukorfogyasztást érdemes lecsökkenteni, és mézzel vagy gyümölcscukorral kiváltani. A finomított fehér cukor energiát sokat tartalmaz, de tápanyagot nem. Ha valaki sokat fogyaszt, akkor valami helyett fogyasztja, tehát tápanyaghiány alakul ki. Ez különösen a mai gyerekeket veszélyezteti a nassolási hajlam kialakulásával. A kólában és a kakaóban előforduló nem elhanyagolható mennyiségű cukor ill. koffein kifejezetten káros, mint ahogy a felnőtteknél az alkohol és a dohányzás bizonyítottan gyengítik a csontozatot.

A nagyobb fehérje-, zsradék- és foszfor bevitel helyett a következő kifejezetten csontépülést segítő növényi eredetű élelmiszereket javasoljuk: *szezámmag, mák, dió, mandula, mogyoró, gesztenye, mazsola, szilvaíz, szárazbab, szója, lencse, teljes gabonák, zabpehely, kelkáposzta, fokhagyma, vöröshagyma.*

Az egyéb hasznos étrendi komponensek között kell megemlíteni a K-, C-, B6-vitamint, a folsavat, magnéziumot, cinket és rezet melyek a kalciummal együttesen befolyásolják a csontanyagcserét. Ezeket az anyagokat vitamin és ásványianyag-készítményekkel vagy nyers gyümölcs- és zöldségfélékkel tudjuk pótolni.

Dr. Saufert Gyula
Pilisvörösvár, Dr. Bubó biobolt

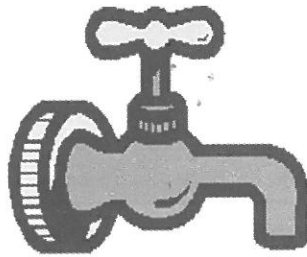
Mindennapi ivóvizünk

A bankkártyák, mobiltelefonok és az Internet világában érhetően kevés szó esik a legösszefogottabb közszolgáltatásról, a legrégebben megvalósult közműről, az ivóvíz-szolgáltatásról. Nem túlzás a jelző, ha arra gondolunk, hogy már a rómaiak létesítettek vízvezeték-eket, vagy arra, hogy ma is működő, világhírű fürdőkulturát örököltünk a török időkől, aminek az alapját ugyancsak a vízellátás megoldása adta. Víz nélkül nincs élet. Az emberiség fejlődése csak ott töretlen, ahol bőségesen áll rendelkezésre az ivóvíz. Ez a tétel ma is igaz, a korra jellemző magas életszínvonal előfeltétele a megfelelő vízellátás, és az is igaz, hogy egy terület lakosságának életszínvonalára nagyon jellemző adat az egy főre jutó vízfogyasztás.

Az ivóvízfogyasztás természetesen nemcsak a jelentkező igényektől függ, hanem a kiépített közművek kapacitásától is. Környünk, a Pilisi-medence térsége a lakóövezeti és kisebb mértékben ipari-kereskedelmi beruházások kedvelt célpontja lett, emiatt a vízellátás fejlesztése alapvető fontosságú közügy. A helyi elosztóhálózatok bővítését, fejlesztését az önkormányzatok vagy víziközmű-társulatok szervezik, és azok fizetik, akiknek az érdekében épülnek. A több települést ellátó regionális szállítókapacitások (regionális főművek) fejlesztése jelenleg részben állami feladat.

A vízellátással valahogy úgy vagyunk, mint az egészséggel, csak akkor foglalkozunk vele, ha már baj van. Vagyis megszoktuk, hogy van, ami annak köszönhető, hogy Magyarországon ideje korán, már az ötvenes évektől kezdődően – a jól szervezett víziközmű-társulások révén – megvalósultak a vidéki vízhálózatok is. Ami-

ért az európai csatlakozásunk küszöbén – egyik alapfeltételként – gyakorlatilag teljes a közműves ivóvíz-ellátottságunk. Csupán az ivóvízbázisok megfelelő védelmében és egyes területek (Dél-Alföld) ivóvízének arzénmentesítésében vannak tennivalóink. Igaz, ezek költsége százmilliárdokban mérhető, és a következő nyolc-tíz évben komoly terhet jelent majd a nemzetgazdaságnak. Környünkön nincs ilyen gond, a Duna mentén Győrtől Budapes-

tig húzódó vastag kavicsrétegből táplálkozó úgynevezett parti szűrészű kutakból nagyon jó minőségű, különösebb kezelést, tisztítást nem igénylő víz áll rendelkezésre. Ezt kiegészíti a pilisi térség bő karsztvízkészlete, amely azonban jelenleg is megkímélt a jövő érdekében. Ezekre a vízbeszerzési lehetőségekre épült ki az elmúlt évtizedekben a Duna jobb parti regionális vízellátó rendszer, ami a pilisi térség vizét is hivatott biztosítani. A Bős-Nagymarosi kaland jelenlegi hasznaként néhány éve megépült Visegrádnál a Duna alatt egy közműfalagút, ami kapcsolatot teremtett a két oldal között az ellátás biztonságát fokozva, és napi több ezer köbméter ivóvíz kitermelését lehetővé té-

ve. Mindezekből látható, hogy milyen átfogó stratégiai gondolkodás szükséges az egészséges ivóvízellátásban, mekkora beruházásokat igényel a háztartások mentesítése az elszennyeződött rétegvizekből táplálkozó házi kutak használatából.

A közműves ivóvízellátásnak azonban – térségünkben különösen – komoly nehézségekkel kell időnként szembenéznie. Az igénybevétel (fogyasztás) ugyanis nagyon változik. A kerti övezetekben a nyári csúcs és a minimális fogyasztás négy-öttszörös viszonyban van. A terület lakossága nyáron, hétféteken megnő, nem beszélve az ugyanerre az időszakra sűrűsödő építkezésekről, egyéb szabaddíós tevékenységekről. A jelenlegi csúcspontokra, amelyek egyébként rövid ideig tartanak, időnként meghaladják a teljesítőképességet. A vízfogyasztás függ a napszaktól, általában az esti órákban jelentkezik a csúcs. Az éjszakai órákban van lehetőség arra, hogy a víztározók feltöltődjenek a másnapi, különösen a hétfévi, ünnepi rohamra. Az éjszakai nyugalmat még nem zavarják számottevően az automata öntözőberendezések, amelyek működését éppen erre az időszakra programozzák. A tározómedencék biztosítják a kellő nyomást a vezetékben, ezért azok a fogyasztóhelyek, amelyek fekvése megközelíti a (15-20 m) medencésintet, jelentős ingadozásra számíthatnak. A tározómedencék hivatottak a csúcspontot kiszolgálni, végső soron azonban, az utántöltési kapacitást is figyelembe véve, a vízfogyasztásnak napi átlagban a vízbeszerzéssel összhangban kell lennie, vagyis semmiképpen nem lehet több vizet fogyasztani, mint amennyit a kutak szolgáltatnak.

(Folytatjuk)

Dercsényi Péter DMRV Rt.

Mit kell tudni az EU-ról?

Adórendszer

Az Európai Unióban nincs egységes adórendszer: minden tagország maga határozza meg áfa- és egyéb adókulcsait, de a nulla kulcs megszűnik. A vállalkozók kiválthatják úgynevezett EU-adószámukat, mellyel kedvezményeket is igénybe vehetnek.

Az Unió nem határozza meg a tagországok adórendszerét: nincs előírva, mely állam milyen adókulcsokat alkalmaz. Noha évek óta foglalkoznak az egységes áfarendszer bevezetésével, valószínűleg erre még sokáig nem kerül sor. Az országok bevételeit ugyanis jelentősen csökkentené, ha például a nálunk is alkalmazott 25 százalékos áfakulcsot százalékpontokkal csökkentenék, s azokban az országokban, ahol alacsonyok a kulcsok, komoly problémát okozna azok egekbe szökkenése. Annyi a megkötés csupán, hogy az Unió megtiltja az úgynevezett nulla kulcsos áfa alkalmazását. Nulla kulccsal adóznak jelenleg például a gyógyszerek.

A közelmúltban nagy port kavart gyógyszer-áremelés tehát nem pusztán az árak emelkedését jelentette, hanem jórészt azok nulla kulcsát hivatott megszüntetni. Az áfa ugyanakkor nem valószínű, hogy egy az egyben az államkasszába vándorol, erre a bevételre (vagy egy részére) ugyanis az Országos Egészségbiztosítási Pénztár is pályázik.

Alkalmazható lesz ugyanakkor az úgynevezett burkolt nulla kulcs is: az egyházak támogatása ugyanis nem minősül bevételnek, tehát nem is kell utána áfát felszámolni. A nulla kulcs egyéb esetekben is alkalmazható, erről a későbbiekben lesz szó.

Jövő májustól megszűnik a kávéra és az

aranyra kivetett úgynevezett luxusadó. Ez a kávé esetében hozzávetőleg tíz, az aranyban körülbelül 25 százalékot jelent. Az intézkedésre azért lesz szükség, mert több uniós országnak nem vetnek ki ezekre a termékekre ilyen

mértékű adót, így azok, akik máshonnan szerzik be ezeket a termékeket, önhibájukon kívül hátrányba kerülhetnek. A luxusadó nélküli termékeket ugyanakkor nem lehet megadóztatni: technikailag szinte lehetetlen szelektálni ezeket. Sajnos a vásárlók nem valószínű, hogy ebből bármit is megéreznek. A kereskedők ugyanis ezt az árcsökkenést jellemzően arra fogják felhasználni, hogy még nagyobb árrésre tegyenek szert.

A vámhatárok megszűnésével (mint azt az előző részben érintettük) fogyasztóként nem lesz érdektelen körülnézni más tagországok piacán. Az imént említett eltérő adórendszer miatt elképzelhető, hogy ugyanaz a termék itthon 25 százalékos áfát, míg máshol, például Né-

metországban csak 16 százalékos forgalmi adót tartalmaz. Természetesen itthon már senki nem kötelezhető arra, hogy ezt a különbséget megfizesse.

Ez a rendelkezés azonban nem vonatkozik az új autók vásárlására. Ebben az esetben ugyanis az itthoni kasszába kell befizetni az itthon érvényes 25 százalékos áfát. Más a helyzet a használt autókkal (használnak az minősül, amelyek hat hónapnál régebbi vagy tízezer kilométernél többet futott). Ezeknél a járműveknél ugyanis a beszerzés helyén érvényben lévő forgalmi adót kell megfizetnünk: előbbi példánkkal élve Németországban az ottani 16-ot. Mindezek mellett úgynevezett regisztrációs díjat is kell fizetnünk, ha autóvásárlásra adjuk a fejünket – mind használt, mind új járművek esetében.

A vállalkozóknak az ideai áfabevallásban egy plusz sort is ki kell majd tölteniük. Itt arról kell nyilatkozni, kapcsolatban állnak-e valamilyen uniós tagországgal (ide értendőek a leendő tagországok is). Az adóhatóság evvel felméri azok számát, akik augusztus 15-ig megkapják az úgynevezett EU-adószámukat.

Ez a közösségi adószám egyrészt az ellenőrzést teszi könnyebbé (pontosabban lehetővé), mert az adózó nyilvántartásba kerül nemcsak itthon, hanem abban az országban is, ahol üzletel. Az adószám ugyanakkor lehetővé teszi, hogy kedvezményeket vegyen igénybe a tulajdonosa. Az országokon átvívelő szállítások alkalmával ugyanis a szállítási költségeket nem terheli áfa. Az adószámot bárki igényelheti a jövőben, aki határokon átvívelő vállalkozást akar folytatni.

Ezek a vállalkozások a partnerországban is kiválthatnak adószámot, s ebben az esetben az adott országban is adózhatnak. Például ha valaki Hollandiába szállít fapapucsokat, eldöntheti, hogy itthon a hazai, vagy Hollandiában, az ottani rendszer szerint adózik.

Szabó Emese

Köszönet

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik könyvadományokkal lehetővé tették, hogy 700 könyvet vihessünk az erdélyi Borszékra: a vörösvári gyerekeknek és a szülőknak, a Német Nemzetiségi Általános Iskolának, a Templom Téri Általános Iskolának, a Városi Könyvtárnak. A magyar nyelvű szépirodalmat, tankönyveket és német nyelvű könyveket tartalmazó adományt a Borszéki Napok keretében adtuk át az ottani Városi Könyvtár részére.

Oktatási és Sport Bizottság

Felhívás ruhagyűjtésre

A Képviselőtestület Szociális és Egészségügyi Bizottsága 2003 október 19-én használtruha-gyűjtést szervez a rászoruló vörösvári családok részére. A kimosott, kivasalt ruhákat délelőtt 10-13 óráig lehet leadni és délután 1 órától 4 óráig lehet elvinni. Az érintett családokat írásban is értesítjük. Ezúton is köszönet jár mindazoknak, akik a tavaszi akciónkat adományokkal sikeressé tették.

Oktatási és Sport Bizottság

Otthon segítünk

Zsuzsa fiatal anya, most született a harmadik gyermeke. Nincsenek nagyszülők vagy barátok a közelében. Gyakran érzi magát egyedül, kimerültnek és túlhajszoltnak.

Ön szülő, vagy nagyszülő?

Rá tudna szánni hetente néhány órát arra, hogy őt meglátogassa? Fel tudna kínálni baráti segítséget hasonló helyzetben lévő családoknak heti néhány órában?

Ingyenes felkészítő tanfolyamra várjuk azok jelentkezését, akik:

- önkéntes segítségnyújtásra vállalkoznak
- idejüket (heti 2-3 óra) és barátságukat szívesen ajánlják fel az arra rászoruló kisgyermekes családoknak.

Tel.: 06-30-523-5205

Rajzpályázat

A Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Budaörs székhelyű polgári védelmi kirendeltsége a gyerekek katasztrófavédelmi felkészítésének keretében rajzpályázatot hirdet:

A környezetünket érő veszélyforrások és azok elhárításának, a kár felszámolásának lehetőségei címmel általános iskolai gyerekek részére két korcsoportban (alsó tagozatos gyerekek 1-4. osztály, felső tagozatos gyerekek 5-8. osztály). Beadási határidő: 2003. október 30.

A rajzversenyben az I., II., III. helyezett gyerekeket pénzjutalommal díjazzuk, a megosztás jogát fenntartva, melyet egy szakmai zsűri bírál el.

Cím: 2040 Budaörs, Komáromi út 16.

Tel.: 23-420-933. Fax: 23-444-935.

E-mail: petro.tibor@polgved.budaors.hu

1 % felhasználása

A pilisvörösvári Német Nemzetiségi Óvoda Gyermekéinkért Alapítvány a 2001. évi személyi jövedelemadó 1 %-ából befolyt összeget, 312 289,- Ft-ot az alábbiak vásárlására használta fel: játékokra, ábrázolási eszközökre, sportszerekre.

Minden támogatóknak köszönetet mondunk.

Majnek Pálné
a Kuratórium képviselője

Vörösváriak a Forma-1-en

Az autósport kedvelőinek augusztus közepén megdobban a szívük, és érdekes érzés lesz úrrá rajtuk, hiszen hazánkba látogat a Forma 1. Néhányunknak – köztük nekem is – lehetőségünk nyílt arra, hogy közelebről megismerhessük ezt a tarka forgatagot. Már több éve sportbíróként tevékenykedem, és ez az év különösen nagy eseményt hozott, hiszen először ült magyar pilóta egy ilyen gépcsoda volánjánál. De ne szaladjunk így előre.

A sportbírói élet hasonlít az extrém sportok egyikéhez. Hol tűző napon kell figyelni és dolgozni 8-10 órát; hol a szakadó esőben kell elvárni maximálisan a feladatunkat. Mégis az ember szívesen teszi, sőt véget ér az egyik verseny, és már várja, hogy a következőre mikor kerül sor.

A Forma-1-re mindenki a megszokottnál jobban készül, elvégre minden évben ez a magyar autósport legrangosabb eseménye. Különbözőkkel visznek ki a pályára és azzal is hoznak vissza. Mi nem belépőjegyet kapunk, hanem egy mellényt, ami sorszámozott és regisztrált. Különböző színek léteznek, az, amit mi kapunk, csak a pályára területére szól, máshonnan kitesékelnek bennünket.

A mogyoródi pálya fel van osztva 26 szektorra. Minden egyes szektor elején egy poszt található. (Ez egy emelvény, ahonnan a versenyzők a zászlójelzéseket kapják.) Itt hárman

dolgoznak: két zászlósbíró, valamint a posztvezető, aki irányítja és ellenőrzi az ott dolgozók munkáját. Minden eseményről rádióon értesíti a tornyot, illetve onnan kap utasításokat. A posztok között gyalogos beavatkozók helyezkednek el, akik a bajba jutott pilótákhoz siet-

Talmácsi Gábor, Falics J. Gergely és Baumgartner Zsolt

nek oda, és elviszik őket és az autójukat biztonságosabb helyre.

Bár feszített a tempó, azért marad idő arra,

hogy nézelődjünk. Az egyik szünetben épp a lenti depónál voltunk a barátaimmal, mikor az egyik sátor alatt megláttuk, a Zsoltit! Épp beszélgetett a családjával, valamint Talmácsi Gábor gyorsasági motorversenyzővel, aki a világbajnokságon képviseli a hazánkat a 125 cm. kategóriában. Gábor a Forma-1 betétfutamán; a Renault Clio kupában indult a hétvégén, és ha nincs balszerencséje, a dobogón fejezi be a versenyét.

Zsolti elmondta, hogy nagyon örült annak, hogy a magyar pályán is kipróbálhatta a Jordan Fordot, és nagyon élvezte. Mivel teszt szerződésének ez volt az utolsó része, így megint a forma 3000-re koncentrált. Jövőre nézve nem lehet tudni, hogy mikor ül újra Forma-1-es autóra. Talán ha egy kis szerencséje lenne... És lám, szombat délelőtt a Jordan Ford versenyzője, Ralph Firman kicsúszott a pályáról, és összetörte magát is és az autóját is.

Megkezdődtek a találgatások: Jól van-e az angol? El tud-e rajtolni a délutáni edzésen? Vagy netalántán a Zsolti.....?

Eddie Jordan csapatfőnök egy nagyon jó üzleti érzéssel megáldott ember. Elgondolkodott:

1. Mekkora veszteség, ha csak egy autónyi reklám van a pályán a verseny alatt. (Sajnos ez a sport már csak ilyen!).

2. Itt ez a fiatal magyar gyerek, aki többször ment már az autójával, és nem törte össze; sőt, jó benyomást keltett.

3. Először mutatkozna be magyar pilóta a Forma-1-ben és ezt ráadásul a magyar nagydíjon; ezáltal három napig garantálva van a csapat körül az újságírók hada.

Ahhoz, hogy valaki a királykategóriában versenyen indulhasson, superlicensszel kell rendelkeznie. Ez egy olyan írásos engedély amelyet több rangos embernek, pl Max Mosleynek (a FIA elnöke) is alá kell írnia. Volt is nagy sürgés-forgás! És szombat délután egy csapásra valóság lett minden, amit eddig csak álmodni mertek az újságírók, a szakemberek, a szurkolók: **Van magyar Forma-1-es pilótánk!**

Ez azt jelentette, hogy Zsolti nem állhatott rajthoz a forma 3000-es futamban, mivel az nagyon megerőltető lett volna a számára, másrészt meg a szabályok sem engedik. Egy személy egy hétvégén csak egy kategóriában indulhat.

Jóleső érzéssel nyugtázta az ember, hogy a lelátókon előkerült egy-két magyar zászló is vasárnapra. A F3000-es Coloni csapat kirakott egy transzparenst a pálya felé: FORZA ZOLTI! felirattal. Bár leírva hibás, de értettük!

A verseny mégsem alakult az elképzelések szerint. Bár jól rajtolt és az első boxkiállítás után folyamatosan gyorsult, de a 35. körben motorhiba miatt feladni kényszerült a versenyt.

Jelenleg a dolgok állása szerint az angol pilóta még nem teljesen egészséges, és elképzelhető, hogy Baumgartner Zsolt Forma-1-es karrierje tovább folytatódik.

Csodának csoda, de lehet hogy tovább tart, mint 3 nap!

Magyar sikerek tájékozási bűvárúszásban

Vörösvári gimnazista lett a junior világbajnok

A tájékozási bűvárúszás izgalmas és látványos sportág, amely az elmúlt években igen sokat fejlődött és egyre többen hódolnak neki világszerte. Annál is inkább ajánljuk olvasóink figyelmébe ezt a sportot, mivel honfitársaink igen jeleskednek benne, köztük egy vörösvári gimnazista, akit – érdemes megjegyezni a nevét – **Kozlovsky Viktor**nak hívunk.

A tehetséges fiatalember a szeptember első hetében Gyékényesen megrendezett 11. tájékozási bűvárúszó világbajnokságon junior világbajnok lett.

A tájékozási bűvárúszás szabad vízi sportág, a versenyeket tavakban, víztározókban rendezik meg. A versenytávot végig víz alatt kell megtenni, néhány méteres mélységben, a lehető legrövidebb idő alatt. A bűvárok felszerelése: uszony, sűrített levegős légzőkészülék, tájoló és méterszámláló. Ezek segítségével kell megtalálni és megérinteni vagy kikerülni a bójákat.

Egyéniben három versenyszám van.

Az 5 bójás gyakorlatban a versenyzőnek meghatározott sorrendben 5 bóját kell megérintenie. Szlalomban 3 bóját kell megkerülni. A legösszetettebb versenyszám a csillaggyakorlat, ahol 5 bóját kell megérinteni és 5-öt megkerülni. A 17 éves Kozlovsky Viktor ez utóbbi gyakorlatban 3., szlalomban pedig 4. helyezett lett.

Viktor heti 3-4 alkalommal két-két órát edz, amikor pedig versenyre készül szinte alig jön ki a vízből. Négy éve sportol versenyszerűen a Csepel Sportegyesület bűvárúszó szakosztályában. Az idén lett junior magyar bajnok.

A bűvárúszást a bátyjától, Miklóstól örökölte, aki e sportág felnőtt világbajnoka. Mivel ő már nem bűvárkodik versenyszerűen, ő vette át tőle a „családi stafétát”.

Viktor a Német Nemzetiségi Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola 12. osztályába jár. Kívánjuk, hogy a jövőre esedékes érettségien is érjen el olyan szép sikereket, mint a bűvárúszó világbajnokságon, de legalábbis – Gyékényessel ellentétben – ússza meg szárazon!

F. A.

Falics J. Gergely

A Baumgartner-sztori

Tényleg nem szeretném a sokadik bőrt is lehúzni *Baumgartner Zsoltról*, az első Forma-1-es magyar versenyzőről, de higgyék el, az, hogy ez a 22 éves fiatalember bejutott a Forma-1-be, óriási jelentőségű dolog. Mert ezzel hazánk egy csapásra többet szerepelt a világsajtóban, mint eddig egész évben. És ami nagyon fontos, pozitív módon. A sportnak hatalmas szerepe van egy ország megismertetésében. Augusztusban a párizsi atlétikai világbajnokságon – jól kapaszkodjanak meg – a St. Kit and Navis szigetről származó bizonyos Kim Collins nyerte meg a férfi 100 méteres síkfutás döntőjét. Óriási szenzáció volt, az emberek nem csak azt akarták tudni, hogy ki is ez a Collins, aki megveri az amerikaiakat, hanem azt is, hogy hol van ez a sziget, mert még soha nem hallottak róla. Most már én is tudom, hogy a Karib tengeri szigetvilágban, mert Collins elmesélt egy érdekes történetet. Egyik versenye alkalmából az amszterdami repülőtéren a tisztviselők úgy néztek rá, mint egy marslakóra, mert halvány fogalmuk sem volt róla, hogy ilyen ország létezik. Kérték, hogy mutassa meg térképen, hogy hol van, mert addig nem hiszik el, hogy valóban onnan jött. Szegény Collins mutatta is volna, de a hollandok térképén nem volt rajta a sziget! Végül kerítettek valahonnan egy komolyabb térképet, amelyen már meg tudta mutatni hol is van az ő országa. Nos, Collins VB-t nyert és azóta már nem csak az amszterdami vámosok tudják, hol van ez a sziget.

Baumgartner meg Forma-1-es versenyző lett. Rajta keresztül pedig, már nem csak akkor forog Magyarország neve a világban, amikor nálunk van verseny, hanem egész évben. Többszörösen bizonyított dolog, hogy a világ közvéleménye, ha tud valamit Magyarországról, akkor az mindössze ennyi, hogy Puskás, Grosics, Bozsik, Hidegkúti... Jó esetben nem keveri össze Budapestet Bukaresttel, és hallott valamit a gulyásról meg a csikósról. Ennyi. Európában persze sokkal jobb a helyzet, de például az Egyesült Államokban a legtöbb embernek halvány fogalma sincs Magyarországról. Egy évek óta NATO katonaként odakint szolgálatot teljesítő alezredes barátomtól tudom, hogy talán az EU csatlakozás kapcsán egy kicsit javul a helyzet, de az ottani híradá-

sokban ma Magyarország, mint olyan, nem létezik. Viszont ha Baumgartner netán versenyezne odaát is, rögtön megváltozna a helyzet.

De, hogy ne csak a magamét mondjam, a Hungaroringen módomból volt néhány szót váltani Habsburg Ottóval és Habsburg Györggyel. Mindketten egyöntetűen azt állították, hogy

Baumgartner Zsolt a monzai versenyen

Zsolt Forma-1-es szereplése nagyon fontos az országnak. Ehhez azt tennem hozzá, hogy remekül képviselt minket Monzában is, ahol sok fontos emberrel találkozott. És nyugodtan állíthatom, hogy nagyon jó benyomást keltett. Úgy, hogy Zsolt most is megmaradt annak a szerény, tiszteletudó fiatalembernek, akinek évekkal ezelőtt megismertem. Náluk nagyon

erős a családi kötődés. A Baumgartner familia egy Vas megyei sváb faluból, Rumból származik. Nem voltak gazdagok, ahogy Zsolt édesapja fogalmazott, náluk a szegénység, nyomorúsággal társult. „Meddig tudod visszavezetni a családodat?” – kérdeztem egyszer tőle. – „Nem tudom. Szegények voltunk, nem azt néztem hát, hogy mi van mögöttünk, hanem, hogy mi lesz előttünk” – hangzott a válasz.

Nos, alighanem ez a Baumgartner család sikerének egyik titka. Munka, szorgalom, tehetség, és persze egy kis szerencse. Azt hi-

szem, ez az igazi Baumgartner-sztori. A többit most már úgyis nyomon követhetjük a napi sajtóban. De a lényeg azt hiszem az, amit most leírtam. Fogadják hát szeretettel az ebben a szellemben felnőtt első Forma-1-es magyar versenyző, Baumgartner Zsolt üdvözlő szavait.

Várhegyi Ferenc

Szeretettel üdvözlöm Pétervárosunk lakóit!
Baumgartner Zsolt

Tovább fiatalodik a csapat

A vörösvári kézilabdásoknál mostanában egy dolog állandó, mégpedig a változás. Ha belegondolunk, néhány évvel ezelőtt NB II-es bajnokságot nyert az együttes, majd az NB I B-ben is szerepelt. Mára abból a gárdából már senki sem maradt Vörösváron. Közben azonban felnőtt egy újabb korosztály, akiket – pedig a tavalyi gárda is nagyon fiatal – most egy újabb vált a 2003/2004-es bajnokságban. Fetter György és Král Károly a barátai után a solymári csapathoz tart, Balogh József a Gyömrő együtteséhez igazol, Hidasi Tamás az NB I. B-s Szentendre csapatában folytatja, Bánkúti Zsolt pedig, Budakalászon játszik tovább. Ez elég nagy változást jelent, hiszen az ő helyüket szinte csak az ifjúsági csapat játékosaival lehet betölteni. A beálló Révész Szilárd marad ugyan, és érkezhet a budapesti Kiss Szilárd, de alapvetően az ifjúsági korú játéko-

soknak kell helytállniuk a felnőttek között. Ez, pedig nem kis feladat, hiszen egy felnőtt meccs után még vár rájuk egy ifi találkozó is.

– Az a legnagyobb kérdés, hogy fizikailag fel tudunk-e készülni erre a menetelésre – mondja Pándi Gábor edző. Miénk lesz a legalacsonyabb csapat a bajnokságban, és súlyhátrányban is leszünk. Akkor van esélyünk, ha gyors játékkal, indulásokkal tudunk gólokat szerezni. Ahhoz viszont jó védekezés – itt is gondot jelentenek a hiányzó centik és kilók – és remek kapusteljesítmény kell. Ez utóbbival vélhetően nem lesz gond, hiszen azért van néhány visszatérő is, köztük a kapus Musicz László. Szó van róla, hogy a már felnőtt korú, 23 éves Szénási Zsolt és Béldeki Gergely is nálunk játszana, és elképzelhető, hogy visszatér Mirk Péter is. De ezzel együtt, biztos, hogy nem lesz könnyű dolgunk. Egyébként voltunk már hasonló helyzetben, hiszen éppen 10 éve már, hogy a többek között Hidasi Tamás által

fémjelzett, szintén ifi korú csapat remekül teljesített az NB II-ben. És ők voltak azok, akik később az NB I. B-ig jutottak – emlékeztet Pándi Gábor.

– Mennyit változott a bajnokság mezőnye?

– A Vác csapat följutott az NB I. B-be, a RAFC pedig visszalépett. Új együttes lesz az NB-I B-ből kieső Dunakeszi és a története során most először feljutó MAFC együttese. Itt lesz a Testvériség csapata is, a székesfehérvári MÁV Előre és a Verpelét gárdája. Szeptember 28-án, 16.30-kor lesz az első hazai bajnoki mérkőzésünk, Solymáron a Gyömrő csapatát fogadjuk. Reménykedünk a lehetőségeinkhez képest jó szereplésben.

Ennyit a jelenről, de ne feledkezzünk el a közelmúltról sem. A tavalyi NB II-es ifjúsági bajnokságot nyert együttesünk első lett a nyári Fradi Kupán!

(Folytatás a 30. oldalon)

Taccsra téve

A labda gömbölyű. Még a legjobb csapattal is előfordul, hogy kikap.

A szurkoló ilyenkor bosszankodik, szidja a csapatot meg persze saját magát is: „Hogy lehetek ilyen hülye, hogy direkt idegesítem magamat másfél órán át, de többet már nem jövök ki.”

Aztán csodák csodája, a legközelebbi mérkőzésen újra ott van a nézőtérén és reménykedve biztatja a csapatot. Így voltam vele én is évtizedeken keresztül, és velem együtt még nagyon sok szurkoló Vörösváron. Olyan ez, mint hazánk domborzata: hegyek és völgyek váltogatják egymást.

Megeyi első osztály – NB III – megeyi első osztály – NB II – járási bajnokság, hogy csak az elmúlt évtizedet említsen.

Csak hogy, más volt a helyzet, amikor a csapat kiesett az NB III-ból, és más a helyzet most. Akkor a csapat „harcolta ki” a kiesést. A szurkolók viszont – akik látták a csapat tavaszi vergődését – őszel újra ott voltak a pályán, kimentek biztatni a csapatot a megye I-es találkozókon is. Most viszont – híreim szerint – még annyi néző sincs, mint a zárt kapus fradipályán! Pedig tavasszal a körülményekhez képest még jól is szerepelt az együttes.

Mi az oka a különbségnek? Az, hogy most nem a csapat juttatta oda magát, ahol van. Az, hogy ez most nem egy hegyet követő völgy, hanem egy nagyon mély szakadék.

Nem akarok döntőbíró lenni az ügyben. Nem mérem sem az egyesület vezetőinek, sem az önkormányzatnak sem pedig a (potenciális) szponzoroknak a felelősségét. (A szurkoló meg eleve csak ártatlan lehet a dologban.) Szigorúan a nyilvánosságra hozott tényekre kívánok szorítkozni, amikor az újság 2003 évi számaiban tallózok a Várhegyi Ferenc tollából megjelent írások között. (A nyolc megjelent lapszámból ötben írása jelent meg a vörösvári focival kapcsolatban; melyekben a labdarúgó-csapat helyzetével foglalkozott.)

Atlapozva újra, egy-egy mondatot többször is elolvasva, egyre inkább meggyőződésemmé vált: elkerülhető lett volna, hogy a csapat oda jusson, ahova került!

Tovább fiatalodik a csapat (folytatás a 29. oldalról)

A 7 csapatos mezőnyben ott volt az NB I-es tatabányai és csömöri ificsapat, valamint a tavaly még szintén első osztályú ceglédi gárda is. A körmérkőzéses rendszerben lebonyolított tornán a vörösvári fiatalok egy döntetlennel és öt győzelemmel bizonyultak a legjobbnak. A legjobb kapus Wippenhauser Tamás lett. És ugyancsak meg kell említenünk a vörösvári napok keretében megrendezett Rotburger Kupát is, amelyet stílszerűen a névadó alkalmi csapat a Rotburger nyert meg, Vörösvár és Solymár előtt. A győztes csapatban játszott a korábbi vörösvári csapat tagjai közül Sodró Zoltán, Kárpáti Krisztián és Kovács Péter. A vörösvári „rég” csapatban pedig, Manhertz Péter, Wippenhauser Zoltán, Mirk Péter, Bartl Péter és Pándi Gábor is. Jó volt egy kicsit nosztalgizálni, jót játszani, és megízlelni a habzó Rotburger sört, amelyet a 10 évvel ezelőtti árakon lehetett fogyasztani.

Most már csak az kellene, hogy a bajnokság végén is legyen mire a poharunkat üríteni. Szurkoljunk hát a fiataloknak.

Várhegyi Ferenc

Januárban arról írt a szerző „Focizzunk vagy ne?” c. cikkében, hogy el kéne végre dönteni mit akarunk, természetesen az anyagi lehetőségek figyelembe vételével. (Ő időben szólt!)

Februárban rádöbbenhettünk: nemhogy kialakult koncepció nincsen, még beszélő viszony sincs az egyesület vezetése és az önkormányzat között ebben a kritikus helyzetben!

Áprilisban úgy látszott „Mégis lesz foci Vörösváron?” Ugyanis „Egyértelműen kiderült, hogy a városnak nincs annyi pénze, hogy az NB II-ben való szereplésünket támogassa... Amennyiben sikerül más egyesületnek eladnunk az NB II-es indulási jogot, az ezért befolyó pénzből és az eddig felsorolt támogatások segítségével tovább élhet labdarúgásunk. Azt még nem tudom, hogy a következő bajnokságot melyik osztályban kezdhetjük el” – nyilatkozta Heer István a klub gazdasági igazgatója az önkormányzattal kötött megállapodás ismeretében.

Júliusban megtudhattuk az „Egy korszak lezárult” c. írásból, hogy az NB II-es indulási jogot megvette a BVSC. Ugyanitt a PLSE elnöke – Heer Ferenc – azt mondja: „Az NB II meghaladja erőinket. A megeyi másod- vagy első osztályt viszont elvállalhatjuk.”

Ehhez képest a legutóbbi lapszámban arról értesültünk, hogy „Az NB II után a járásban.” „Mivel az egyesület nem tudta vállalni a további NB II-es szereplést, a labdarúgó szövetség szabályzata értelmében csak a járási bajnokságban indulhat a csapat” – áll az írásban. Heer István gazdasági igazgató szerint pedig: „Valójában nem is bánjuk, hogy így alakult, mert most legalább kiderült, hogy kinek mit ér a vörösvári foci.”

Nos, ebben mélysegesen egyetértünk a gazdasági igazgató úrral. Tényleg kiderült! Ugyanis:

1. A labdarúgó szövetség szabályzata ilyet nem ír elő, hiszen a Százhalombatta, a Fót és a Monor is elsősorban anyagi okok miatt nem tudta vállalni a további NB I/B-s szereplést, és őstől az NB III-ban szerepelnek. (Vagyis csupán két osztállyal alacsonyabban!)

2. Az indulási jog eladása viszont nem azzal jár, hogy az illető csapat a legelső (járási) osztályba nyer besorolást. (Így járt például néhány éve az Erd csapata is.)

Tehát akik az indulási jog eladásáról döntöttek, tudniuk kellett ennek a következményeiről! Márpedig ugye az áprilisi lapszámban már a jog eladásáról hozott döntésről értesültünk. Ha tudtak róla akkor azért, ha nem és ennek ellenére nem tájékozódtak, akkor azért felelősek. Felelősek, mert ennek ellenére, még júliusban is arról nyilatkoztak, hogy a „megeyi másod, vagy első osztályt viszont vállalhatjuk.”

Vállalni persze vállalhatjuk, csak éppen a szabályok nem engedik. Más az álom és más a valóság. Egy vezetőnek, a vezetőknek, a vezetőségnek a szabályokkal tisztában kell lenni. Naprakésznek és felkészültnek kell lenni. Ez nem egy karóra, amibe a hozzá nem értő ha belepiskál és elrontja, legfeljebb pár ezer forintért vesz egy másikat. Itt egy város, méghozzá egy patinás labdarúgó múlttal rendelkező város csapatáról van szó! Sok száz, (ezer?) labdarúgást velem együtt szerető szurkoló szövegéről van szó! Sőt a Pilisi Bányász, a PSC és a PLSE által, évtizedek kemény munkájával megalapozott hírnévről van szó! Ezért kellett volna leülni, és közösen, egy „kialkudott” koncepció alapján dönteni és biztosítani a döntés anyagi feltételeit, vagyis egy kis áldozatot

hozni mindenkinek. Ne csak egy-két vállalkozó érezze szívügyének a vörösvári focit.

A klub, a város vezetői és a magukat gazdasági hatalmasságnak tartók, most összefogással megmutathatták volna, hogy vagyunk olyan település mint Pomáz vagy Pilis-szentiván, Piliscsabaról vagy az NB III-as csapattal rendelkezőket már szinte nem is merem említeni.

En nem vállalkozom arra, hogy eldöntsem: az írásomban említettek közül ki(k) és milyen mértékben felelős(ek). Minden, az ügyben közvetlenül vagy közvetve érintett önmaga gondolkozzon el a saját felelősségén! Hogy is mondta Hofi Géza? „Akinek nem inge, ne vegye magára, de akinek igen, az jól öltözzön föl.” (Gyanítom: jó néhány télikabátba öltözött emberrel találkozni, Vörösvár utcáin így szeptember végén.) Meg vagyok róla győződve: ha Zuzunak megadatott volna, hogy ma is köztünk legyen, ezt a szegényt nem engedte volna bekövetkezni. Ha a lábát lejárta volna is, ennél jobb megoldást talált volna.

Azt mondta a klub elnöke a júliusi lapszám „Egy korszak lezárult” című cikkében, hogy „...egy nyugalmasabb élet következik a vörösvári labdarúgásban, de unatkozni nem fogunk.” Tökéletesen egyetértünk. Nyugalmasabb élet következik. A labdarúgó csapat életében azért, mert nem kell azon görcsölniük, hogy netán kiesnek, ugyanis (az üzemi szakszervezeti bajnokságok megszűntével) ez már a legelső szint – hogy ne mondjam: a szuterén. Innen felkerülni lehet csak, kiesni nem! Velem együtt, a nagyon sok szurkoló életében pedig azért, mert erre a szintre, színvonalra már nem vagyunk kíváncsiak. Tehát vasárnap délutánként már nem fogjuk a Szent Erzsébet utcában azon idegesíteni magunkat, hogy még teleszkópos távcsővel sem látható a megeyi bajnokság elérésének lehetősége. Nyugalmasabb, mi több, hasznos elfoglaltságot bizonyára fogunk találni, és nem fogunk unatkozni.

A mostani színvonalra jellemző példa az augusztus 24-i és a Pilisszántó elleni augusztus 27-i mérkőzésekre meghívó – saját szememmel látott – plakátok. Két különböző mérkőzés plakátjairól van szó, tehát az egyszeri, véletlen elírás lehetősége kizárt.

A plakátokon ez állt: KUPAMECS. Így, egy csével! (Minek a kettő, csak kopik a filctoll?) „Mecsré” pedig én soha nem jártam, és nem fogok ezután sem.

Úgyhogy most már biztos vagyok benne: sikerült a vörösvári focit jó időre taccsra tenni. (Két csével.) Egy eddig, évtizedeken át hűségesszurkoló:

Iff. Viola János

Évforduló

A pilisvörösvári Német Nemzetiségi Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola az idén ünnepli megalakulásának 40. és a nemzetiségi képzés beindításának 10. évfordulóját.

2003. november 22-én szeretettel várjuk minden volt diákunkat, hogy együtt ünnepelhesünk.

A részletes program a Vörösvári Újság következő számában jelenik meg.

Tűzoltó-hírek

Mozgalmas időszakot tudhatnak maguk mögött a helyi tűzoltók. Kilenc éles bevetésükből négy alkalommal tüzesethez, négy esetben műszaki mentéshez vonultak, egy alkalommal a riasztás vaklármának bizonyult.

Tüzesetek:

Két alkalommal riasztották az önkéntes tűzoltókat a vasúti töltésen keletkezett tűzhöz. A temető mellett kigyulladt bozótot is ők oltották el. A III. kerületi tűzoltókkal együtt részt vettek az augusztus 26-án a Halastó Kempingben kiüttlő tűz eloltásában. A kemping épületének fala és tetőzete vetett lángot. A tűzoltóság vizsgálja a tűz keletkezésének okait. Nem zárható ki az idegenkezűség sem.

Műszaki mentések:

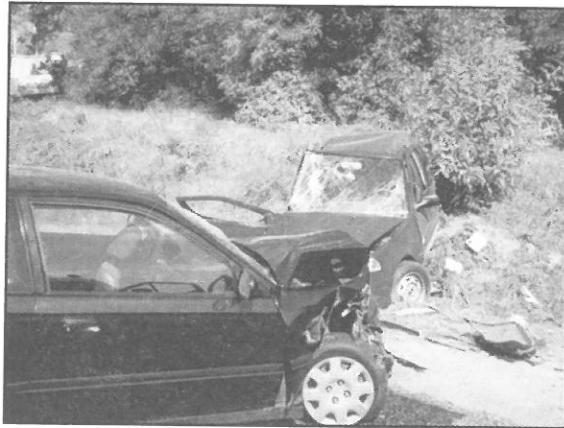
Szeptember 11-én a Terranova bejáratánál összeütközött két személygépkocsi. Tűzoltóink nyomban a helyszínre siettek, és gondoskodtak a gépkocsik áramtalanításáról, és segítettek a forgalmi akadály fel számolásában.

Tűzoltóink feladata volt egy ízben egy ki-dőlt fa eltávolítása a Szabadság úton. Az erős szél miatt meggyengült fa éppen egy arra haladó kisteherautóra dőlt, szerencsére sérülés és anyagi kár nem keletkezett.

A Dugonics és a Nyár utca sarkán egy teherautó kiüttlőte a buszmegálló tartóoszlopát és betörte a kerítést. Az összetört megállót a tűzoltók vágótárcsás gépjárművel szabdalták szét, a balesetveszélyt elhárítva.

Ez évben ötödik alkalommal vett részt a

Pilisvörösvári Önkéntes Tűzoltó Egyesület a magyar Forma-1-es futamon mint gyorsbeavatkozási egység. (Ezúttal két ízben kellett beavatkozniuk, de nem a Forma-1-es futamon, hanem a kiegészítő versenyeken.)

A szeptember 11-én frontálisan összeütközött két személygépkocsi roncsai

Köszönet a támogatóknak

Az Önkéntes Tűzoltó Egyesület köszönetet mond támogatóinak:

Mátrai Mátyásnak, Dvorán Gyulának, Vig Ferencének (Vasporta), Hofstädter Istvánnak, Kertész Tibornak (Gamma Beton), Szőke Andrásnak, a Special Transport Kft.-nek, Elsand Györgynek, a Bányai Bútorok Kft.-nek és Szauer Jánosnak.

Kovács Zsolt tűzoltóparancsnok tájékoztatása alapján

Tűzijáték

Az augusztusi vörösvári tűzijáték után, többen panasztolták, hogy gyermekük ruháját kiégették a visszahulló izzó maradványok, kész csoda, hogy nem történt baleset.

Kovács Zsolt tűzoltóparancsnok elmondta, sajnos a tűzijátékoknál – ahogy ez az idei, augusztus 20-i budapesti tűzijátéknál is megtörtént – még a megfelelő biztonsági intézkedések ellenére is előfordulhatnak nem várt események, tüzesetek.

A vörösvári tűzijátékhoz is megtették a megfelelő biztonsági intézkedéseket, a nézők csak a biztonsági sávon kívül foglalhattak helyet, az utcán álló autókat hátrébb rendelték. Készenlétben állt a közelben egy tűzoltóautó is. A visszahulló kisebb darabok persze itt-ott a nézők között landoltak. Teljesen biztonságossá akkor lehetett volna tenni az eseményt, ha 100-200 méteres körzetben kiürítik az utcát és az utcát. Így viszont szegényebbek lettek volna a tűzijátékokra kíváncsi nézők egy csodálatos élményvel.

F. A.

Életveszélyes sövények

Augusztus 30-án meghalt egy motoros. Valószínűleg figyelmetlen volt, és nem vette észre a jobbról feléje tartó tehergépkocsi. Sokak szerint a magas sövény akadályozta meg őt a jármű észlelésében. Ha ez a baleset okaként nem is túl valószínű, csak napok, órák kérdése, hogy valaki emiatt szenvedjen komoly balesetet. A fő úton nem egy ház előtt embermagasságnál is nagyobbra nőtt sövények akadályozzák a kilátást. Igaz, a port, a zajt megfogják, de a kihajtást is rendkívül megnehezítik.

Tisztelt üzlet és háztulajdonosok! Nem lehetne alacsonyabbra nyírni biztonságunk érdekében a sövényeket? F. A.

Rendőrségi hírek

Az elmúlt hónapban – az előzőekhez hasonlóan – elenyészően kevés betöréses lopás történt a városban, és az így keletkezett anyagi kár is alig volt számottevő. (Köszönhetően annak, hogy a rendőrségnek korábban sikerült elfogni a „legszorgalmasabb” bűnözők egyikét.)

Ugyanakkor azonban – a fokozott közúti ellenőrzések ellenére – számos baleset történt a rendőrségi területen és városunkban is. Ennek okai: a nyári időszak végeztével megnövekedett forgalom, a gépjárművezetők figyelmetlensége és az ittas vezetés.

A rendőrség kéri, hogy különösen az iskolák közelében fokozottan figyeljenek a közlekedő, iskolába vagy iskolából igyekvő gyerekekre. Reggelenként a gyerekek biztonságára a járőrök is különös figyelmet fordítanak, a zebránál polgárőrök segítik az átkelést.

Kérjük, figyeljünk egymásra, gyermekeink biztonságára!

Az elmúlt időszak fekete krónikájából:

GYÚJTOGATÁS A KEMPINGBEN?

Augusztus 26-án éjjel fél 11 után a 10-es úton járőröző rendőrök lettek figyelmesek arra, hogy a Halastó Kemping épülete lángokban áll. A rendőrök értesítették a fővárosi és a he-

lyi tűzoltókat, akik a helyszínre érkezve rövid idő alatt eloltották a tüzet. Elsődleges információk alapján gyűjtogatás történt.

MOTOROS HALÁLOS BALESETE

Augusztus 30-án halálos közúti balesetet szenvedett Sz. R. pilisvörösvári lakos. Az 53 éves férfi segédmotor-kerékpárjával a bányatelepi üzletsornál akart kikanarodni a 10-es számú főközlekedési útra, de egy Budapest irányában szabályosan közlekedő tehergépkocsi halálra gázolta. A halálos baleset valószínűleg a motoros figyelmetlensége miatt következett be. A baleset okait a Budaörsi Rendőrkapitányság vizsgálja.

„EGRI CSILLAGOK”

Szeptember 13-án Pilisborosjenőn, az „Egri várnál” vidám partit rendeztek fiatalok. Másnap reggel a rendőrség közúti ellenőrzés során a partiról hazafelé tartó fiataloknál kábító hatású anyagokat talált. A rendőrök 8 fő gyanúsítottat előállítottak kábító hatású anyagok birtoklása, illetve fogyasztása miatt.

FRONTÁLIS ÜTKÖZÉS

Szeptember 11-én 11 óra körül két személygépkocsi frontálisan összeütközött a 10-

es úton, az ásványbánya bejáratánál. A balesetben egy személy súlyosan, három személy könnyebben megsérült. A súlyos sérültet mentőhelikopter szállította kórházba. Elsődleges információk szerint a balesetet egy szabálytalan előzés okozhatta. Egy Piliscsaba felé tartó személygépkocsi megelőzte az előtte haladó gépkocsioszlopot, aminek következtében egy szembe jövő gépkocsi kénytelen volt lehúzódni a padkára, itt azonban megcsúszott és nekiütközött egy vele szemben szabályosan közlekedő gépkocsival. A baleset körülményeit és okait a Budaörsi Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztálya vizsgálja.

Rendőrségi híreinket *Péczeli Csaba* rendőr főhadnagy, őrsparancsnok-helyettes tájékoztatása alapján állítottuk össze

Felhívás a Vagyonvédelmi Kamara Tagjainhoz!

Tájékoztatjuk tagjainkat, hogy a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara Pest megyei Szervezete 2003. október 11-12-én tartja küldöttválasztó szavazását reggel 6 órától 18 óráig. A szavazás helye: 1146 Budapest, Erzsébet királyné útja 1/c. Kérjük, mindenki éljen választási jogával.

SZVMSZK Pest Megyei Szervezet
Választási Bizottsága

ZAKEUS ÉTTEREM

(A Pázmány Péter Katolikus Egyetem területén)

Piliscsaba, Egyetem u. 1.

Egyedi környezet, különleges belső tér!

Étlapunkon 120 féle ételkülönlegesség.

Esküvők, céges rendezvények,
családi összejövetelek rendezése
felsőfokon.

NYITVA: MINDENNAP

Asztalfoglalás a 26/375-147-es telefonszámon
www.zakeus.hu

ZAKI GYORSÉTTEREM

PILISVÖRÖSVÁRON

(az OTP-vel szemben)

NAGY VÁLASZTÉK

(Akár elvitelre, ételhordóban is.)

Nyitva: H-P: 10-18-ig, Sz-V: zárva!

Telefon: 26/330-118

Távfelügyeleti AKCIÓ !

Cégünk **Pilisvörösvár** és **Pilisszántó**
területén

különálló kivonuló egységet,
leggyorsabb kiérési időt,
kedvezményes bekötési feltételekkel
biztosít az

Ön és ingatlana biztonsága érdekében.

Rádiós távfelügyeleti bekötés díja
Most csak 45. 000 Ft, 2. 500 Ft havidíjjal.

Kivonuló fegyveres akciószolgálat!
Ingyenes árajánlat, szaktanácsadás!
M megbízható referenciákkal!

Az akciónk a készlet erejéig tart!

Tel: 06-30/960-7065

Távfelügyeleti AKCIÓ !

BRITANNICA NYELVISKOLA

Államilag
akkreditált
felnőttképzési
intézmény

Szeptembertől angol
és német nyelvtan-
folyamok, Pitman
vizsgáztatás

**Angoltanárt
keresünk!**

2084 Pilisszentiván,
Szabadság út 14.

Tel: 26-567-120

OKÉV eng. szám: 07-0010-03

BIZTONSÁGOS ÚT A JOGOSÍTVÁNYHOZ

Autó-motor és segédmotor-tanfolyam

Elmélet: Mutnyánszky Ádám Szakképző
iskola, Pilisvörösvár, Rákóczi u. 8.

Akár 36 havi részletfizetés is!

A következő hétfői tanfolyam indul:

2003. 11. 07-én

Oktatási napok:

péntek 17-20³⁰, szombat, vasárnap 8-13³⁰

Ügyféléfogadás:

Hétfő-szerda-péntek 18-20-ig, szombat: 10-12-ig
Pató Gábor, Pilisvörösvár, Béke u. 12.

Tel.: 06-26-331-898; Tel./fax/üz.: 06-1-212-0464

SMS: 06-20-513-5950; E-mail: jogsivia@freemail.hu

**Részletes tájékoztatót ingyen és kötelezettség
nélkül küldünk postán, faxon vagy e-mailben.**

MINDEGY MILYEN A FORMÁD, PANNI VARR RÁD!!!

Megnyitottam angol-francia női szabó üzletemet.

Vállalok: mindenféle igazítást, egyedi és hétköznapi ruhák készítését.

Mindenkit szeretettel várok!

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 10⁰⁰..18⁰⁰., szombaton 9⁰⁰..12⁰⁰.

Cím: Solymár, Pilisvörösvári utca 18. (a Korona étteremmel szemben)
Tel.: 06-70-510-1431

Pilisszentivánon, a tó fölött panorámás, 7 éves barokk villa 46 millió forintért eladó. 336 m²-es, 3 lakásos, 3 szintes, 270 négyszögölön, teremgarázzsal. Művészek, vállalkozások számára kiváló.

06-20-332-7949

A Közlekedési Biztosító Egyesület képviseletén

**kötelező biztosítás kötése 2003-ban
Román Anna területi képviselőnél.**

Solymár, Pilisvörösvári utca 18., hétfőtől péntekig 10.00-18.00., szombaton 9.00-12.00.. Tel.: 20- 9958- 940

Pest megye 26 éves kortól VIDÉK II. SZGK.

0-850 ccm	n.éves díj	A0	4.368
851-1150 ccm	n.éves díj	A0	8.008
1151-1500ccm	n.éves díj	A0	10.374
1501-2000ccm	n.éves díj	A0	12.285
2001-3000ccm	n.éves díj	A0	14.742
3000 ccm felett	n.éves díj	A0	14.742

TGK VIDÉK II.

0-2t	teherbírás	n.éves díj	A0	11.739
2-6t	teherbírás	n.éves díj	A0	25.571
6-10t	teherbírás	n.éves díj	A0	39.312
10t-tó1	teherbírás	n.éves díj	A0	39.312

Dr. BUBÓ

BIO ÉS DIABÉTESZ CENTRUM

Termékeinket ajánljuk:

cukorbetegeknek, lisztérzékenyeknek,
tejérzékenyeknek, allergiásoknak,
vegetáriánusoknak, candidásoknak,
fogókúrázóknak, festépipítőknak,
és mindenkinek, aki a bio és
gyógyhatású természetes
szereket részesíti előnyben.

Fogápolási és gyógydrogériai
termékek nagy választékban!

Új kozmetikai és
új bioételkülönlegességek érkeztek!

Új! Mágnessterápiás kezelés!

Pilisvörösvár, Fő út 27., Telefon: 26/332-577
Nyitva tartás: hétfőtől péntekig: 8-18-ig
Szombaton: 8-12-ig.

ÁLLATORVOSI RENDELŐ

Pilisvörösvár, Kisfaludy u 48.

(A ligeti kenyérgyár után.)

Dr. Saufert Gyula

Tel.: 06/26/332-450

Nyitva tartás:

Hétfőtől péntekig: 15-18-ig

Szombaton 9-12-ig

HÍVÁSRA HÁZHOZ MEGYEK!

Ügylet: 06/30/9241-520

KUTYAKOZMETIKÁBA BEJELENTKEZÉS

a 26/332-450-es számon.

**ITT VAN AZ ŐSZ ITT VAN ÚJRA
ÜLJÖN MINDENKI ÚJ AUTÓBA!**

HITELAKCIÓ!

**Wagon R+
0% indulóval,**

**Ignis, Alto már 10%
befizetéstől elvihető.
Sedan GLX, (szervókormány, ABS)**

2.400.000 FT

*Most minden új autó vásárlónknak az
első pár száz km-ét, mi álljuk!*

AJÁNLATUNK:

Használt autó kezdőbefizetés nélkül!
+ AJÁNDÉK RIASZTÓ*

*Amíg a készlet tart!

HÍVJON FEL! BIZTOSAN MEGEGYEZÜNK!

Ny.: H-P: 8-18, Szo: 9-13

www.suzukibarta.hu

**SUZUKI
RÓMAI**

(1) 240-4444

(1) 436-7920

Bp. III.ker. Rákóczi út 33. (Szentendrei út)

Szervizszolgáltatás, eredetiségvizsgálat,
zöldkártya, karosszéria és biztosítási munkák.

Házasságot kötöttek

08. 22. *Krizsák Attila és Király Livia*
 08. 22. *Platsek Balázs és Szauer Helga*
 08. 23. *Jónás Frigyes Roland*
     és *Baranyai Mária*
 08. 23. *Kovács Péter és Hauser Éva*
 08. 30. *Schulez Gábor és Nagy Zsófia*
 09. 03. *Póla László Zsolt*
     és *Bizinger Edina Katalin*

Megérkeztek

07. 28. *Márkus Inez*, Márkus György és Kerék Cecília leánya
 08. 11. *Tóth Anna*, Tóth József és Sári Anna Eszter leánya
 08. 16. *Bócsa Krisztina*, Garai András és Gelencsér Irén leánya
 08. 18. *Asztalos Adrián*, Asztalos Csaba és Vavrik Szilvia fia
 08. 30. *Gajdár Gitta*, Gajdár Ferenc és Kimmel Andrea leánya
 09. 03. *Csikós Mihály*, Csikós Mihály és Oroszi Erika fia
 09. 05. *Méhes Bálint*, Méhes Lajos és Rózsa Tímea fia

Pilisvörösvár Város Önkormányzata az Oktatási Minisztériummal együttműködve a 2004. évre ezennel kiírja a

Bursa Hungarica
 Felsőoktatási Önkormányzati
 Ösztöndíjpályázatot

felsőoktatási hallgatók számára.

A pályázatokról bővebb felvilágosítást kaphatnak a Polgármesteri Hivatal I. emelet 6. szobájában, vagy a 330-233/ 127. melléken.

Vörösvári Újság Werischwarer Zeitung

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának közéleti havilapja

Felelős kiadó:

Holitska Sándorné

a Városi Könyvtár vezetője
 Fő út 82. Tel.: 06-26-330-486

Felelős szerkesztő és tördelőszerkesztő:

Fogarasy Attila

Tel.: 06-20-9948-733

E-mail: fogarasy@freestart.hu

Rovatszerkesztők:

*Sax Ibolya, Toronyi Zoltán,
 Várhegyi Ferenc*

A szerkesztőség címe:

Közösségi Ház, Fő út 127.

Tel.: 06-26-331-712

E-mail: vorosvariujsg@freestart.hu

Készült a Kemp.Kft. nyomdájában (Budapest, Hajdú u. 42-44).

(Tel.: 06-1-329-7655,
 06-30-9420-049.)

ISSN 1417-6823

Megjelent 1500 példányban.

Köszönjük, hogy az újságot árusítják:

Halmschlager élelmiszerboltok,
 Havas kiskereskedés, Hidasai vegyeskereskedés, hírlapárusok, Koller Elektronika, Krivinger zöldségesbolt, Krausz mezőgazdasági bolt, Liget ABC, Margit minimarket, Pataki élelmiszerbolt, Sebesfi bolt, Sikari gyógyszertár, Tácsik pékség, Turmix bolt, Városi Könyvtár, Vízöntő gyógyszertár, Zöldcsibe vegyesbolt

Hirdessen

a Vörösvári Újságban!

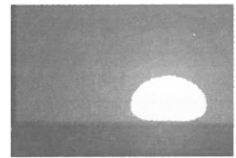
Hirdetési díjaink:

Hátsó borító:	60 000 Ft
1/1 oldal	30 000 Ft
1/2 oldal	15 000 Ft
1/4 oldal	8000 Ft
1/8 oldal	4000 Ft
1/16 oldal	2000 Ft

Színes hirdetés: 25% felár

(Az árak az áfával együtt értendők!)

Eltávoztak

08. 17. *Sax Béla*, Stolcz Julianna férje, 72 éves, Ósz u. 1.
 08. 27. *Ziegler Anna*, Peller István özvegye, 83 éves, Iskola u. 65.
 09. 06. *özv. Gubán Istvánné, sz. Ádám Mária*, 82 éves, Gesztenye u. 9/A
 09. 13. *Mártai János*, Botzheim Terézia férje, 65 éves, Akácfa u. 4.
 09. 11. *Müller István*, Schreck Mária férje, 85 éves, Fő út 63.

A Vörösvári Újság következő számának lapzártája: október 15., tervezett megjelenési ideje: október 25.

Apróhirdetés

FELHÍVÁS! Szeptember 4-én, csütörtökön 13 órakor a JET kút melletti kereszteződésben egy 70 körüli férfi egy régi, piros Simsonnal beleszaladt az autóba, majd elmenekült a helyszínről. Kérem, hogy aki látta a balesetet, vagy segíteni tud a motoros kilétének felfedésében, jelentkezzen a következő telefonszámok egyikén: 367 007 vagy 06 70 33 69 576. Segítségeteket előre is köszönöm!

Színjátszó szakkör

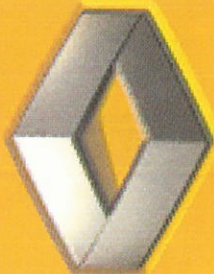
indult a pilisvörösvári Művelődési Házban szeptemberben.

Ha szeretsz játszani, ha szeretnéd magad jobban megismerni, és érdekelnek a színészi munka rejtelmek, állj be közénk!

A foglalkozások vezetői:

Trznadel Angéla művelődésszervező, színháztörténész, egyetemi hallgató és **Altörjai Attila** színművész.

Foglalkozások: minden kedden 15 órától a színházteremben. Érdeklődni lehet a 330-470-es telefonszámon Trznadel Angélanál.

RENAULT

AZ ŐSZ SENZÁCIÓJA !!!

Megérkeztek az új MEGANE családtagok

LIMOUSINE

már 3.299.000,- Ft-tól

Kényelem és Biztonság szerelében:

- 6 légzsák + ABS + vészfékrásegítő,
- Központi zár + korm. vez. rádiómagnó,
- 4 irányban állítható szervokormány,
- Elektromos ablakok + RENAULT kártya,
- Fedélzeti számítógép + immobilizer, stb

**Szeretettel várjuk
TESZTVEZETÉSRE!**

GRANDTOUR

RENAULT Solymár Márkakereskedés és Szerviz

Gábeli Kft.

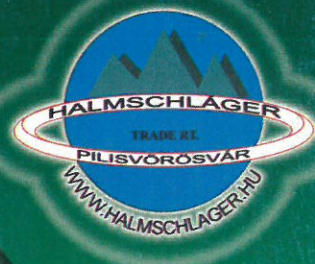
2083 Solymár, Mátyás király út 2.

Tel.: 06-26-36-46-56 Fax: 06-26-361-554

e-mail: gabeli@axelero.hu

MEGNYITOTTUK

LEGÚJABB **(CBA)** ÉLELMISZERBOLTUNKAT!

**Széles áruválasztékkal, légkondicionált eladótérrel és jó parkolási lehetőséggel várjuk kedves vásárlóinkat, a legújabb CBA élelmiszer áruházunkba.
(Pilisvörösvár Arany J. utca 2.)**

Nyitva tartás:

**Hétfő: 6-15h,
Kedd-Péntek: 6-18h,
Szombat: 6-13h**

Munkatársakat keresünk!

- szakképzett hentes,
- gépjárművezető (C. kat.)
- raktári dolgozó (de. - du. műszakra)
- szakképzett csemegepultos

Jelentkezni kézzel írott, fényképes önéletrajzzal lehet,
hétköznap 7-15h-ig, Pilisvörösvár, Dugonics u.2,
Uri Ákosnál,

**06/26-530-606,
06/30-555-8277**

**A mindennapok
megoldása**